

Nemzetközi kapcsolatok fejlesztésének támogatása a hazai FP7 részvételt elősegítő támogatási programok értékelésével

Budapest, 2014.

Készítette: Nemzeti Innovációs Hivatal

Jelen tanulmányt a Nemzeti Innovációs Hivatal bel- és külkapcsolati elnökhelyettesének felkérése alapján készítette a Nemzeti Innovációs Hivatal „a 2007-2013 közötti hazai, FP7 részvételt elősegítő támogatási programokról”.

Copyright © 2014 Nemzeti Innovációs Hivatal - Minden jog fenntartva

Nemzeti Innovációs Hivatal
1061 Budapest, Andrásy út 12.
Tel: 36 1 484 2500
Fax: +36 1 318 7998
E-mail: info@nih.gov.hu

Kiadásért felel: Spaller Endre, elnök
Készítették: Dr. Deák Csaba Tamás, elnök-helyettes
Korányi László, elnök-helyettes
Sebők Katalin, főosztályvezető
Szabó István, főosztályvezető
Dr. Peredy Zoltán, főosztályvezető-helyettes
Csuzdi Szonja, főosztályvezető-helyettes
Dr. Imre József, szakértő
Dr. Mészáros Ádám, osztályvezető
Bozsó Gergely, szakmai referens
Hosszú Melinda, szakmai referens
Magyar László, szakmai referens
Kápli Balázs István, szakmai referens
Jeney Nóra, szakmai referens
Flamich Tibor, szakmai referens
Csőke Attila, szakmai referens

Jelen kiadvány tartalma csak a forrás pontos megjelölésével idézhető.

Budapest, 2014. május 7.

TARTALOMJEGYZÉK

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	4
2. AZ ÉRTÉKELÉS TÁRGYA, INDOKOLTSÁGA.....	9
3. MÓDSZERTAN ÖSSZEFOGLALÁSA (ADATBÁZISOK ÉS DOKUMENTUMOK ELEMZÉSE; INTERJÚK, ONLINE KÉRDŐÍVES MEGKERESÉS, EGYÉNI MÉLYINTERJÚ, FÓKUSZCSOPORTOS INTERJÚ)	11
4. ÁTTEKINTÉS AZ EU FP7 PROGRAMOK FELÉPÍTÉSÉRŐL, LOGIKÁJÁRÓL, STRUKTÚRÁJÁRÓL.....	13
5. AZ FP7-ES MAGYAR SZEREPLÉS BEMUTATÁSA	15
6. AZ FP-ES RÁSEGÍTŐ PROGRAMOK NEMZETKÖZI GYAKORLATAINAK BEMUTATÁSA	22
7. A MAGYAR RÁSEGÍTŐ PROGRAMOK (2007-2013) ISMERTETÉSE	29
8. A MAGYAR RÁSEGÍTŐ PROGRAMOK VÉGREHAJTÁSI TAPASZTALATAINAK ÉRTÉKELÉSE	31
8.1. Az online kérdőíves értékelés eredményeinek bemutatása	31
8.1.1. A pályázóra vonatkozó kérdések	31
8.1.2. A pályázati konstrukcióra vonatkozó kérdések.....	32
8.1.3. Az egyes pályázati konstrukciókra vonatkozó specifikus kérdések.....	39
8.2. A személyes interjúk értékelési eredményeinek bemutatása.....	51
9. AJÁNLÁSOK MEGFOGALMAZÁSA KTIA, A GINOP ÉS VEKOP TERVEZÉSÉHEZ, ÉS A H2020 PROGRAMJAIBAN VALÓ SIKERES MAGYAR RÉSZVÉTEL ELŐSEGÍTÉSÉHEZ.	55
10. MELLÉKLETEK.....	57

1. Vezetői összefoglaló

Magyarország részvétele az EU 2007-2013 tervezési időszakra vonatkozó közösségi szintű KFI programjaiban (az Európai Unió 7. Kutatási-, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjában - FP7) és új eszközeiben (a tagállamok és az Európai Bizottság közös kezdeményezései) - a többi EU13 országhoz hasonlóan - lényegesen elmarad az EU átlagától, különösen az elnyert támogatási összegek tekintetében. Az újonnan csatlakozott országok között Lengyelország mögött a második helyen állunk, mind a nyertes pályázatok számát, mind az elhozott támogatások összegét tekintve, de ezzel az eredménnyel az EU tagországok teljes körét vizsgálva csak a középmezőnyben helyezkedünk el.

I.) Az értékelés általános szempontjai

Jelen értékelés átfogó célja olyan ajánlások megfogalmazása volt, amelyek segítséget nyújtanak a H2020 különböző programjaiban való sikeres magyar részvételhez, az EU 2014-2020 programozási időszakában a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTIA), a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), valamint a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) forrásaiból finanszírozott H2020 nemzeti rásegítő pályázatok tervezéséhez, hozzájárulva ezzel a Nemzeti KFI Stratégia2020¹ vállalásainak eléréséhez.

Az értékelés konkrét céljai voltak: az eddig megjelent FP7 rásegítő konstrukciók hatékonyságának elemzése, a problémás illetve jól működő elemek beazonosítása, javaslatok megfogalmazása, pályázati, ellenőrzési rendszerük finomhangolása, az új EU programok működési mechanizmusaihoz való igazítása, valamint azon területek beazonosítása, ahol leginkább szükség van a hazai pályázók kiegészítő forrásokkal való támogatására.

Az értékelés módszertana a különböző adatbázisok² és dokumentumok elemzésén; online kérdőíves megkeresésen, valamint interjúkon (egyedi mélyinterjúk és fókuszcsoportos interjúk) kombinált alkalmazásán alapult. Az értékelést a Nemzeti Innovációs Hivatal (NIH) külkapcsolatok, stratégiai és KFI obszervatórium főosztályai által delegált szakmai munkacsoport végezte el, amelynek tagjai jellemzően olyan munkatársak, akik már korábban is foglalkoztak az FP7-es programmal, az ehhez kapcsolódó rásegítő pályázatokkal, valamint KFI programok értékelésével, így releváns tapasztalattal bírnak a témát illetően.

Jelen értékelés egy rövid nemzetközi kitekintést ad az EU tagországok FP7 részvételt segítő nemzeti rásegítő programjainak gyakorlatáról is³. A rásegítő programok struktúrája részben leképezi a keretprogramban is meghatározott tematikus területeket, részben megtalálhatóak benne a generális projekt előkészítési tevékenységet segítő konstrukciók. A meghatározott célcsoportok (pl.: KKV-k) pályázati úton történő támogatása mellett különböző szolgáltatásokkal ösztönzik a keretprogramban történő részvételt és az információáramlást.

¹ A Befektetés a jövőbe: Nemzeti KFI Stratégia 2020 c. dokumentumot a Kormány 2013. júniusában fogadta el a 1414/2013 (VII/4) Korm. határozat alapján.

² Az értékelés alapjaként két adatbázis volt a PKR és az E-CORDA adatbázisokat. A PKR az NFÜ és a MAG Zrt., illetve korábban az NKTH által is használt pályázati nyilvántartási rendszer, amely a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap forrásaiból finanszírozott pályázatok összes adatát tartalmazza, így az FP7 rásegítő konstrukciókét is. Az E-CORDA adatbázis az Európai Bizottság adatbázisa, amely a 7. keretprogram pályázataira vonatkozó információkat gyűjti össze

³ A nemzetközi áttekintés nem öleli fel az Európai Unió tagállamainak összességét, csupán meghatározza a rásegítő modellek különböző típusait.

Jellemző a tagállami Nemzeti Kapcsolattartó Pontok (NCP-k) munkájának széleskörű disszeminációja, az NCP rendszer továbbfejlesztése, a kapcsolattartók folyamatos szakmai képzése, amely elengedhetetlen kritérium.

II.) Vizsgált pályázati konstrukciók

Az értékelés 8 pályázati konstrukciót vizsgált. Az egyes hazai FP7-es rásegítő pályázati típusokat jellegzetességük alapján három csoportba lehet osztani. Az A, B és C konstrukciókba kettő, öt és egy konstrukció típus került be az adott jellemzők alapján.

„A” pályázati konstrukciók: Az EU 2007-2013 tervezési időszakban létrehozott Keretprogramokba (FP7, CIP), valamint az „egyéb közös EU-s kezdeményezésekbe” való bekapcsolódást elősegítő, ezekhez addicionális forrást biztosító kiírások, amelyek a pályázatok előkészítését, vagy a szerződéskötést segítették, illetve a nyertes pályázatok esetén önrész-kiegészítést biztosítottak. Ezek a BONUS és Konzorciumépítő pályázatok 2008. decembertől 2010 végéig, majd 2012 májusától 2013 júniusáig voltak nyitva.

- *Az EUKONZ_07 és EU_KP_12 pályázatok célja az volt, hogy segítsék a magyar résztvevők bekapcsolódását az Európai Unió 7. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjába, az EU Versenyképességi és Innovációs Keretprogramba és egyéb közös EU-s kezdeményezésekbe. A magyar pályázókat ösztönözték a keretprogram-projektek koordinációjának vállalására és arra, hogy a magyar pályázók projekt partnerként minél nagyobb részesedést érjenek el az EU-s támogatásban részesülő projektek költségvetéséből. A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTI Alap) terhére a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) a 2007-2010 közötti időszakra 500 millió Ft-ot, az NFÜ a pályázaton eredményesen szereplő pályázók számára 2012-ben 200 millió Ft-ot biztosított.*
- *A BONUS_08 és EU_BONUS_12 programok célja volt, hogy a felsőoktatási intézmények, közfinanszírozású kutatóintézetek és nonprofit szervezetek, valamint kis- és középvállalkozások részére kiegészítő támogatást nyújtson a keretprogram költségvetéséből támogatott K+F projektek költségvetéséhez. A program keretén belül csak olyan költségek voltak elszámolhatók, melyek nem kerültek elszámolásra az Európai Bizottság felé, és amelyek a kutatás- fejlesztési vagy demonstrációs tevékenységek végrehajtásához kapcsolódtak. A pályázatok céljaira 2008-2013 közötti időszakra 3,6 milliárd Ft keretösszeget állt rendelkezésre a KTI Alap terhére. A 2012. évi keret 200 millió Ft volt.*

„B” pályázati konstrukciók: A nemzetközi programokban pályázó nyertes nemzetközi konzorciumok hazai tagjait Magyarország finanszírozta. Ezen programok sokféle konstrukciót öleltek fel.

- *A EUROSTARS HU 07 program célja volt a kutató-fejlesztő kis- és középvállalkozások aktív részvételével, nemzetközi együttműködésben megvalósuló, piacorientált kutatás-fejlesztési projekteket támogató EUROSTARS programban való magyar részvétel ösztönzése, az EUROSTARS projektek magyar tagjainak támogatásán keresztül. A pályázat céljaira a 2008-2013. közötti időszakra 3 milliárd euró (750 millió Ft) keretösszeg állt rendelkezésre a KTI Alapból.*
- *Az ERANET HU 09 célja az volt, hogy az ERA-NET-ek keretében támogatott projekteken résztvevő nemzeti szervezetek közti stratégiai együttműködések erősödjenek és a támogatott projektek magyar résztvevői tapasztalatokat szerezzenek a nemzetközi K+F együttműködések*

területén, amely az érintett technológiai területeken hozzájárulhat a keretprogramban való magyar részvétel erősödéséhez. A pályázat céljaira az NKTH az Alap terhére a 2009-2013. közötti időszakra 800 millió Ft keretösszeget biztosított.

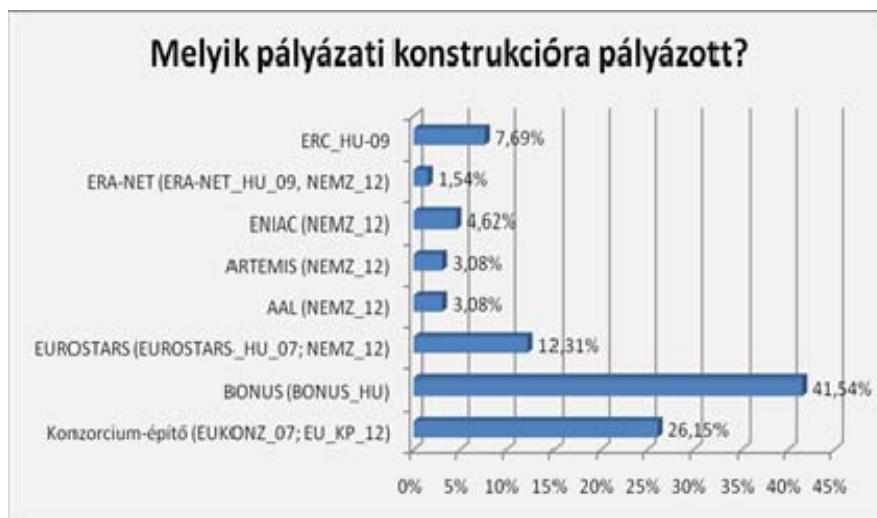
- Az ARTEMIS-2008-1 és ARTEMIS-2009-1 támogatási célja tagországi együttműködésen nyugvó innovatív nemzetközi projektek támogatása volt a beágyazott rendszerek területén. A pályázat céljaira 2008-ra és 2009-re 1,98 millió Euró összeg állt rendelkezésre a KTI Alap forrásaiból.
- Az ENIAC - 2008-1 és ENIAC - 2009-1 programok célja tagországi együttműködésen nyugvó innovatív nemzetközi projektek támogatása volt a nanoelektronika területén. A pályázat céljaira 2008-ra és 2009-re 1,32 millió Euró összeg állt rendelkezésre a KTI Alapból.
- Az AAL program célja tagországi együttműködésen nyugvó innovatív nemzetközi projektek támogatása volt az „Infokommunikációs megoldásokra épülő prevenció és krónikus betegségek kezelése az idősök szolgálatában” elnevezéssel. A pályázat céljaira 2008-ra és 2009-re 2,5-2,5 millió Euró, 2010-re és 2013-ra pedig 500 ezer – 500 ezer euró összeg állt rendelkezésre a KTI Alapból.

„C” pályázati konstrukció: Az FP7 vonatkozó pályázatán támogatást nem nyert, de magas szakmai szintet képviselő pályázókat támogatta ez a konstrukció.

- Az ERC HU 09 pályázat hazai pályázat célja az volt, hogy támogatást nyújtson, az Európai Kutatási Tanács által meghirdetett fiatal kutatói („Starting Grant”) pályázatban részt vett, - a nemzetközi zsűri által színvonalasnak ítélt és a második pályázati körbe bejutott, de ott támogatást nem nyert - kutatók számára projektötletük megvalósításához (az Európai Kutatási Tanácshoz benyújtott (EKT) pályázatban megnevezett kutatási területen, a pályázatban megnevezett hazai befogadó intézményekben).

A pályázati konstrukció 2009. március és 2010 február között volt nyitva. Célkitűzéseinek elérése érdekében a KTI Alap terhére az NKTH 2009-2010. közötti időszakra 4 600 millió Ft keretösszeget biztosított, amelyből a 2009. évre rendelkezésre álló forrás 1 800 millió forint volt.

A különböző pályázati konstrukciókban a pályázó intézmények arányát az alábbi ábra szemlélteti a 2007 – 2013-as időszakban:

III.) Eredmények, javaslatok

Az értékelés során a válaszadók aktívan és a folyamatokat jól ismerve, azok jó irányba történő változtatásának szándékával fejtették ki véleményüket a válaszaikban. Jól érzékelhető, hogy fokozott érdeklődéssel tekintenek a H2020-as programpályázataik elé és alkalmazkodni szeretnének a megújuló pályázatokhoz, valamint az európai normákhoz. Közös érdek, hogy minél több eredményes magyar résztvevője legyen az új EU pályázatoknak.

A pályázók által az értékelés során adott válaszok és kifejtett vélemények strukturált, konstrukció csoportok szerinti értékelését a törzsanyag tartalmazza. Érdekes eredményeket tartalmaz az értékelés többek között a nemzetközi pályázatban való részvétel célját, a rásegítő pályázatban való részvétel motivációit, a pályázatok hasznosulását, a kapcsolatépítést, a pályázatok továbbfejlődését illetően.

Általánosságban elmondható, hogy az érintettektől kapott visszajelzések alapján a H2020 esetében is szükség lesz a nemzeti rásegítő programkonstrukciók tervezésére és működtetésére a sikeres magyar részvétel biztosítása érdekében a 2014-2020 közötti időszakban.

A pályázók az adott vélemények alapján („A” és „B” konstrukciók esetében) **elégedettek voltak** a megvalósítást követő ellenőrzési rendszerrel, a helyszíni ellenőrzések hatékonyságával, az informatikai rendszer kezelhetőségével, valamint a pályázatok beadási időtartamával.

A pályázók a következő hiányosságokat jelezték: nem ítélik az ügyfélszolgálatot könnyen elérhetőnek, pályázóbarátnak, a problémák megoldását támogatónak, valamint nem gondolják, hogy a szerződéskötés kapcsán az adminisztratív terhek (adatbekérés) megfelelőek.

A felmérésben részt vevő pályázók az alábbi **fontosabb észrevételeket, javaslatokat** fogalmazták meg:

Javaslatok a pályázatok adminisztratív lebonyolítása tekintetében:

- *Kiszámítható közreműködő szervezetre és szabályrendszerre van szükség.*
- *Az hazai ERC pályázathoz hasonló konstrukciók esetében az uniós bíráló elfogadása automatizmust vinne bele a rendszerbe, a színvonalas nemzetközi bíráló átvétele csökkentené a finanszírozó kockázatát és a felgyorsítaná a folyamatot, valamint csökkentené az adminisztrációt. Ezen konstrukciók esetében viszont a szakmai ellenőrzés rendszerének megerősítése szükséges.*
- *A magyar szerződéskötés, valamint a beszámolók leadásának ütemezését hozzá kell igazítani az uniós pályázatok ütemezéséhez.*
- *A szakmai beszámolók esetén az angol nyelvű dokumentáció kerüljön elfogadásra.*
- *Elszámolások esetén a magyar támogatást ne kelljen az uniós projekt minden költségénél részletesen lebontani.*
- *Online adminisztráció bevezetése.*

- *Adott projekt esetében a közreműködő szervezet jelöljön ki egy Projektpartneret aki az adminisztratív kérdésekben (beszámolók és elszámolások elkészítése, benyújtása) támogatja a pályázót.*
- *A kötelező vállalások és indikátorok meghatározása illeszkedjen az uniós pályázatok elvárásaihoz.*
- *Az uniós pályázati rendszer esetében tapasztalt rugalmasabb szabályozási környezet kialakítása, bizalmon alapuló megközelítés.*

Javaslatok a továbbfejlesztésre (egyéb konstrukciók; rásegítő mechanizmusok):

- *Az ERC_HU pályázathoz hasonló, az uniós értékelés során magas pontszámot elért projektek hazai finanszírozásának biztosítása olyan H2020 pályázatok esetén lehetséges, ahol egy természetes személy, vagy egy intézmény a pályázó(ERC-n kívül az új KKV eszköz illetve a Marie Curie ösztöndíjak jönnek szóba).*
- *A vállalati szférával történő szinergiák megteremtése: a pályázatot elnyerő intézmény a KKV költségeinek egy részét az erre meghatározott keretből támogathassa.*
- *Iparjogvédelmi és a szellemi tulajdonjog megszerzésére irányuló dedikált pályázati kiírások megerősítése, valamint erre vonatkozó tréningek megtartása.*
- *A projekt eredményeinek hasznosulását segítő (ipari partner megtalálása), valamint disszeminációs tevékenységek támogatása, szakmai segítség nyújtása.*
- *A hazai/uniós pályázati statisztikák alapján az adott intézményre vonatkozó szabad felhasználású keret biztosítása.*
- *Tréningek, szakmai workshop-ok szervezése, ahol bírálók, tapasztalt pályázók osztják meg szakmai tapasztalatukat.*

A továbbfejlesztésre adott javaslatokkal együtt is összességében elmondható, hogy a hazai, FP7 részvételt elősegítő támogatási programokat az érintettek fontosnak, hasznosnak és eredményesnek ítélték. A magyarországi rásegítő programok nem csak sikeresek voltak, de a legfontosabb feladatukat - amely elindításuk alapvető és meghatározó célja volt – teljesítették: ösztönözték és segítették az érintetteket az FP7 pályázatokban való eredményesebb részvételben.

A véleményeket figyelembe véve, valamint az eddigi tapasztalatokat felhasználva a KTIA, GINOP és VEKOP tervezésénél érdemes továbbfejleszteni azokat a területeket is, amelyek az alapkoncepciókban is jól működtek és a felmérésben részt vevők jelezték az elégedettségüket azokkal kapcsolatban. Mindazonáltal – természetesen a H2020-as programstruktúra új jellemzőit is figyelembe véve – fontos, hogy azok a specifikus részek, amelyek a felmérés különböző aspektusaiból tekintve is azonos eredményeket produkáltak, lehetőleg változtathatóak legyenek, mivel ezek nagyban megkönnyítik a pályázás folyamatait.

2. Az értékelés tárgya, indokoltsága

Magyarország részvétele az EU 2007-2013 tervezési időszakra vonatkozó közösségi szintű KFI programjaiban (az Európai Unió 7. Kutatási-, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjában - FP7) és új eszközeiben (a tagállamok és az Európai Bizottság közös kezdeményezései) - a többi EU13 országhoz hasonlóan - lényegesen elmarad az EU átlagától, különösen az elnyert támogatási összegek tekintetében. Az újonnan csatlakozott országok között Lengyelország mögött a második helyen állunk, mind a nyertes pályázatok számát, mind az elhozott támogatások összegét tekintve, de ezzel az eredménnyel az EU tagországok teljes körét vizsgálva csak a középmezőnyben helyezkedünk el. A komoly kitörési lehetőséget biztosító nemzetközi pályázatok jelentős infrastrukturális háttérrel, a nemzetközi szakmai kapcsolati hálózatokba beágyazott és a nemzetközi kutatási pályázatok menedzsmentjében jártas humán erőforrást igényelnek; többnyire csak az egyetemek és kutatóintézetek vannak erőforrás szempontjából felkészülve a nagyobb volumenű FP7-es projektek koordinátori tevékenységének ellátására.

A hazai KKV-k számára komoly megterhelést jelentenek anyagi és humán erőforrás tekintetében is a felkészülési, partnerkeresési és pályázatírási feladatok.

Jelen értékelés átfogó célja olyan ajánlások megfogalmazása volt, amelyek segítséget nyújtanak az EU 2014-2020 programozási időszakában a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap (KTIA), a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), valamint a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) forrásaiból finanszírozott H2020 nemzeti rásegítő pályázatok tervezéséhez, a H2020 különböző programjaiban való sikeres magyar részvételhez, hozzájárulva ezzel a Nemzeti KFI Stratégia2020⁴ vállalásainak eléréséhez.

Az egyes pályázati konstrukciók esetében jelen értékelés konkrét céljai az alábbiak voltak:

- Az eddig megjelent FP7 rásegítő konstrukciók hatékonyságának elemzése, a problémás illetve jól működő elemek beazonosítása, javaslatok megfogalmazása pályázati, ellenőrzési rendszerük finomhangolása, a H2020 program új működési mechanizmusaihoz való igazítása, azon területek beazonosítása, ahol leginkább szükség van a hazai pályázók kiegészítő forrásokkal való támogatására
- A tagállamok és az Európai Bizottság közös programjai esetén (Art. 185, Art. 187 kezdeményezések, ERA-NET, ERA-NET+programok) – a hazai finanszírozást nyújtó pályázati konstrukciók, működőképességének vizsgálata, a párhuzamosan futó nemzetközi és hazai pályáztatás kapcsán kialakult pályázói tapasztalatok feltárása, ajánlások megfogalmazása a nemzetközi és hazai oldal fokozottabb összehangolásának érdekében

⁴ A Befektetés a jövőbe: Nemzeti KFI Stratégia 2020 c. dokumentumot a Kormány 2013. júniusában fogadta el a 1414/2013 (VII/4) Korm. határozat alapján.

- Az ERC_HU_09 pályázat kapcsán annak feltárása, hogy az FP7 pályázatain nem nyert, de magas szakmai szintet képviselő pályázatok támogatása milyen pozitív hatást gyakorolt a támogatott kutatók életpályájára (pl. kiindulását jelenti-e újabb keretprogram (ERC) pályázatoknak, vagy színvonalas hazai kutatócsoportok elindulásának?)
- Az értékelés keretében elvégzett kérdőíves felmérés és interjúk alapján a H2020 programban bevezetendő új pályázati konstrukciókra vonatkozó javaslatok összegyűjtése

Ezen felül az értékelés áttekintést ad az EU FP7 felépítéséről, logikájáról, struktúrájáról és az egyes tagállamokban működtetett rásegítő pályázatokról.

3. Módszertan összefoglalása (adatbázisok és dokumentumok elemzése; interjúk, online kérdőíves megkeresés, egyéni mélyinterjú, fókuszcsoportos interjú)

Jelen értékelés az értékelési módszertan széles skáláját alkalmazta, annak érdekében, hogy minél hatékonyabban tudjuk elérni a kitűzött célokat.

Az értékelés módszertana a különböző adatbázisok és dokumentumok elemzésén; online kérdőíves megkeresésen, valamint interjúkon (egyéni mélyinterjúk és fókuszcsoportos interjúk) kombinált alkalmazásán alapult. Az értékelést a Nemzeti Innovációs Hivatal (NIH) Külkapcsolatok, Stratégiai és KFI Observatórium Főosztályai által delegált szakmai munkacsoport végezte el, amelynek tagjai jellemzően olyan munkatársak, akik már korábban is foglalkoztak az FP7-es programmal és az ehhez kapcsolódó rásegítő pályázatokkal, így releváns tapasztalattal bírnak a témát illetően.

Az interjúk során moderátor segítette a kiegyensúlyozott, szabad és nyitott véleménycsere kialakulását a csoport tagjai, valamint az interjúalany(ok) között. A moderátor szerepet mind az egyéni, mind a csoportos interjúk esetében a NIH Külkapcsolatok Főosztályának szakmailag kompetens kollégái adták, akik mind az FP7-et, mind a hazai rásegítő pályázatok részleteit ismerték.

Adatbázis elemzés

Az értékelés alapjaként két adatbázist használtunk: a PKR és az E-CORDA adatbázisokat. A PKR az NFÜ és a MAG Zrt., illetve korábban az NKTH által is használt pályázati nyilvántartási rendszer, amely a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap forrásaiból finanszírozott pályázatok összes adatát tartalmazza, így az FP7 rásegítő konstrukciókét is. Az E-CORDA adatbázis az Európai Bizottság adatbázisa, amely a 7. keretprogram pályázataira vonatkozó információkat gyűjti össze.

Első lépésként a PKR adatbázisból leválogattuk az FP7 rásegítő pályázati konstrukciók keretében támogatást nyert pályázók adatait, ez jelentette a további vizsgálatok szempontjából az alapsokaságot (kérdőíves, majd az interjúk felmérés alapját). A PKR adatbázisból kinyert pályázói adatokat összevetettük az E-CORDA adatbázisból kigyűjtött nyertes magyar FP7 pályázók adataival és azt találtuk, hogy az adatok jelentős átfedést mutatnak, vagyis a hazai nyertes FP7 pályázók többsége élt a rásegítő pályázatok nyújtotta lehetőségekkel.

Online kérdőíves megkeresés

A rásegítő pályázatokat igénybe vevő 119 hazai intézmény mindegyike felkérést kapott arra, hogy vegyen részt a felmérésben egy online elérhető kérdőív kitöltésével. A kérdőív részben zárt, részben nyílt kérdésekre épült, egy része minden pályázó számára kitöltendő volt, egy részét pedig csak az adott pályázati konstrukció csoportban pályázóknak kellett kitölteniük. A kérdőív kitöltöttségének aránya közel 50 %-os volt, 56-en töltötték ki, ami nagyon pozitív eredménynek mondható.

Egyéni interjú

Azért alkalmaztuk, mert nemcsak véleményekről, de az alanyok tudásának tartalmi elemeiről is információkat ad. A NIH konkrét személyeket keresett meg. A kutatások pontosan lehatárolt, szakmai kérdéseire vonatkoznak, ahol az volt a cél, hogy a kérdőíves felmérésben részleteiben ki nem fejtett kérdésköröket átbeszéljük, a problémás területeket alaposabban megvitassuk és a jövő pályázati konstrukcióira nézve ötleteket gyűjtsünk.

Csoportos interjú

Célja a feltárás, a megértés és a megismerés volt. Ezeket kiemelt intézményekkel szerveztük, ahol a pályázói tapasztalat koncentráltabb volt több konstrukció vonatkozásában is. Ezzel a módszerrel egyszerűbb volt csoportos interjút készíteni, mint az adott intézmény számos érintett kutatóját külön-külön megkérdezni. Ilyen módon az egyéni kutatókon túl az intézményi adminisztráció bevonása is biztosított volt, az új pályázati konstrukciók vonatkozásában pedig szabad és kreatív eszmecsere alakult ki. A csoportos interjú módszerét a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, illetve a Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet esetében használtuk.

4. Áttekintés az EU FP7 programok felépítéséről, logikájáról, struktúrájáról

A közösségi szintű kutatás - fejlesztési együttműködés fő formáját a tagállamok által megvalósított kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogramok jelentik. A keretprogramok célja, hogy a tagállamok közti kutatási együttműködések erősítésével, az erőforrások koncentrálásával olyan kutatási célok megvalósítását segítsék, melyek erősítik az európai ipar tudományos és technológiai alapjait, javítják Európa nemzetközi versenyképességét és elősegítik a társadalmi- gazdasági fejlődést.

Az Európai Tanács 2000-ben, Lisszabonban tartott ülésén megfogalmazott célkitűzések hatására - amely szerint 2010-re a Közösségnek a világ legdinamikusabban fejlődő, legversenyképesebb tudásalapú gazdaságává kell válnia- az Unióban a korábbinál még erőteljesebben érvényesül a tagállami keretek között folyó kutatás- fejlesztési tevékenységek összehangolására, a kutatások szétaprózottságának csökkentésére irányuló szándék. A kutatás-fejlesztés az, mely az oktatással és az innovációval együtt a „Tudás háromszögét” alkotják. Ezért a lisszaboni célkitűzések felülvizsgálatakor a kutatás központi szerepet kapott. A 2005. február 2.-án nyilvánosságra hozott bizottsági jelentés által kitzűzött célok között szerepel többek között a kutatás-fejlesztésbe történő befektetések növelése és javítása, erős európai ipari bázis kialakítása és az innováció előmozdítása.

2004. júniusában az Európai Bizottság elfogadta a „Tudomány és technológia, Európa jövőjének a kulcsa- iránymutatások az Európai Unió kutatáspolitikájának támogatásához.” című dokumentumot, mely meghatározza az Európai Unió új kutatáspolitikájának hat fő célkitűzését, melyek a következők:

- európai kiválósági központok létrehozása a laboratóriumok együttműködésén keresztül;
- az európai technológiai kezdeményezések elindítása;
- az alapkutatás kreativitásának ösztönzése a kutatócsoportok európai szintű versenyén keresztül;
- Európa vonzóvá tétele a legjobb kutatók számára;
- európai léptékű kutatás-fejlesztési infrastruktúrák fejlesztése;
- a nemzeti kutatási programok koordinálásának erősítése.

A 2007-ben indult 7. Kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogram négy specifikus programra tagolódva – Kooperáció, Ötletek, Emberek, Kapacitások- magában foglalta az európai kutatáspolitikai hat fő célkitűzést. A kooperáció specifikus program az, mely a fent említett hat célkitűzés közül hármat foglal magában: így a kollaboratív kutatást, az európai technológiai kezdeményezéseket, illetve a nemzeti programok koordinációját. Az „Ötletek” az alapkutatás támogatását tűzte ki célul a kutatócsoportok európai szintű versenyén keresztül. Az „Ember” program a már létező Marie Curie akciók továbbfejlesztését szolgálja a tudás és karrierfejlesztés valamint az ipar- akadémia közti mobilitás erősítése érdekében. A „Kapacitások” a kutatási infrastruktúra, a kutatási potenciál fejlesztését célozza meg.

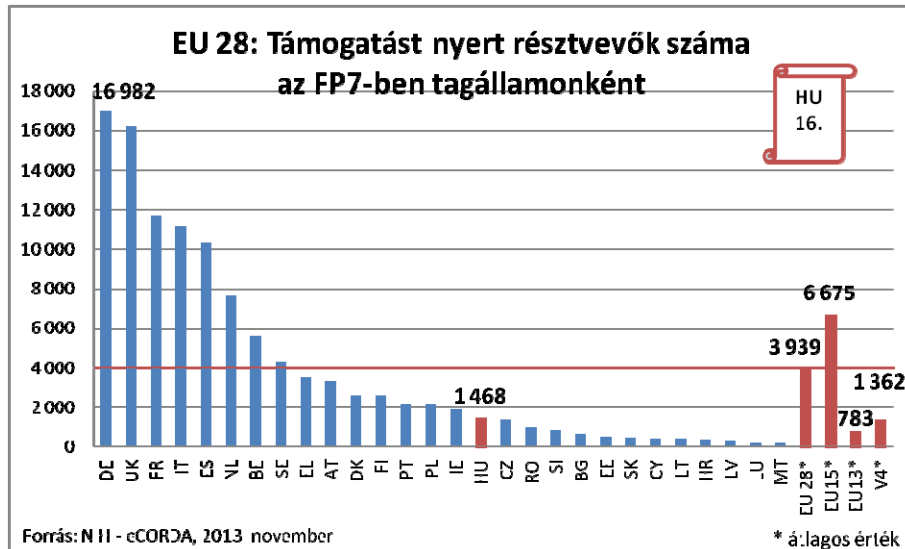
A 7. Keretprogram költségvetése:

(millió euró)

Kooperáció		32413
Egészségügy	6100	
Élelmiszerek, mezőgazdaság és biotechnológia	1935	
Információs és kommunikációs technológiák	9050	
Nanotudományok, anyagtudomány és új gyártástechnológiák	3475	
Energia	2350	
Környezetvédelem (beleértve az éghajlatváltozást is);	1890	
Közlekedés (beleértve a repüléstechnikát is)	4160	
Társadalmi-gazdasági és humán tudományok	623	
Úrkutatás	1400	
Biztonsági kutatás	1430	
Emberek		4750
Ötletek		7510
Kapacitások		4097
Kutatási infrastruktúrák	1715	
A KKV-k javára végzett kutatás	1336	
A tudás régiói	126	
Kutatási potenciál	330	
Tudomány a társadalomban	280	
A kutatási politikák koherens fejlesztésének támogatása	70	
Nemzetközi együttműködési tevékenységek	180	
A Közös Kutatóközpont nem nukleáris fellépései		1751
Nukleáris tevékenységek		2751
Összesen:		53272

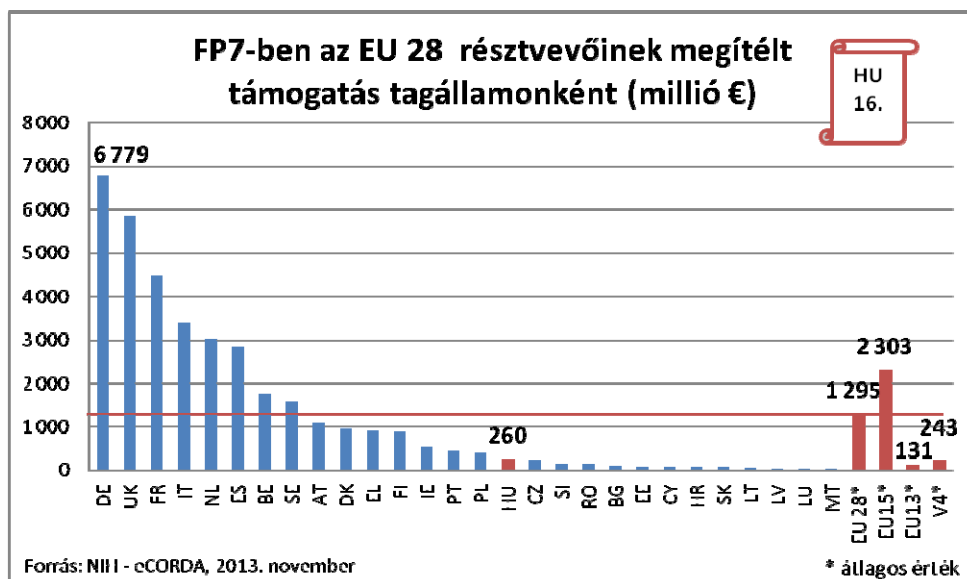
5. Az FP7-es magyar szereplés bemutatása

Az FP7-es programokban történő magyar szereplés nemzetközi kitekintésben történő összehasonlítására, valamint az elnyert támogatások, a részt vevők aránya, a specifikus programok stb. tekintetében értelmezett részvételi jellemzők megvilágítására szolgál a következő elemzés:

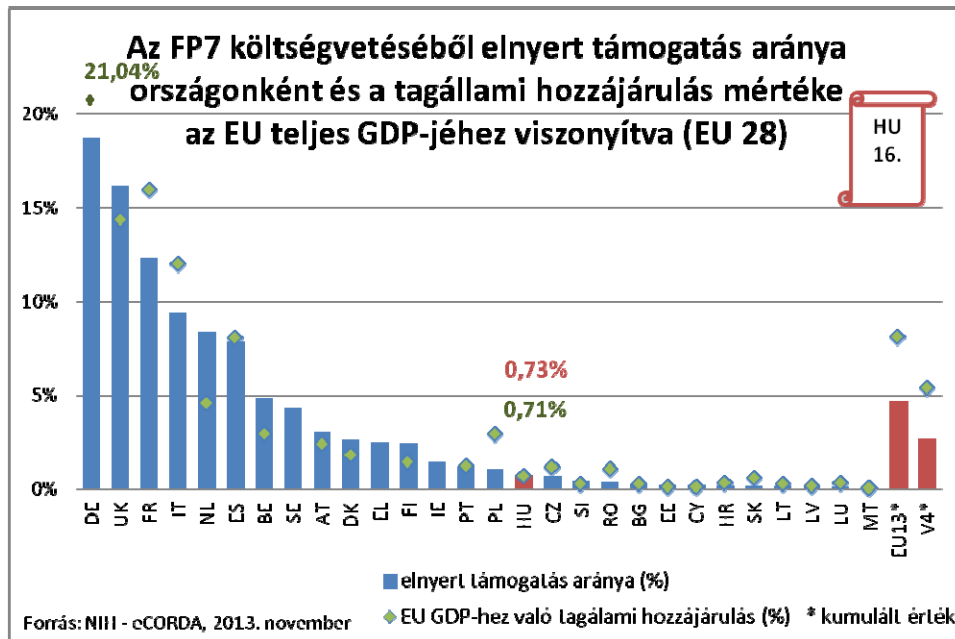
1.: EU 28: Támogatást nyert résztvevők száma az FP7-ben tagállamonként

2013. novemberig az FP7 keretprogram pályázataiban 1 468 nyertes magyar résztvevő szerepelt. (Az uniós átlag majdnem 4 000.) Ezzel a teljesítménnyel Magyarország a tagállamok rangsorában a 16. helyen áll. A sort Németország vezeti, onnan 11,5-ször annyi sikeres résztvevőt találunk, mint Magyarországról, számuk majdnem eléri a 17 000-et. A rangsorban a 2004 óta csatlakozott tagállamok közül egyedül Lengyelország előz meg minket; ugyanakkor az is látható, hogy ebben a tekintetben a 2004 előtt csatlakozottak közül csak Luxemburg végzett hazánk mögött.

2.: FP7-ben az EU 28 résztvevőinek megítélt támogatás tagállamonként

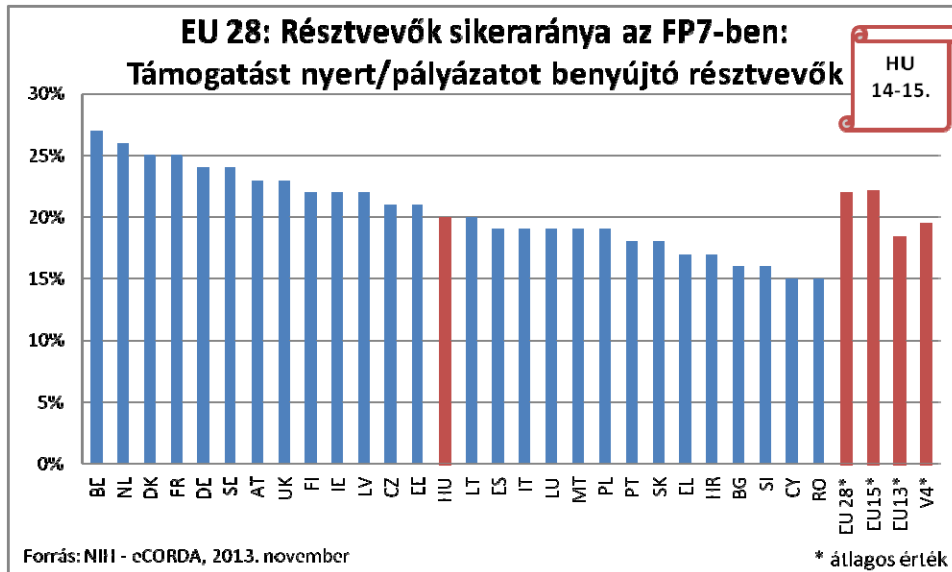
Hasonló eredmény tapasztalható az elnyert támogatás eloszlása tekintetében is, Magyarország szintén a 16. helyen áll 260 millió eurós elnyert összeggel. A támogatásokat összegző sort a legnagyobb befizető, Németország vezeti, ugyanakkor a szorzó nem 11,5 (mint a résztvevők számának esetében láttuk), hanem 26.

3.: Az FP7 költségvetéséből elnyert támogatás aránya országoként és a tagállami hozzájárulás mértéke az EU teljes GDP-jéhez viszonyítva (EU 28)

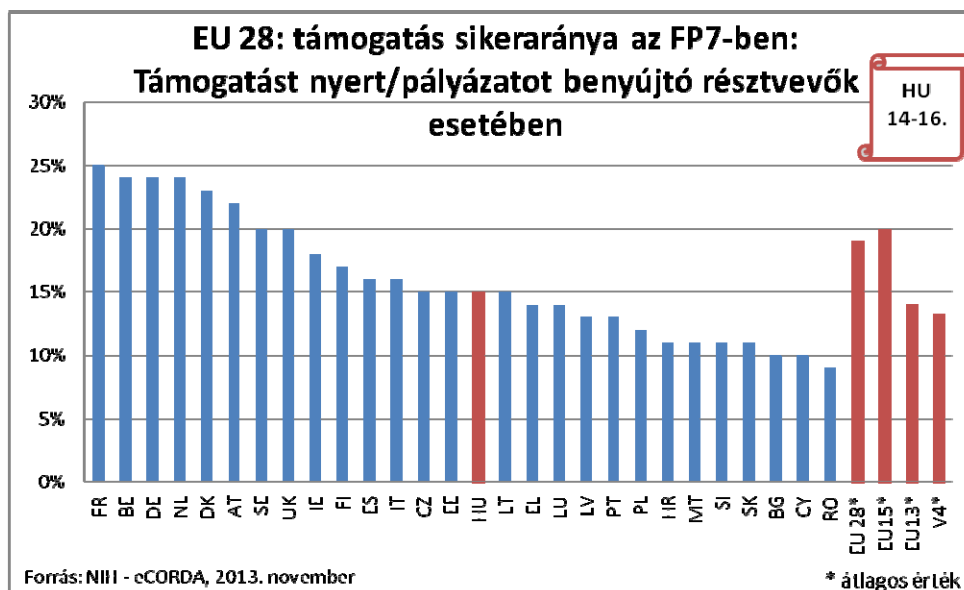
Az EU tagállamok által elnyert támogatást összevetve az egyes tagállamok részesedésével az EU teljes GDP-jéből, pontosabb kép alakul ki arról, hogy az egyes országok által elnyert támogatások mennyiben tekinthetők pozitív eredménynek. Látható, hogy az EU GDP-jének több mint 20%-át Németország adja, ehhez képest azonban az EU tagállamok által elnyert támogatás 18%-ában részesül. Az elnyert támogatásokat és a GDP hozzájárulást összevetve kiemelkedően előnyös helyzetben vannak az angolok és a hollandok.

A 2004 óta csatlakozott 13 tagállam közül Magyarország nincs kifejezetten hátrányos helyzetben, ugyanis az uniós GDP teljesítmény 0,71-át adja hazánk, az FP7 keretében az EU tagállamok által elnyert keretből viszont a támogatások 0,73%-át hozza el. A kumulált adatok jól jelzik azt az aránytalanságot, hogy a többi EU13 tagállam esetében az elnyert támogatások nem feltétlenül ilyen eredményesek: míg az EU GDP-jének 8%-át adják, az ezen országok résztvevői számára megítélt támogatás nem éri el az FP7 keretében allokált támogatások 5%-ot.

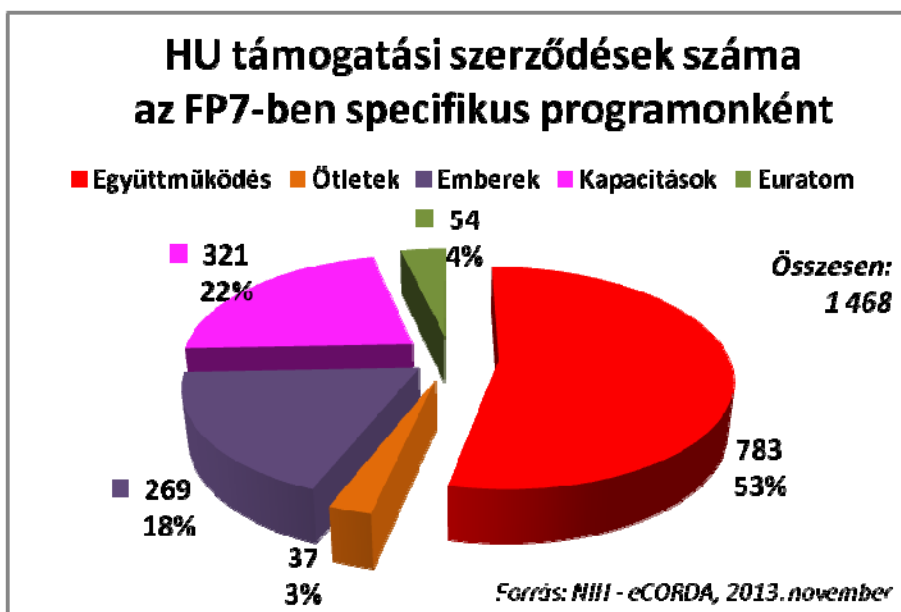
4.: EU 28: Résztvevők sikeraránya az FP7-ben

A részvételi sikerarány tekintetében a szórás az uniós tagállamok tekintetében 22% körüli. A pályázók közül arányaiban a legtöbb sikeres résztvevő Belgiumból való (a benyújtott pályázatok esetében a résztvevők 27%-a sikeres volt), Magyarország e tekintetben is a középmezőnyben foglal helyet, a keretprogramban pályázatot benyújtó magyar intézmények ötöde volt sikeres.

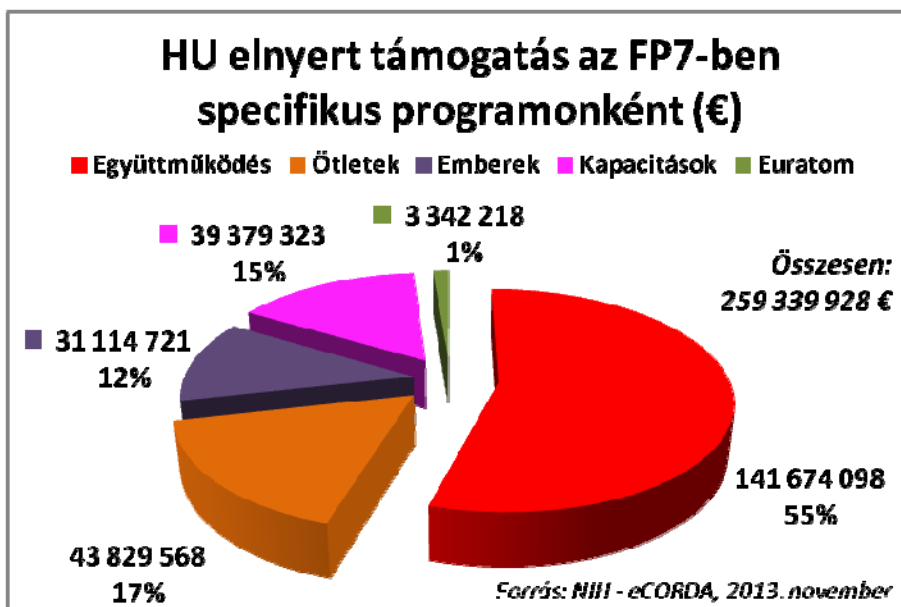
5.: EU 28: Támogatás sikeraránya az FP7-ben

A támogatások sikeraránya a résztvevők sikerarányánál nagyobb eltérést mutat: az e tekintetben legeredményesebb és a sort záró tagállam között a különbség majdnem 20%-os. A legsikeresebb tagállam (Franciaország) a benyújtott pályázatok keretében igényelt támogatás negyedét elnyerte sikeres projektjein keresztül, míg a legkevésbé eredményes (Románia) az igényelt támogatások mindössze 8-9%-ára pályázott sikerrel. Magyarország 15%-os eredményével a középmezőnyben foglal helyet.

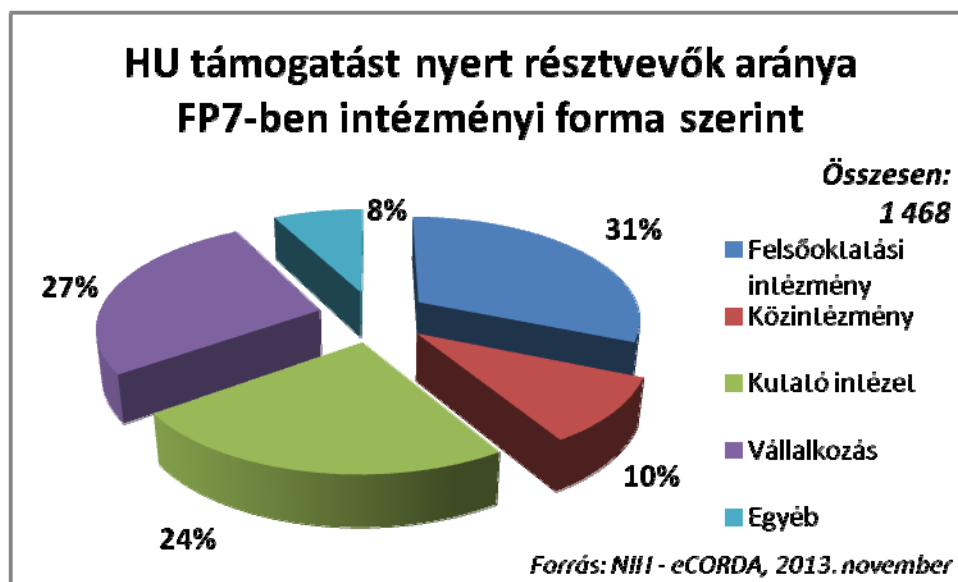
6.: HU: támogatási szerződések száma az FP7-ben specifikus programonként

A Magyarországról érkező pályázók esetében az 1 468 résztvevő eloszlása a keretprogram specifikus programjaiban az alábbiak szerint alakul: a sikeres résztvevők több mint fele az „Együttműködés” specifikus program egyes tematikus prioritásaihoz kapcsolódó nemzetközi K+F projekt-konzorciumaiban szerepel. A kutatói mobilitást támogató „Emberek” specifikus programban a sikeres pályázók 18%-a, a „Kapacitások” program területén 22%-a található. Az Európai Kutatási Tanács (ERC) által támogatott „Ötletek” specifikus program adta a sikeres résztvevők 3%-át.

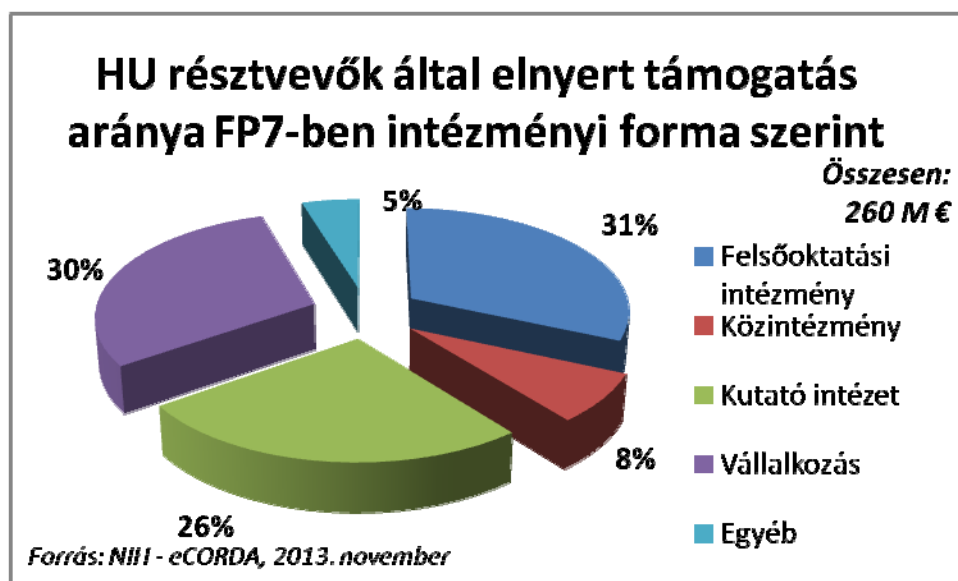
7.: HU: elnyert támogatás az FP7-ben specifikus programonként

Az elnyert támogatások esetében a magyar résztvevők számára megítélt közel 260 millió euró több mint fele (55%-a) az „Együttműködés” specifikus program keretében került allokálásra. A résztvevők megoszlásához képest azonban a másik négy specifikus programban elnyert támogatás eredményeit az „Ötletek” program részesedése jelentősen átstrukturálja: a majd 1 500 magyar résztvevő közül mindössze 37 kutató pályázott sikerrel ezen specifikus program keretében, ugyanakkor a magyar pályázók számára megítélt támogatás közel ötödét (17%) ők nyerték el.

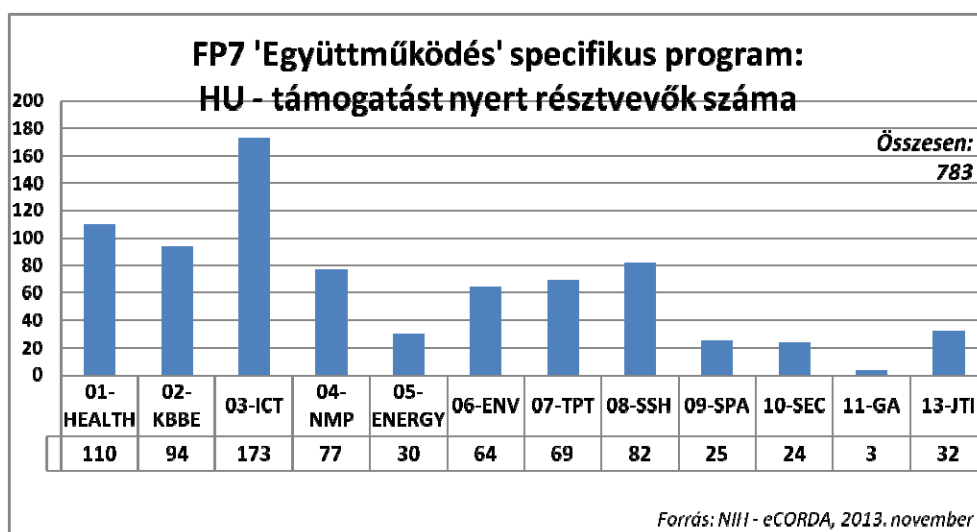
8.: HU: támogatást nyert résztvevők aránya FP7-ben intézményi forma szerint

Intézményi forma szerinti megoszlás tekintetében a sikeres magyar résztvevők egyharmada felsőoktatási intézmény, a nyertes résztvevők több mint negyede vállalkozás, 24%-a kutatóintézet, tizede pedig közintézmény.

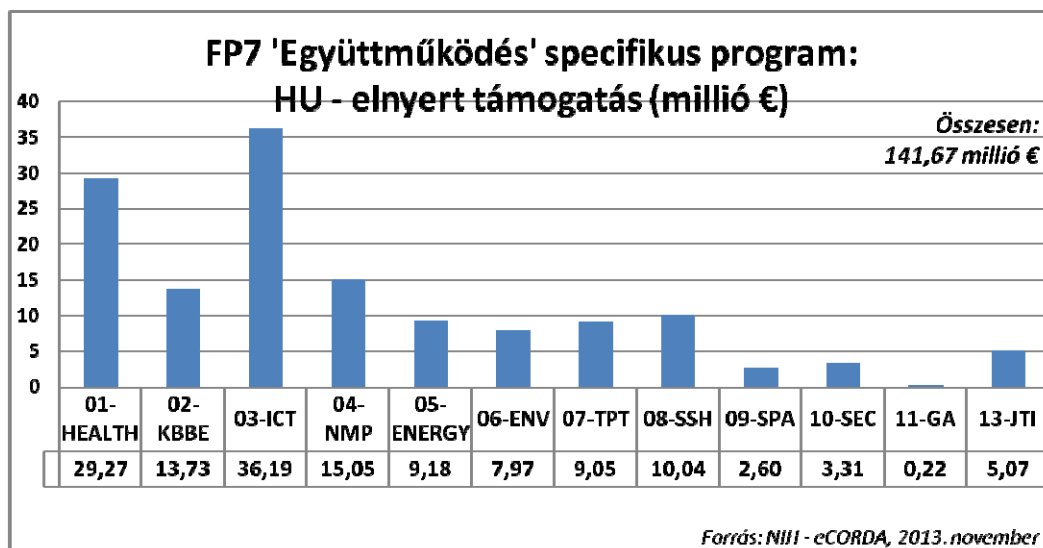
9.: HU: résztvevők által elnyert támogatás aránya FP-ben intézményi forma szerint

Intézményforma szerinti bontásban az elnyert támogatás megoszlása nem változik jelentősen a résztvevőkéhez képest, a vállalkozások és a kutató intézetek támogatási aránya kevéssel magasabb résztvevőinek arányánál.

10.: FP7 „Együttműködés” specifikus program: HU – támogatást nyert résztvevők száma

Az Együttműködés specifikus programon belül a résztvevők tekintetében feltűnő az ICT terület kimagasló eredménye (ugyanakkor jelezzük, hogy ennek keretében szinte minden tagállam messze a legtöbb [siker] pályázót adja). Magyar szempontból (is) kiemelten hangsúlyos a részvételi adatokat figyelve ezen kívül az egészségügy (110 sikeres résztvevővel), valamint az élelmiszerrel, mezőgazdasággal foglalkozó terület (ahol 94 sikeres résztvevőt találunk). Nem elhanyagolható ugyanakkor a nanotudományok (77), a környezetvédelem (64), a közlekedés (69), társadalomtudományok (82) területe sem.

11.: FP7 „Együttműködés” specifikus program HU – elnyert támogatás

Elnyert támogatás megoszlását figyelve az ICT terület kiemelt szereplése (36 millió euró) mellett feltűnő az egészségügy – részvétel esetében tapasztalt arányánál jelentősen nagyobb - támogatása (majdnem 30 millió euró).

A diagramokon szereplő rövidítések az alábbi tématerületeket jelentik:

01-HEALTH	Egészségügy
02-KBBE	Élelmiszerek, mezőgazdaság és biotechnológia
03-ICT	Információs és kommunikációs technológiák
04-NMP	Nanotudományok, nanotechnológiák, anyagtudomány és új gyártástechnológiák
05-ENERGY	Energia
06-ENV	Környezetvédelem (beleértve az éghajlatváltozást is);
07-TPT	Közlekedés (beleértve a repüléstechnikát is)
08-SSH	Társadalmi-gazdasági és humán tudományok
09-SPA	Úrkutatás
10-SEC	Biztonsági kutatás
11-GA	Általános cselekvések
13-JTI	Közös technológiai kezdeményezések

6. Az FP7-es rásegítő programok nemzetközi gyakorlatainak bemutatása

A 7. Kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogram (FP7) tagállami rásegítő gyakorlatait értékelve, az adott tagállam támogatáspolitikai rendszerének, valamint a K+F+I területére allokálható források mértékének figyelembe vételével, különböző rásegítő struktúrákat (pályázati konstrukciók, információ szerzési és terjesztési szolgáltatásokat) különböztethetünk meg.

Jelen nemzetközi kitekintés nem öleli fel az Európai Unió tagállamainak összességét, a fejezet célja a rásegítő modellek különböző típusainak definiálása. A rásegítő programok és tevékenységek összehasonlítása során három elkülönülő rendszerszintű elméletet különböztethetünk meg:

1. Az adott tagállam nemzeti K+F+I pályázati struktúrája leképezi a keretprogramban is meghatározott tematikus területeket. (Németország)
2. Az adott tagállami pályázati struktúrában megtalálhatóak a generális projekt előkészítési tevékenységet segítő konstrukciók. (Ausztria, Észtország, Málta)
3. A meghatározott célcsoportok (pl.: KKV-k) pályázati úton történő támogatása mellett különböző szolgáltatásokkal ösztönzik a keretprogramban történő részvételt és az információáramlást. (Északi államok)

1. Németország

Az első blokkban meghatározott tagállam (Németország) esetén a keretprogramba történő bekapcsolódást segítő konkrét akciókról nem beszélhetünk, viszont a tagállami pályázati portfóliót vizsgálva az FP7 tematikus területein belül meghatározott kihívásokra reflektáló pályázatokra (energetika, környezetvédelem, közlekedés, anyagtudomány) adhatja be ötletét az adott intézmény.

Németország esetén az Oktatási és Kutatási Szövetségi Minisztérium (Bundesministerium für Bildung und Forschung) által kiírt pályázatok az alábbi elérhetőségen találhatóak:

<http://www.ptj.de/foerderinitiativen>

2. Ausztira, Észtország, Málta

Ausztria

Az Osztrák Kutatási Ügynökség (The Austrian Research Promotion Agency) által kezelt számos K+F+I pályázat kiírás közül kiemelendő Projekt előkészítő kiírás (Proposal grant). A keretprogramban sikeres pályaművet benyújtó intézmény (ipar és kutatói szféra közötti különbségek figyelembe vételével) az alábbi maximális támogatást kaphatja (a támogatható összegek 75%-áig):

Type of activity	Maximum amount of funding	Maximum amount of funding for justified exceptional cases
Project coordination	€15,000	€20,000
Project partnership	€7,000	€12,000
Contract negotiations by coordinators*	€1,000	-

* for proposal grant for science only

Source: FFG, Guidelines for proposal subsidies

A kutatók számára specifikált projekt előkészítő kiírás (ERC és Marie Curie pályázatokra nem vonatkozik) esetén kizárólag utazási költségek térítésére a pályázók akár 100%-os támogatási intenzitást is elérhetnek. Az adott kutató költségeinek térítése mellett térítésre kerülnek a kutatóval együtt utazók költségei, valamint az adott előkészítő workshop költségei is. (Lásd: táblázat bal oldal)

Az ipar számára specifikált projekt előkészítő kiírás kapcsán a támogatható költségek köre megegyezik a kutatói kiírással, azzal a különbséggel, hogy a támogatási intenzitás 75% KKV-k részére, nagyvállalatok esetén 65%. (Lásd: táblázat jobb oldal)

Subject	Proposal grant for science	Proposal grant for industry
Funding intensity	75% 100%, if only travel costs are to be funded	75% 65%, if the organisation applying is not an SME
Type of supported FP7 projects	All types of FP7 project except for those targeted at individual researchers (Ideas and People Programmes)	Eligible project types: <ul style="list-style-type: none"> • Research for the benefits of SMEs • Research for the benefits of SME associations • Smaller and larger joint research projects • Networks of Excellence Non-SMEs are only allowed to be coordinators of large joint projects and Networks of Excellence
Eligible costs	<ul style="list-style-type: none"> • Travel and subsistence of applicant • Costs for additional staff ("Drittmittelpersonal") • Consulting services of third parties • Work documentation • Workshop costs 	<ul style="list-style-type: none"> • Travel and subsistence of applicant • Staff costs • Consulting services of third parties • Work documentation • Workshop costs

Subject	Proposal grant for science	Proposal grant for industry
	<ul style="list-style-type: none"> • Travel and subsistence costs for other project participants 	
Thematic focus and assessment criteria	All projects which fit the respective thematic focus of the EU Call are supported	Commercial exploitability of the results of the planned EU project is an important assessment criterion.
Selection procedures	Programme delegates and the funding ministries have a say in the funding decisions.	Funding decisions are taken entirely within FFG, i.e. in coordination between FFG-EIP.

Source: FFG, *Memoreport 09b*, Technopolis

Észtország

2008 óta az észt FP7-es kiírásokra pályázó intézményeknek lehetőségük volt nemzeti pályázati rendszerből a projekt előkészítői fázisára támogatást igényelni (Preparation Grant). A pályázati kiírás célja, hogy az észt tudományos közösség minél megalapozottabb FP7-es pályázatokat nyújtson be az Európai Bizottságnak.

A pályázati kiírás pénzügyi fedezetét az észt Oktatási és Kutatási Minisztérium (Estonian Ministry of Education and Research) költségvetéséből biztosították, a pályázatok kezelését az Észt Tudományos Tanács (Estonian Research Council) végezte.

A pályázó intézmények minden beadott pályázat után igényelhetik a tagállami kiegészítő támogatást, melyet átalányösszegben (lump sum) az alábbi kategóriák szerint határoztak meg:

- Projektkoordinátorok esetében 3834,7 €,
- Konzorciumi partnerség esetén 1278,23 € (szerepüket tekintve minimum feladat vagy munkacsomag vezetőnek kell lenni).

Az előkészítő támogatás (Preparation Grant) elnyerésének feltételei:

- Az Európai Bizottság által kiállított projekt értékelési összefoglaló (Evaluation Summary Report [ESR]), amely tartalmazza, hogy a pályamű pontszáma meghaladta a támogathatósági küszöböt.
- A pályázóknak 6 hónap áll rendelkezésükre a pozitív döntést követően a kiegészítő támogatás igénylésére.
- Konzorciumi partnerség esetében bizonyítani kell a feladat, vagy munkacsomag vezetőséget
 - A projekt koordinátor által kiállított igazolással;
 - FP7 pályamű vonatkozó részével, ahol a feladatok és munkacsomagok részletesen ki vannak fejtve.
- Vállalkozások esetében figyelembe kell venni az állami támogatási szabályokat (de minimis).

Málta

A Máltai Tudományos és Technológiai Tanács (Malta Council for Science and Technology – MCST) látja el az EU K+F+I politikai szintű képviselőjét, működteti a Nemzeti Kapcsolattartók (NCP) rendszerét.

A 7. Keretprogram indulásával összehangoltan bevezette az „Exploratory Award Scheme” nevű tagállami rásegítő programot amely pályázati úton elnyerhető pénzügyi juttatással segítette a KKV-k pályázat előkészítési feladatait mind az FP7, mind a Versenyképességi és Innovációs Keretprogram (CIP) kapcsán.

- A maximális támogatási összeg nem haladhatja meg a 10 000 €-t.
- A támogatási intenzitás a költségtípusok esetében nem haladhatja meg a 60%-ot.

Az FP7 utolsó pályázati kiírásai kapcsán 2013-ban bevezetésre került az „Incentive Scheme”, amely a nyertes Fp7-es pályázók esetén (koordinátor, vagy partner) kiegészítő támogatást (top-up) jelentett. Az addicionális támogatás eredményeként a keretprogram kiírásaira megnőtt a pályázói hajlandóság.

A „Bonusz” ráták az alábbi táblázat szerint kerültek meghatározásra:

COORDINATORS	PARTNERS
<p>Bonus to Project Coordinator (CPs, ERC, BSG, Infrastructures (CPs only), Marie Curie (IxF, ITN, IAPP and CIG)</p> <p>15% of value of EC contribution to Malta</p>	<p>Bonus to Successful Partner (CPs, Marie Curie, ERC, BSG, Infrastructures)</p> <p>7% of value of EC contribution to Malta</p>
<p>Bonus to Project Coordinator (CSA)</p> <p>10% of value of EC contribution to Malta</p>	<p>Bonus to Successful Partner (CSA)</p> <p>2% of value of EC contribution to Malta</p>

- Máltai projektkoordinátor, aki bevon a konzorciumba egy másik független máltai intézményt további 1% Bónuszban részesül.
- A maximális támogatási összeg nem haladhatja meg a 75 000 €-t.

Ugyancsak 2013-ban került meghirdetésre a „Participation in Brokerage Events and Pre-Submission Consortium Meetings” kiírás, amely a partnerkereső rendezvényekre történő utazást támogatta.

Feltételrendszer:

- Az utazás maximális költsége 500 € lehet;
- A szállás 100 €-s átalányként került meghatározásra;
- Egy kiutazó költségei támogathatóak;
- Az utazásról hozadékaikról kötelező beszámolót kellett készíteni.

3. Északi államok

2013. novemberében a VINNOVA Svéd Innovációs Ügynökség (Swedish Governmental Agency for Innovation Systems) publikált egy tanulmányt az északi államok támogató mechanizmusairól FP7 és Horizont 2020 viszonylatában. A tanulmányban közreműködött a Norvég Kutatási Tanács (The Research Council of Norway -NRC), a Finn Innovációs Ügynökség (Finnish Funding Agency for Innovation – Tekes), a Dán Tudományos és Innovációs Ügynökség (Danish Agency for Science and Innovation - DASTI) és az Izlandi Kutatási Központ (The Icelandic Centre for Research - RANNIS).

Svédország

A VINNOVA Svéd Innovációs Ügynökség 2006 óta látja el az EU K+F+I politikai szintű képviselőjét, működteti a Nemzeti Kapcsolattartók (NCP) rendszerét, valamint összehangolja a svéd K+F+I támogató rendszereket. Az EU K+F kapcsolatokért a svéd Oktatási és Kutatási Minisztérium (Utbildningsdepartementet) felel; szoros együttműködésben a többi érintett

minisztériummal, különösen a Vállalkozásfejlesztési Energetikai és Kommunikációs Minisztériummal (Näringsdepartementet).

A svéd támogató hálózat legfontosabb szereplői a különböző szakterületi Nemzeti Kapcsolattartók magas szintű tanácsadói szolgáltatásaikkal.

A VINNOVA emellett

- működtet egy Brüsszeli Irodát;
- szorosan együttműködik a svéd Enterprise Europe Network (EEN) képviselőivel. A feladatot a Svéd Gazdasági és Regionális Fejlesztési Ügynökség látja el (Swedish Agency for Economic and Regional Growth [Tillväxtverket]);
- szorosan együttműködik a felsőoktatási intézmények kutatási irodáival;
- a kiemelt szektorok tekintetében dedikált FP7 támogató irodák alakultak ki (KKV, KKV-k az élettudományok területén, erdészet);
- Regionális Kapcsolattartó Pontokat (Regional Contact Points – RCP) alakított ki. A kezdeményezés 2010-ig éld, de a K+F+I struktúrában bekövetkezett változások miatt a rendszer nem volt fenntartható.

A támogató szolgáltatások mellett a VINNOVA összehangolta a támogatási struktúrát. A célzott szakterületi, vagy intézményi forma szerinti (különösen KKV-k számára kiírt) támogatások esetében elszámolhatóak voltak a pályázatíró cégek költségei tekintettel arra, hogy az FP7 kiírásaira tapasztalat nélkül pályázó intézmények száma jelentősen megnőtt.

Finnország

A finn K+F+I rendszerért a Tekes - Finn Innovációs Ügynökség és a Finn Tudományos Akadémia (Academy of Finland) felel. A Tekes jelöli ki a Nemzeti Kapcsolattartókat.

Az EU K+F kapcsolatokért a finn Foglalkoztatási és Gazdasági Minisztérium (TEM) felel; szoros együttműködésben a többi érintett minisztériummal, különösen az Oktatási és Kulturális Minisztériummal (OKM).

A két szervezet (Tekes és az Akadémia) 1995 óta együttesen üzemelteti a FiLi (liaison office) brüsszeli irodát.

A központi NCP szolgáltatások mellett Finnország létrehozta a Regionális Kapcsolattartó Pontok (Regional Contact Points – RCP) hálózatát az információk hatékonyabb terjesztése érdekében. Az RCP-k feladata között szerepel a felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek összekapcsolása a releváns KKV-kal a régióban.

A finn egyetemek és kutatóintézetek kutatóik számára létrehozták saját támogató rendszereiket.

2011 óta a Tekes publikálja a releváns pályázatíró cégek listáját, akik segítenek megírni a pályázati anyagot a KKV-knak. A pályázatíró cégeknek az előszűrés alatt bizonyítaniuk kell megfelelő tudásukat a keretprogramról (részvételi szabályok).

Izland

Az Izlandi Kutatási Központ (RANNIS) 1994 óta az izlandi Oktatási és Kulturális Minisztérium innovációs tanácsadó szerve.

A RANNIS a hagyományos nemzeti kapcsolattartói feladatok (információ gyűjtése és továbbítása) mellett ellátja az Enterprise Europe Network (EEN) képviselőt is a KKV-k innovációs potenciáljának növelése érdekében.

A tagállami rásegítő konstrukciók közül megemlítendő az utazási költségeket és a projekt előkészítési költségeket támogató tagállami pályázatok kezelése.

Norvégia

A Norvég Kutatási Tanács (NRC) 1994 óta a tagállami K+F+I rendszer meghatározó szereplője. Az EU K+F+I kapcsolatok ellátásáért a norvég Oktatási és Kutatási Minisztérium felel. Az NRC jelöli ki a Nemzeti Kapcsolattartókat.

Norvég rásegítő konstrukciók közül kiemelendő a pályázat előkészítő tevékenységét támogató ("exploratory award") konstrukció.

Dánia

A Dán Tudományos és Innovációs Ügynökség (DASTI) a dán Tudományos, Innovációs és Felsőoktatási Minisztérium által kijelölt szervezet a nemzetközi K+F+I politika koordinátora.

A DASTI felelős

- Az NCP-k kijelöléséért;
- A brüsszeli kutatási iroda (Danish Research Office – DANRO) működtetéséért.
- A közös munka összehangolásáért a dán Enterprise Europe Network (EEN) hálózatáért.

Az ingyenes információs szolgáltatások (workshopok szervezése, hírlevél, kiadványok szerkesztése) mellett egynapos intenzív pályázatírási (pályázat írása, IPR képzés, költségelszámolás, koordinátorok felkészítése) kurzusokat tart részvételi díj ellenében.

Összefoglalás

A 7. Kutatási-, technológiafejlesztési és demonstrációs keretprogram (FP7) tagállami rásegítő gyakorlatait értékelve kiemelendő:

- Az uniós projektek előkészítési fázisának nemzeti szintű támogatása: utazási költségek, workshop részvételének támogatása.
- A tagállami ösztönző rendszerek a konzorciumvezető szerep elvállalása esetén nagyobb arányú támogatásban részesíti a sikeres pályázókat.
- EU támogatási szerződéssel rendelkező szervezetek meghatározott arányú, addicionális nemzeti támogatásban részesülhetnek, amely növeli a pályázói hajlandóságot.

- A kiemelt tématerületek és célcsoportok (KKV-k) külön nemzeti pályázati konstrukciókra pályázhatnak.
- A tagállami Nemzeti Kapcsolattartó Pontok (NCP-k) munkájának széleskörű disszeminációja, az NCP rendszer továbbfejlesztése, a kapcsolattartók folyamatos szakmai képzése elengedhetetlen kritérium.

7. A magyar rásegítő programok (2007-2013) ismertetése

Az értékelés során 8 pályázati konstrukcióval kapcsolatban vizsgáldtunk. Az egyes hazai FP7-es rásegítő pályázat-típusokat jellegzetességük alapján három csoportba osztottuk. Az A, B és C konstrukciókba sorrendben kettő, öt és egy konstrukció típus került be az adott jellemzők alapján. Ezek a következő csoportok voltak:

A.) pályázati konstrukciók: Az EU 2007-2013 tervezési időszakban létrehozott Keretprogramokba (FP7, CIP), valamint az „egyéb közös EU-s kezdeményezésekbe” való bekapcsolódást elősegítő, ezekhez addicionális forrást biztosító kiírások, amelyek a pályázatok előkészítését, vagy a szerződéskötést segítették, illetve a nyertes pályázatok esetén önrész-kiegészítést biztosítottak. Ezek a BONUS és Konzorciumépítő pályázatok voltak, 2008. decembertől 2010 végéig, majd 2012 májusától 2013 júniusáig voltak nyitva.

Az EUKONZ 07 és EU KP 12 pályázatok alapvető célja az volt, hogy segítsék a magyar résztvevők minél erőteljesebb bekapcsolódását az Európai Unió 7. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjába, az EU Versenyképességi és Innovációs Keretprogramba és egyéb közös EU-s kezdeményezésekbe. A magyar pályázókat ösztönözték a keretprogram-projektek koordinációjának vállalására és arra, hogy a magyar pályázók projekt partnerként minél nagyobb részesedést érjenek el az EU-s támogatásban részesülő projektek költségvetéséből.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap terhére a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal a 2007-2010 közötti időszakra 500 millió Ft-ot, az NFÜ a pályázaton eredményesen szereplő pályázók számára 2012-ben 200 millió Ft-ot biztosított.

A BONUS 08 és EU BONUS 12 programok célja volt, hogy a felsőoktatási intézmények, közfinanszírozású kutatóintézetek és nonprofit szervezetek, valamint kis- és középvállalkozások részére kiegészítő támogatást nyújtson a keretprogram költségvetéséből támogatott kutatás- fejlesztési projektek költségvetéséhez. A program keretén belül csak olyan költségek voltak elszámolhatóak, melyek nem kerültek elszámolásra az Európai Bizottság felé, és amelyek a kutatás- fejlesztési vagy demonstrációs tevékenységek végrehajtásához kapcsolódtak.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében az Alap terhére az NKTH 2008-2013 közötti időszakra 3,6 milliárd Ft keretösszeget biztosított. 2008. decembertől 2010 végéig, majd 2012 májusától 2013 júniusáig voltak nyitva. A 2012. évi keret 200 millió Ft volt.

B.) pályázati konstrukciók: A nemzetközi programokban pályázó nyertes nemzetközi konzorciumok hazai tagjait Magyarország finanszírozta.

A EUROSTARS HU 07 program célja volt a kutató-fejlesztő kis- és középvállalkozások aktív részvételével, nemzetközi együttműködésben megvalósuló, piacorientált kutatás-fejlesztési projekteket támogató EUROSTARS programban való magyar részvétel ösztönzése, a EUROSTARS projektek magyar tagjainak támogatásán keresztül.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében az Alap terhére az NKTH a 2008-2013. közötti időszakra 3 millió euró (750 millió Ft) keretösszeget biztosított.

Az ERANET HU 09 célja az volt, hogy az NKTH részvételével zajló ERA-NET projektek közös pályázati felhívásaiban sikeresen szereplő magyar szervezetek számára a hazai finanszírozási keretet biztosítsa. A pályázat hozzájárult ahhoz, hogy az ERA-NET-ek keretében támogatott projektekben résztvevő nemzeti szervezetek közti stratégiai együttműködések erősödjenek és az ERA-NET-ek keretében támogatott projektek magyar résztvevői tapasztalatokat szerezzenek a nemzetközi K+F együttműködések területén, amely az érintett technológiai területeken hozzájárulhat a keretprogramban való magyar részvétel erősödéséhez.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében az Alap terhére az NKTH a 2009-2013. közötti időszakra 800 millió Ft keretösszeget biztosított.

Az ARTEMIS-2008-1 és ARTEMIS-2009-1 támogatási célja tagországi együttműködésen nyugvó innovatív nemzetközi projektek támogatása volt a beágyazott rendszerek területén.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében az Alap terhére az NKTH a 2008-ra és 2009-re 1,98 millió Euró összeget biztosított.

Az ENIAC - 2008-1 és ENIAC - 2009-1 programok célja tagországi együttműködésen nyugvó innovatív nemzetközi projektek támogatása volt a nanoelektronika területén.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében az Alap terhére az NKTH a 2008-ra és 2009-re 1,32 millió Euró összeget biztosított.

Az AAL program célja tagországi együttműködésen nyugvó innovatív nemzetközi projektek támogatása volt az „Infokommunikációs megoldásokra épülő prevenció és krónikus betegségek kezelése az idősek szolgálatában” elnevezéssel.

A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében az Alap terhére az NKTH 2008-ra és 2009-re 2,5-2,5 millió Euró, 2010-re és 2013-ra pedig 500 ezer – 500 ezer euró összeget biztosított.

(NEMZ 12 - a „B” pályázati konstrukciókat összefogó ernyőpályázat volt, melynek célja a tagállami együttműködésen nyugvó, az Európai Bizottság által is társfinanszírozott nemzetközi programok pályázati felhívásaiban sikeresen szereplő magyar szervezetek számára a hazai finanszírozási keret biztosítása. A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 700 millió forint volt.)

C.) pályázati konstrukció: Az FP7 vonatkozó pályázatán támogatást nem nyert, de magas szakmai szintet képviselő pályázókat támogatták. A Pályázat 2009. március és 2010 február között volt nyitva.

Az ERC HU 09 pályázat hazai pályázat célja az volt, hogy támogatást nyújtson, az Európai Kutatási Tanács által meghirdetett fiatal kutatói („Starting Grant”) pályázatban részt vett, a nemzetközi zsűri által színvonalasnak ítélt és a második pályázati körbe bejutott, de ott támogatást nem nyert kutatók számára projektötletük megvalósításához, az Európai Kutatási Tanácshoz benyújtott (EKT) pályázatban megnevezett kutatási területen, a pályázatban megnevezett hazai befogadó intézményekben.

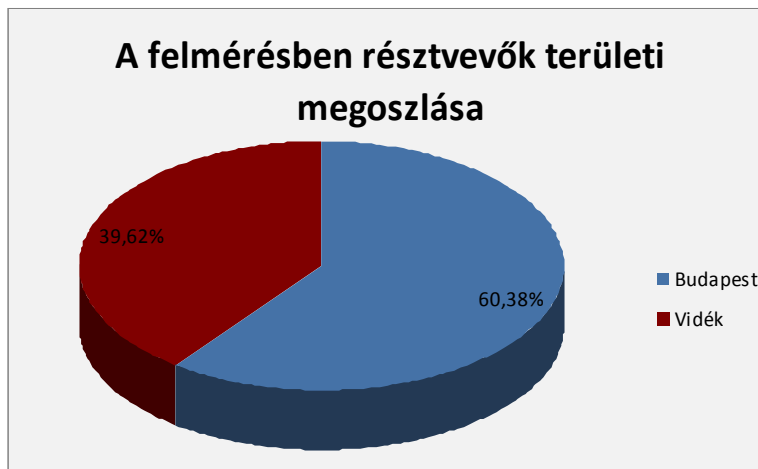
A pályázat célkitűzéseinek elérése érdekében a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap terhére az NKTH 2009-2010. közötti időszakra 4 600 millió Ft keretösszeget biztosított, amelyből a 2009. évre rendelkezésre álló forrás 1 800 millió forint volt.

8. A magyar rásegítő programok végrehajtási tapasztalatainak értékelése

A felmérésben használt kérdőív (lásd 1. számú melléklet) tematikusan vizsgálta a pályázókra és a pályázatokra vonatkozó általános kérdéseket, ezt követően pedig az egyes pályázati konstrukciók esetében adott válaszokat és a pályázói véleményeket. Felépítését tekintve jól meghatározható módon különültek el benne a különböző konstrukciók, melyeknél minden egyes esetben figyelembe vettük a specifikus és általánosan jellemző tapasztalatokat is.

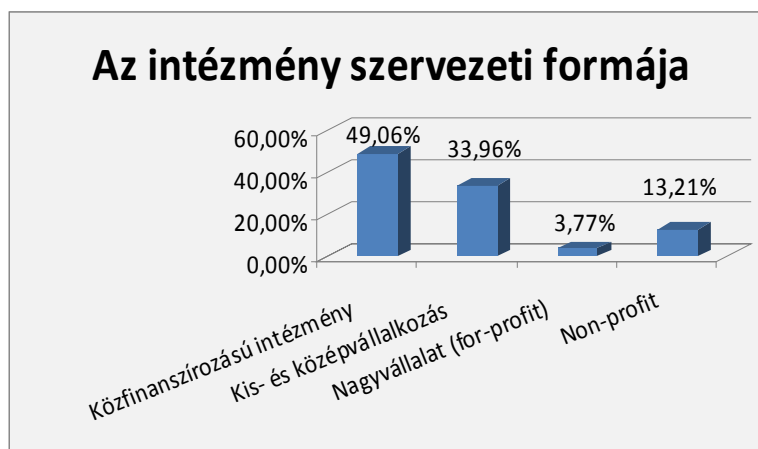
8.1. Az online kérdőíves értékelés eredményeinek bemutatása

8.1.1. A pályázóra vonatkozó kérdések

12. ábra: A felmérésben résztvevők területi megoszlása

A felmérésben résztvevők döntő többsége budapesti címmel rendelkező, tevékenységét ott folytató intézmény volt. Ugyanakkor nem elhanyagolható, hogy közel 40% vidéki címmel rendelkező kitöltő adott válaszokat a kérdésekre, amely jól reprezentálja azok véleményét is, akik Magyarország gazdasági központjától - a fővárostól - eltérő helyen tevékenykednek.

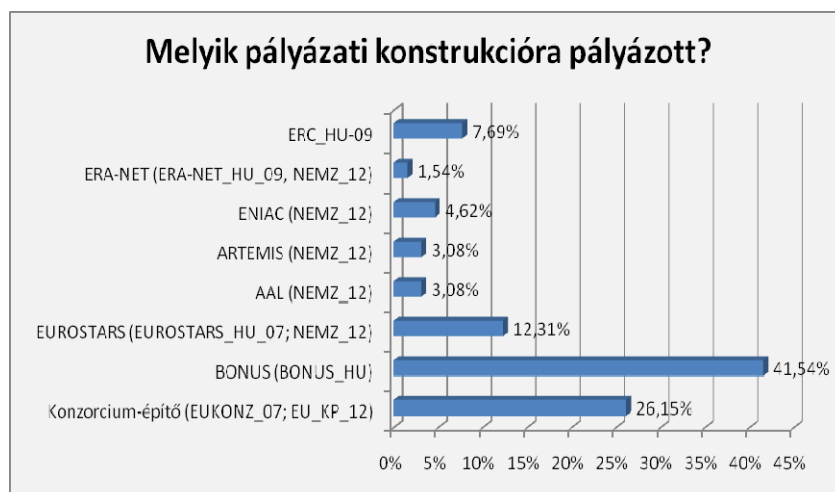

13. ábra: Az intézmény szervezeti formája

A válaszadók intézményi szervezeti formáját vizsgálva elmondható, hogy nagy többségük, majdnem a kitöltők fele közfinanszírozású intézményként funkcionál. A kis – és középvállalkozások is jelentős számban képviseltetik magukat a for profit szektorból, ugyanakkor érdekes, hogy a nagyvállalatok és a non profit szektor képviselői együttesen is csak 17%-os arányt képviselnek.

A felmérésben résztvevő intézmények K+F tevékenység szerinti területi megoszlása, azaz, hogy milyen területen kutatnak, nagyon érdekes képet mutat. az „Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés” kategória magasan a legnagyobb százalékos mutatóval rendelkezik. Ez egy általános megközelítése annak, hogy a válaszadók milyen területen kutatnak, de a következő magas érték – az „Információtechnológiai és egyéb információs szolgáltatás” kategória majdnem 13%-os mutatója jól láttatja, hogy az információtechnológiai kutatások erős jelenléttel rendelkeznek a kutatási területek között. Ezen felül fontos még megemlíteni az „Orvosi kutatás; Egészségügyi ellátás; Oktatás, ismeretterjesztés; Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés; Biotechnológiai kutatás, fejlesztés; Környezetvédelem, vízellátás, megújuló energia” kategóriák relatív magas, 5% feletti értékeit is. Érdekesség, hogy a nanotechnológia is „kapott” 2,75%-ot, mindamellett, hogy sok olyan kategória, amely jelentősnek tűnhet – pl.” Élelmiszeripar, ital, dohánytermék gyártása; Gyógyszergyártás” – eredmény nélkül maradt. Összességében a mérési eredményekről elmondható, hogy egyértelműen a műszaki, természettudományi kutatás-fejlesztés és az információtechnológiai tevékenységek irányába tolódnak el az arányok a felmérésben résztvevők kutatási területeit illetően.

8.1.2. A pályázati konstrukcióra vonatkozó kérdések

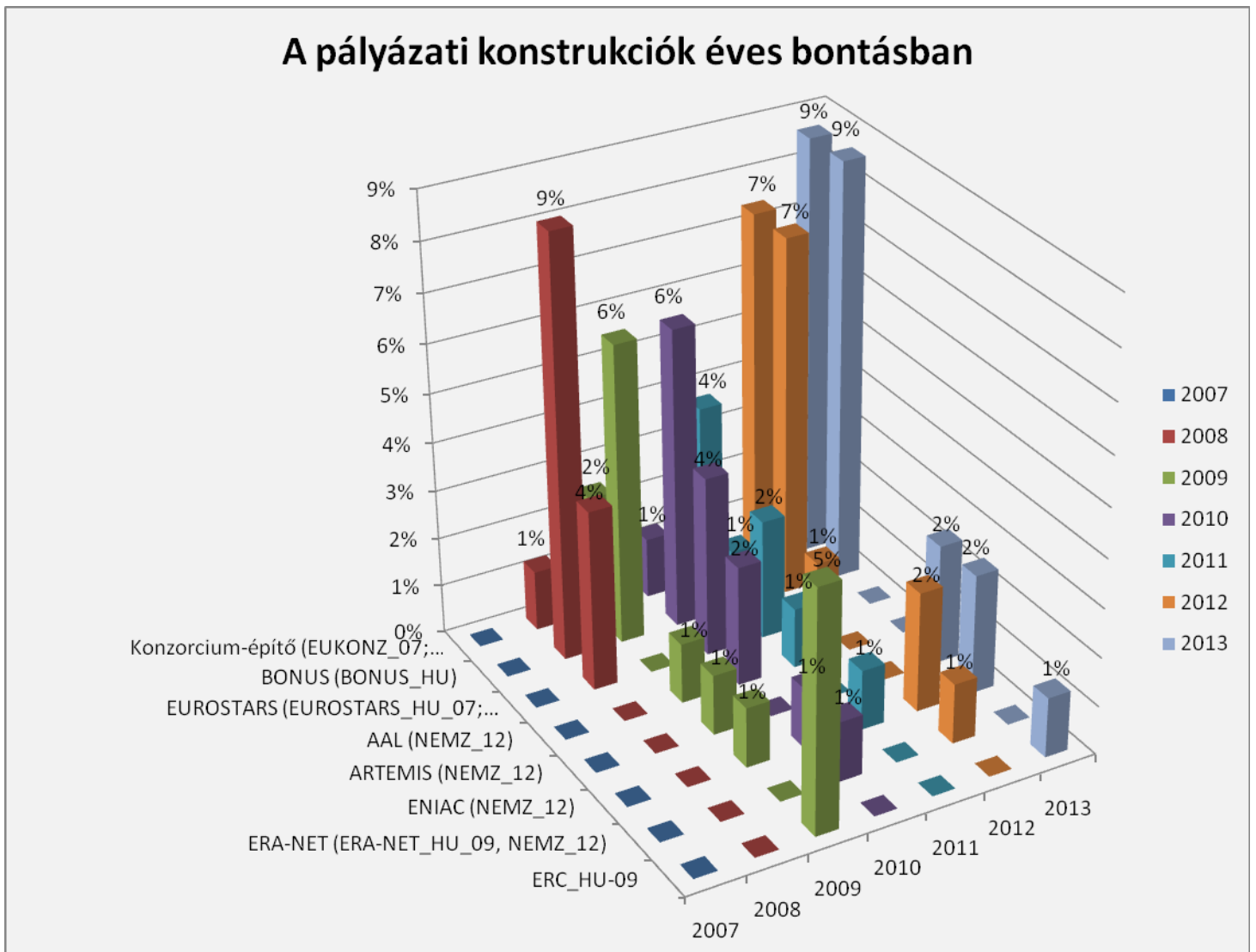

14. ábra: Melyik pályázati konstrukcióra pályázott?

Az intézmények pályázati konstrukcióinak tekintetében az eredmények elemzését célszerű volt két részre bontani. Az első diagram arról tájékoztat, hogy általánosságban melyik intézmény milyen programban pályázott a 2007 – 2013-as időszakban. Ebből az derül ki, hogy a „BONUS” programok magasan az első helyen állnak közel 42%-os értékükkel. Ezt követi a Konzorcium-építő pályázat, több, mint 26%-al, így ez a két kategória együtt több

mint 67%-os eredményt produkál az összes pályázaton belül. Ez nagy valószínűséggel azért van így, mert ezeket a támogatásokat az FP7 pályázatok nagy többségéhez igénybe lehetett venni, míg a többi pályázat - pl. AAL, eNIAC, ARTEMIS – egy-egy speciális, szűkebb technológiai területet érint.

Az Eurostars pályázat is több, mint 12%-os eredményt mutat, ami azért érdemel említést, mert az összes többi felmért pályázat 10% alatti értékeket mutat.

15. ábra: Melyik pályázati konstrukcióra pályázott, melyik évben?

Ennél a diagramnál a pályázati konstrukciók éves bontásban történő megjelenítésére 3 dimenziós ábrát használtunk, ami jól mutatja, hogy 2008-at követően évente legalább 5 féle konstrukció jelenik meg a pályázott programok között és érzékelteti a rásegítő programok területén jellemző széles kínálatot.

A legfőbb motivációs szempontok

A kérdőív a pályázati konstrukciók éves bontása után a motivációs szempontokat is vizsgálta, a következő kérdéssel:

„Nevezze meg konkrétan mi volt a legfőbb motivációs szempontja a rásegítő pályázaton való indulásnál!”

A legfőbb motivációs szempontokat illetően a rásegítő pályázatokon való indulásnál az FP7-es projekthez szükséges önrészhez való hozzájárulás egyértelműen a legfontosabb szempontként jelenik meg (BONUS konstrukció). A válaszadók nagy többsége írta ezt, mint választ, sőt több helyen megemlítik, hogy ez volt az egyetlen lehetőségük arra, hogy érdemben kiegészítsék a már megnyert FP7 pályázatok finanszírozását. Említették még, hogy az önrész bővítésén kívül egyéb technikai jellegű kiadásokra is hasznos volt számukra az elnyerhető rásegítő támogatás, valamint nem elhanyagolható, hogy többen ennek a tőkebevonásnak köszönhetően próbálták bővíteni hazai és nemzetközi szakmai kapcsolataikat. A támogatást bizonyos esetekben szakértői konzultációra és termékfejlesztés elősegítésére is fel tudták használni.

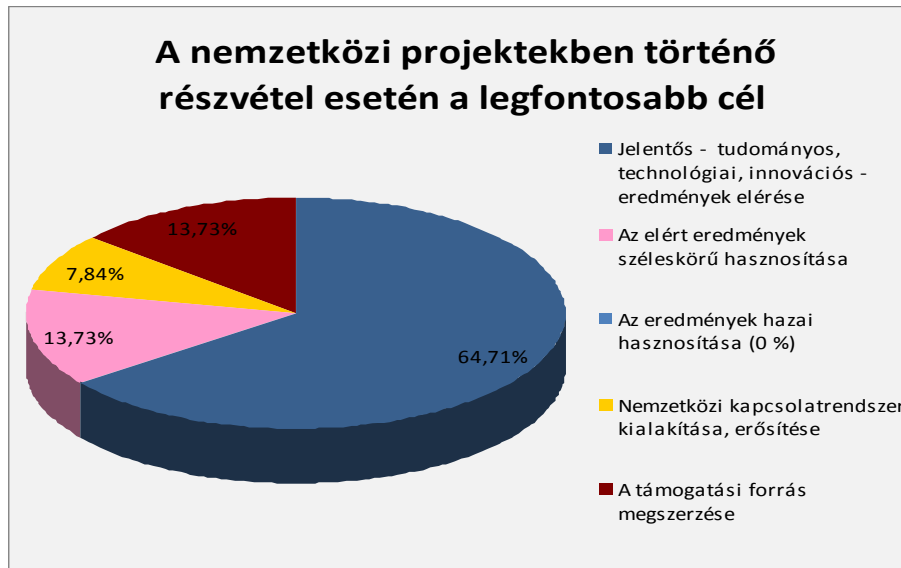
Javaslatok további pályázati konstrukciókra

A következő kérdésre, hogy **„Véleménye szerint milyen rásegítő pályázati konstrukciókra lenne szükség a Horizon2020 és egyéb közös EU-s kezdeményezésekben történő sikeres magyar részvétel elősegítése érdekében?”**, a résztvevők eltérő válaszai ellenére összességében megfogalmazható, hogy mik azok a lényegi pontok, amelyek köré a válaszaik csoportosultak, ezek pedig a következőkben foglalhatók össze:

- Kevés adminisztrációval elnyerhető pályázat, amivel külföldi partnereket ide lehet hívni.
- A hazai kis és középvállalkozások támogatása, mert gyakran ezek lendülete viszi sikerre a nagyvállalatokkal felvonuló konzorciumokat is.
- Nagyon fontos lenne a K+F területen működő mikro - és kisvállalkozások helyzetbe hozása.
- BONUS és Konzorciumépítő pályázatok nagyon jók, ezeket kellene erősíteni; a BONUS legyen valóban "rásegítő", azaz egy nagy EU-s projekt egy kis kiegészítő része.
- A pályázatírás szakaszában a nemzetközi utazások, ill. pályázatíró munkatársak költségét célszerű lenne a pályázati forrásokból fedezni.
- Időben történő kifizetések, mert úgy a projektek tervezhetőkké válhatnának.
- A korábban már sikeresen projekteket teljesítő szervezet "minősítése", ami által a jövőbeli konzorciumoknak az adott szervezetek „ajánlódnának”.
- Pályázat előkészítő költségfinanszírozás, még több kiegészítő finanszírozás.
- Önrész-hozzájárulás - egyértelmű, egyszerűbb és állandó feltételekkel.
- 1.Egyszerűen pályázható 2. amelynek elszámolása illeszkedik a H2020 elszámolás menetéhez és tartalmához 3. egyszerűen elszámolható.

A nemzetközi projektekben való részvétel jelentősége és a hazai pályázati környezet továbbfejlesztése

Rangsorolja a következő állításokat a nemzetközi projektekben való részvétellel kapcsolatban

16/a. ábra: A nemzetközi projektekben történő részvétel esetén a legfontosabb cél

A fenti táblázatban a felmérésben résztvevő intézmények a nemzetközi projektekben történő részvétel legfontosabb céljait rangsorolták. A Jelentős tudományos, technológiai, innovációs eredmények elérése magasan a legfontosabb célként jelenik meg a pályázók válaszaiban (majd 65%), ami alátámasztja, hogy az előzőekben említett támogatási források elnyerése is inkább eszközként funkcionál a tevékenységükben azért, hogy ezeket az eredményeket elérjék. Jelentős felismerés továbbá, hogy ezeket a produktumokat - amennyiben megvalósulnak - az elért eredmények széleskörű hasznosítására és további támogatási források megszerzése kívánják fordítani. Rendkívül pozitív, hogy a nemzetközi kapcsolatrendszer kialakítása, erősítése is megjelenik a jelölt válaszaik között, ugyanakkor ennek kibővülése/kibővítése valószínűsíthetően még erősebb és pozitívabb hatással lenne a pályázati folyamatokra. Szükséges megemlíteni a diagramban szerepelő – és 0%-os eredményt mutató – „az eredmények hazai hasznosítása” mezőt is, ami viszont mindenképpen erősítendő lenne, hiszen a hazai hasznosítású eredmények hozzájárulhatnak a magyar gazdaság fejlődéséhez.

A következő 5 táblázat sorra vizsgálja, hogy a felmérésben részt vevő intézmények a nemzetközi együttműködéseket segítő hazai támogatási rendszerrel kapcsolatban a megadott pontok közül melyiket milyen fontosnak ítélik meg. (1-5-ig terjedő skála, ahol 1=egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért)

Minősítse a következő állításokat a nemzetközi együttműködéseket segítő hazai támogatási rendszerrel kapcsolatba

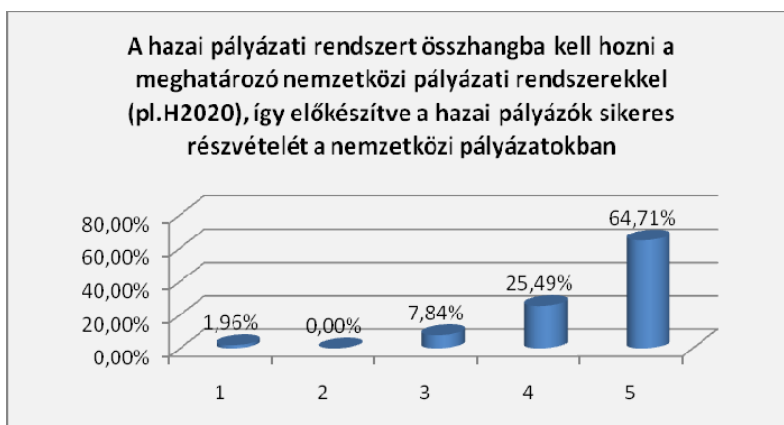
16/b. ábra: Növelni kellene a nemzetközi pályázatokban való részvételt segítő pályázatok arányát a pályázati portfólióban

Nagyon jól látszik, hogy a nemzetközi pályázatokban való részvételt segítő pályázatok arányát rendkívül fontosnak tartják. Ezek növelése prioritásként szerepel a válaszadók véleményében, ez pedig korrelál azzal, amit az előzőekben – különböző arányokban és súlyozással ugyan - a nemzetközi terjeszkedéssel kapcsolatban már megfogalmaztak.

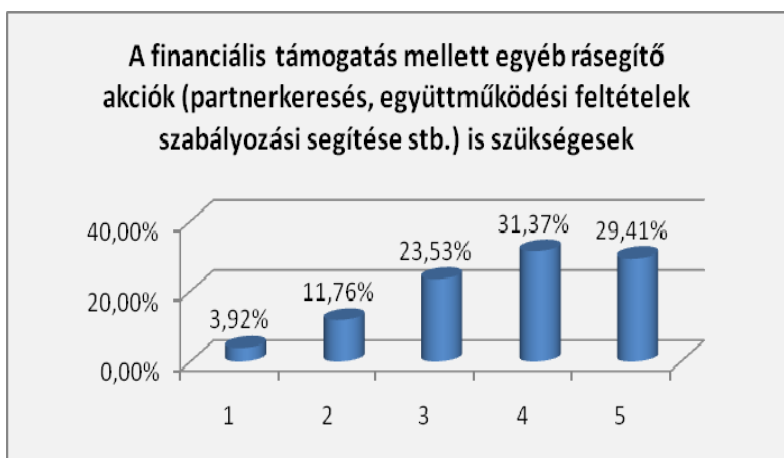
16/c. ábra: Fontosabb a hazai programok támogatása, és az így megerősödött pályázók már sikerrel szerepelnek a nemzetközi szintén

A válaszadó intézmények véleménye itt is együtt mozog azzal, amelyet az előzőekben feltüntettek. Ugyanis a hazai programok támogatása megállapítás inkább „középre tendáló” minősítést kapott, ami nagy valószínűséggel az ennek köszönhető nemzetközi szintésre való kilépés lehetősége miatt jelenik meg így. Ugyanis – mint az már látható volt – az eredmények hazai hasznosítását, és így a hazai programok ilyen irányú támogatását kevésbé, a nemzetközi pályázatokban való részvétel erősítését annál inkább támogatják a felmérésben résztvevők.

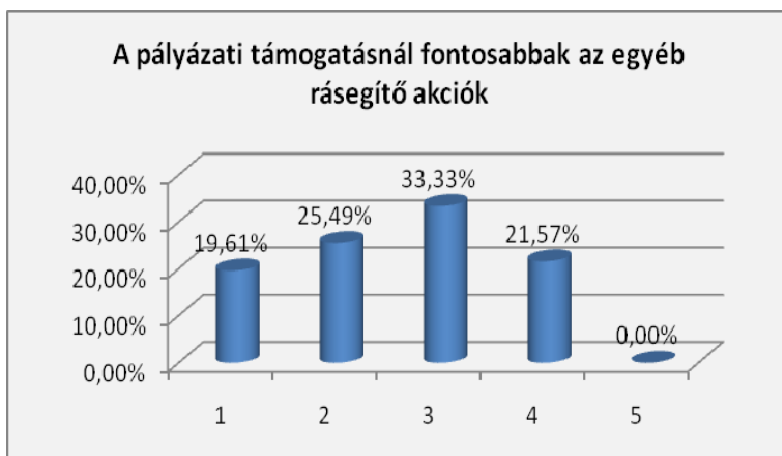
16/d. ábra: A hazai pályázati rendszert összhangba kell hozni a meghatározó nemzetközi pályázati rendszerekkel (pl.H2020), így előkészítve a hazai pályázók sikeres részvételét a nemzetközi pályázatokban

Itt kimutatható, hogy a hazai pályázati rendszert azért szeretnék leginkább összhangba hozni a nemzetközi rendszerekkel, hogy előkészítsék a H2020-as nemzetközi pályázatokban történő sikeres részvételüket. Ennek jelentősége az „5”-ös, azaz „teljes mértékben egyetért” oszlop közel 65%-os eredménye miatt vitathatatlan.

16/e. ábra: A finansziális támogatás mellett **egyéb rásegítő akciók** is szükségesek

„A finansziális támogatás mellett egyéb rásegítő akciók (partnerkeresés, együttműködési feltételek szabályozási segítése stb.) is szükségesek” megállapítás válaszadók szempontjából mért jelentősége olyan szempontból érzékeltethető igazán, ha a 3-as, 4-es és 5-ös adható „osztályzatok” százalékos arányát összeadjuk egymással. Ennek a három eredménynek az összegzése végül közel 75%-ot mutat, ami annak tekintetében, hogy ez a lehetséges válaszok felső 2/3-a, magas eredmény. Mégis - a nagy százalékos eltolódás ellenére - ez a kérdés csak önmaga kontextusában hordoz ilyen masszív eredményt, ugyanis a következő táblázat azt mutatja, hogy ugyanazok a kitöltők az egyéb rásegítő program akciókat a pályázati támogatások fontossága mellett viszont csekély jelentőségűnek ítélik.

16/f. ábra: A pályázati támogatásnál fontosabbak az egyéb rásegítő akciók

Látható, hogy a „teljes mértékben egyetért” kritérium nem kapott egyetlen „szavazatot” sem. A többi válasz eloszlása is nagy részben a táblázat alsó felében jelenik meg, kifejezve ennek kisebb jelentőségét.

A fenti öt táblázat alapján megállapítható, hogy „a hazai pályázati rendszer nemzetközi pályázati rendszerekkel (pl.H2020) történő összhangba állítása és így a hazai pályázók sikeres nemzetközi részvételének előkészítése, valamint a nemzetközi pályázatokban való részvételt segítő pályázatok arányának növelése a pályázati portfólióban” megállapítások prioritást élveznek a felmérés résztvevőinek véleményében. Ettől függetlenül fontosnak tartják az „egyéb rásegítő akciók erősítését” is, de a pályázati támogatásokat előnyben részesítik.

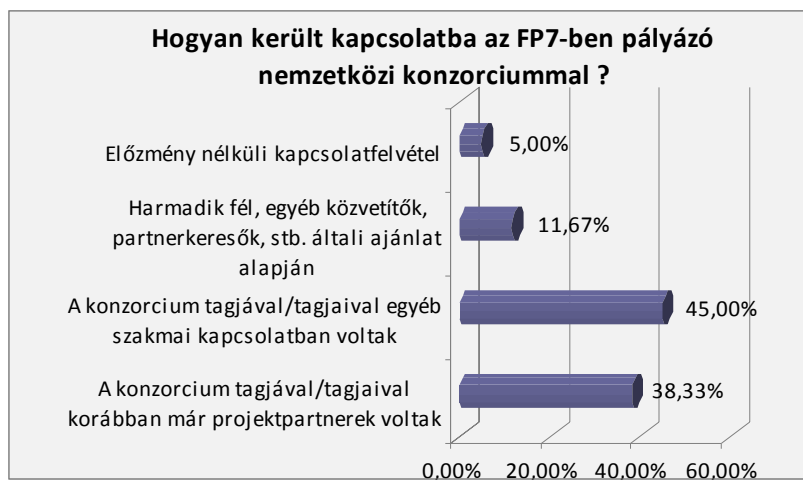
8.1.3. Az egyes pályázati konstrukciókra vonatkozó specifikus kérdések

A.) pályázati konstrukció - BONUS, Konzorciumépítő pályázatok (a válaszadók közül 38-an válaszoltak legalább egy kérdésre az „A” konstrukciókkal kapcsolatban)

Tudományági kapcsolódás

A BONUS és Konzorciumépítő pályázatok tudományági kapcsolódásai az általános részben megjelent válaszadói véleményekkel korrelációt mutatva a természettudományok és a műszaki tudományok kategóriákban adták a legmagasabb értékeket.

FP7-ben pályázó nemzetközi konzorciummal való kapcsolat

17.ábra: Hogyan került kapcsolatba az FP7-ben pályázó nemzetközi konzorciummal?

A pályázók nemzetközi konzorciumokkal történő kapcsolatba lépése tekintetében elmondható, hogy az leginkább a konzorcium tagjával/tagjaival korábban már meglévő projektpartneri vagy egyéb szakmai kapcsolaton alapult. A két mért adat együttesen a válaszok 83%-át adta.

Rásegítő hatás

A rásegítő hatás mérésénél a válaszadók tapasztalata alapján a vélemények megmutatták, hogy a rásegítő pályázati konstrukciók plusz motivációt/biztonságot jelentettek a nemzetközi pályázat benyújtásánál, valamint a rásegítő konstrukciók nemzetközi pályázatok sikerességében/projektek megvalósításában játszott szerepét is pozitívan ítélték meg a válaszadók.

A pályázók a technikai lebonyolítással kapcsolatos véleményeikről, a pályázás során negatívan értékelt tapasztalataikról, a pályázatok hatékonyabbá tételéről és a jelen konstrukció egyes elemeinek módosításáról is véleményt alkothattak.

A negatív tapasztalatokkal kapcsolatban – illetve a technikai lebonyolításhoz kapcsolódóan – a válaszolók a következő megállapításokat fogalmazták meg a leghangsúlyosabban:

- túl adminisztrált elszámolási technika, adminisztráció mennyisége,
- nehézkes kapcsolattartás, lassú ügyintézés,
- nehézkes pályázati kommunikáció,
- költségfajták elszámolhatóságának nehézsége,
- az elszámolás módja egyáltalán nem illeszkedik az FP7 logikájába.

A pályázatok hatékonyabbá tételét illetően a következő vélemények jelentek meg a legmarkánsabban:

- a fő (EU-s) pályázathoz igazodás,
- a kérelem elbírálások ügyintézési határidejének rövidítése,
- megfelelő minőségű és hatékony pályázati kommunikáció,
- a részletes, minden költségkategóriát érintő tételes pénzügyi elszámolás megszüntetése, átalány elszámolás bevezetése,
- adminisztráció csökkentése,
- egyértelmű, elronthatatlan kitöltő program és rendszer,
- egyszerűbb, átláthatóbb és állandó feltételek.

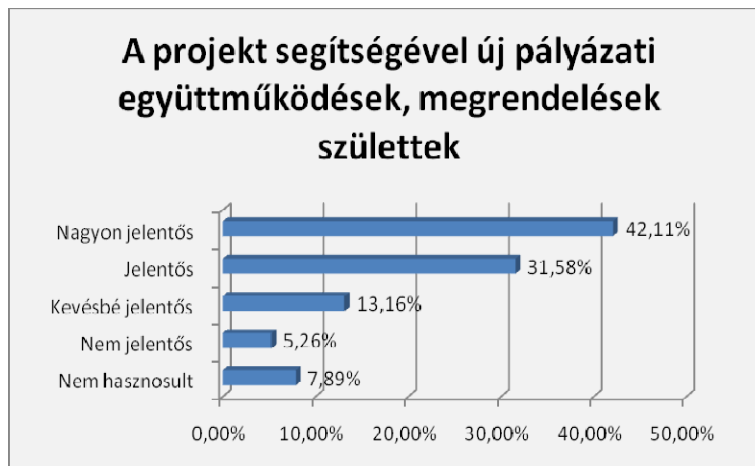
Ami a jelen konstrukció egyes elemeinek módosítását illeti, itt egyértelműen a költségelszámolás témája köré csoportosultak a vélemények, úgy, mint:

- az elszámolható költségek köre feleljen meg az EU-s pályázat szabályainak, az EU-s pályázat elszámolása feleljen meg a hazai pályázatonak, az EU-s szabályokhoz hasonlóan lehessen előleget igényelni,
- a forrás gyors rendelkezésre bocsátása,
- a költségek felhasználását flexibilisebbé kellene tenni (most hozzá van kötve az eredeti pályázathoz.),
- a konstrukcióban elszámolható költségek szélesebb körűvé tétele, és a pályázati kiírásban ennek részletezése,
- a támogatási intenzitás teljesülésének mértékét aggregálva, a pályázat egészére nézzék, az az elvárás, hogy minden egyes elszámolt tétel esetén kell az intenzitás mértékének teljesülni irreális kitétel, megnehezíti, sőt lehetetlenné teszi az elszámolást.

A hasznosításra vonatkozó kérdések

Hasznosítás – Kapcsolati háló

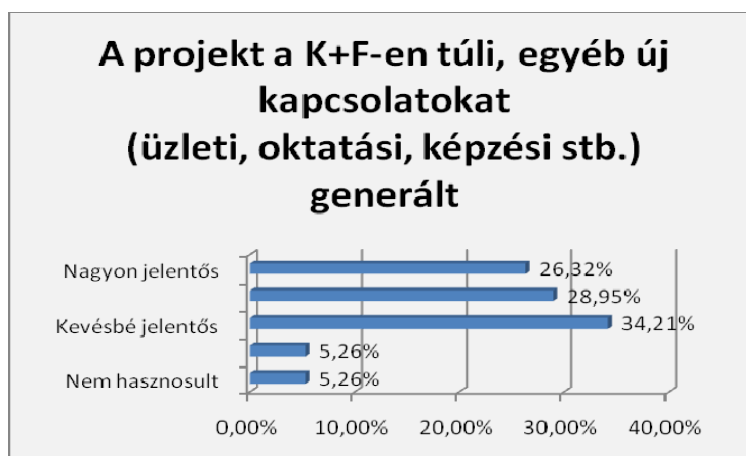
A pályázati hasznosítást a felmérésben résztvevők a következő táblázatokban szereplő megállapításokra adott válaszaikkal fejezték ki.

18/a.ábra: A projekt segítségével új pályázati együttműködések, megrendelések születtek

A válaszadók nagy többsége jelentősnek/nagyon jelentősnek ítélte meg, hogy a projekt segítségével új pályázati együttműködések és megrendelések jöttek létre. Ez egyértelműen láttatja, hogy a projektekben való részvétel generálja azt a tovagyrúzó hatást, amely segítségével az új lehetőségek a pályázók számára kialakulnak. Több, mint 73%-os volt a válaszadók ilyen irányú véleménye.

Az új KFI kapcsolatok tekintetében is nagyon magas, több, mint 71%-os volt azok aránya, akik úgy gondolták, hogy a projektnek köszönhetően alakultak ki ezek a kapcsolataik.

18/b: A projekt a K+F-en túli, egyéb új kapcsolatokat generált

A K+F-en túli kapcsolatok és a projektekben történő részvétel esetében azonban már más a helyzet. Már az alaphelyzet is az, hogy a „kevésbé jelentős„ kategória mutatkozott a legmagasabb eredménnyel, ami több, mint 34%. Ugyanakkor azt is érdemes látni, hogy a jelentős/nagyon jelentős megállapítás együttes értéke itt is 55% feletti. Tehát elmondható,

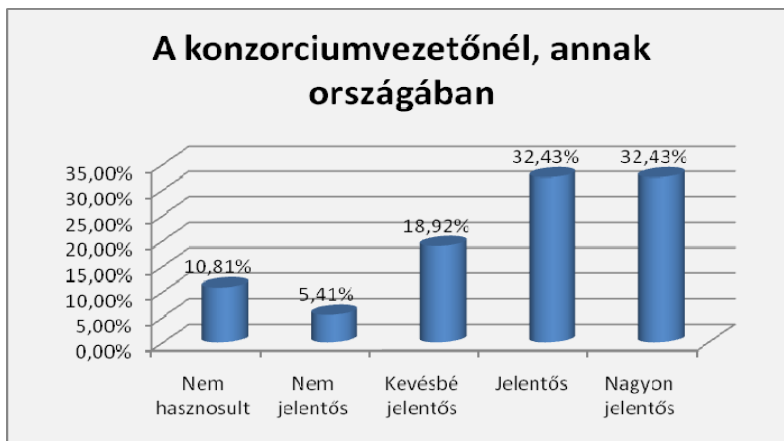
hogy ezzel a megállapítással – az előző kettőhöz viszonyítva – kevésbé értenek egyet, ugyanakkor ennek is nagy a jelentősége.

A projektekben történő részvétel tehát – a pályázók véleménye alapján - egyértelműen pozitív és erős hatással van a fenti megállapításokban foglaltakra.

A következő táblázatok egyenként/megállapításonként vizsgálták, hogy „**A kapcsolódó EU projekt kutatás-fejlesztési eredményei miként hasznosultak? Hol vált/válik belőlük termék vagy szolgáltatás?**” a felmérésben részt vevők véleménye szerint.

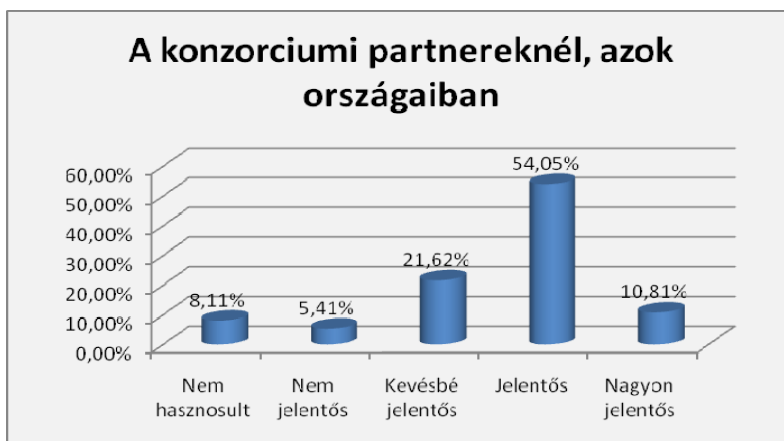
Hasznosítás – helye

A hasznosítás területi jellege szerint:

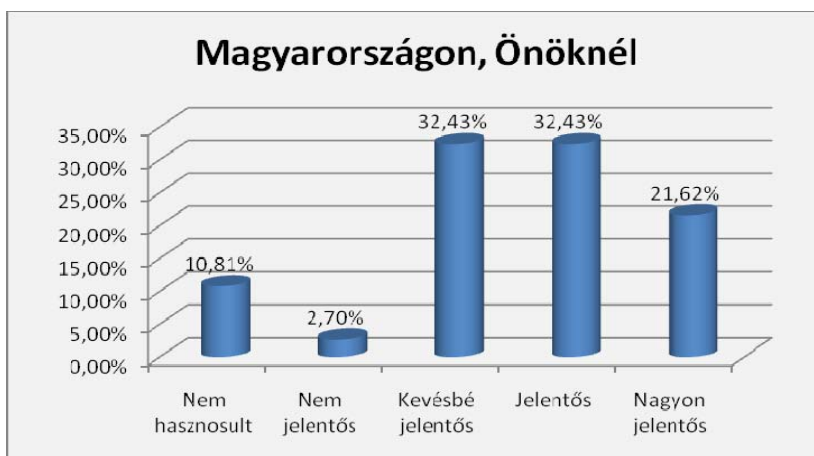
18/c.: A konzorciumvezetőnél, annak országában

A válaszadók több, mint 64%-a jelentősnek vagy nagyon jelentősnek ítélte meg a termék/szolgáltatás hasznosulását a konzorciumvezetőnél.

18/d. : A konzorciumi partnereknél, azok országában

Közel azonos eredményt „produkált” a konzorciumi partnereknél történő hasznosulás, szintén több, mint 64% volt azon a véleményen, hogy ennek jelentősége számottevő.

18/e. : Magyarországon, Önöknél

A magyarországi kitekintést elemezve látható, hogy itt is magas azok aránya, akik a hasznosulást komoly jelentőségűnek ítélik meg – ez több, mint 54% - , ugyanakkor itt már megjelenik a „kevésbé jelentős vélemény is, 32% fölötti mértékkel.

A hasznosítás területi jellegét vizsgáló négy megállapítást tekintve a konzorciumi közös hasznosítás eredményei voltak a legalacsonyabbak, annak jelentőségének megítélésében, a válaszadók véleménye szerint.

Összességében a területi jelleg szerinti kontextusban a felmérésben részt vevők egyértelműen úgy ítélték meg, hogy a kapcsolódó EU projekt kutatás-fejlesztési eredményei mind a konzorciumvezetőnél, mind a konzorciumi partnereknél, mind pedig Magyarországon jelentős mértékben hasznosulnak.

A hasznosítás jellege szerint (az önk intézménye általi hasznosítás esetén):

A saját intézményben kifejezetten a spin off alapításával történő hasznosulással a válaszadók egyáltalán nem értettek egyet, úgy, ahogyan a technológiai transzfer, licenc, know-how értékesítésre vonatkozó kutatási eredmények értékesítésével történő hasznosulást is csekély jelentőségűnek ítélték meg.

18/f. : Saját intézményen belüli hasznosítás

Teljesen más képet mutat a saját intézményen belüli hasznosítás, amennyiben a továbbfejlesztésre, belső hasznosításra fókuszálunk. A kitöltők több, mint 55%-a jelentősnek/nagyon jelentősnek ítélte meg a kapcsolódó EU projektek kutatás-fejlesztési eredményeinek hasznosulását ezen a területen.

A fenti eredmények mellett a felmérésben részt vevő intézmények a hasznosulás fajtái közül lényegében csak a referált publikációk számát és az oktatási, képzési anyagokat említették. Ezek közül a kategóriák közül is csak egy-egy intézmény jelölt meg érdemben hasznosítható darabszámokat. A tervezett darabszámok pedig ezeknél is jelentősen felülmúlják a már realizálódott mennyiségeket.

B.) pályázati konstrukció - EUROSTARS, AAL; ARTEMIS, ENIAC; és ERA-NET, ERA-NET+ projektek (a válaszadók közül 13-an válaszoltak legalább egy kérdésre az „B” konstrukciókkal kapcsolatban)

Tudományági kapcsolódás

A EUROSTARS AAL; ARTEMIS, ENIAC pályázati projektek tudományági kapcsolódása erős kollerációt mutat az általános részben tapasztaltakkal. A műszaki tudományok vezetnek az eredményeket, valamint a természettudományok és az orvostudományok rendelkeztek még jelentős mutatókkal. Az ERA-NET pályázatok esetén szintén a „műszaki- és természettudományok” dominálnak és itt is megjelenik az „orvostudományok”, mint jelentős kategória.

FP7-ben pályázó nemzetközi konzorciummal való kapcsolat

19.ábra: Hogyan került kapcsolatba az FP7-ben pályázó nemzetközi konzorciummal?

A pályázók nemzetközi konzorciumokkal történő kapcsolatba lépése tekintetében elmondható, hogy az leginkább a konzorcium tagjával/tagjaival korábban már meglévő projektpartneri vagy egyéb szakmai kapcsolaton alapult, de itt - az „A” pályázatokkal ellentétben - jelentős mértékű eredményt adott a „harmadik fél, egyéb közvetítők, partnerkeresők általi” ajánlat alapján létrejött kapcsolatok mutatója is.

A pályázók a technikai lebonyolítással kapcsolatos véleményeikről, a pályázás során negatívan értékelt tapasztalataikról, a pályázatok hatékonyabbá tételéről és a jelen konstrukció egyes elemeinek módosításáról is véleményt alkothattak.

A negatív tapasztalatokkal kapcsolatban – illetve a technikai lebonyolításhoz kapcsolódóan – a válaszolók a következő megállapításokat fogalmazták meg a leghangsúlyosabban:

- ügyfélszolgálat elérhetősége problémás
- a szerződéskötéshez szükséges dokumentáció bonyolultsága, kitöltő programok hiánya
- a magyar szerződés megkötése elhúzódik, a kifizetés szintén.
- a kifizetések időzítései teljességgel tervezhetetlenek
- rendkívül hosszú elbírálási idő

A pályázatok hatékonyabbá tételét illetően a következőket vélemények jelentek meg a legmarkánsabban:

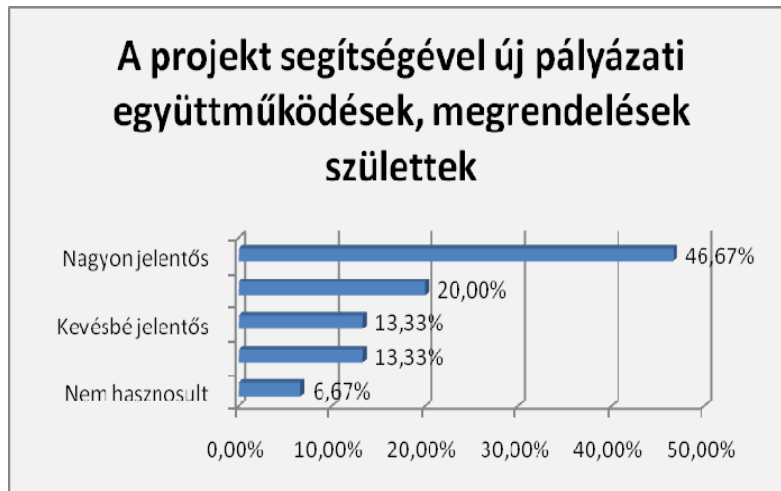
- a kapcsolódó nemzetközi projektekkel való szinkronizálás esetén, összhangba kellene hozni az EU-s és a magyar rendszert
- közvetlenül elérhető szakértő ügyintézés, folyamatos tájékoztatás, intenzív kapcsolattartás lenne szükséges
- egyszerűsített, online beküldhető pályázatok kellenének

Feltétlenül kiemelendő, hogy az „A” pályázati konstrukciókkal hasonlatosan itt is az ügyfélszolgálati rendszer minősége és a túlzott adminisztráció jelenik meg leginkább negatív véleményként, valamint elmondható, hogy a magyar rendszer nemzetközi projektekkel való szinkronizálása is megjelenik, mint komoly igény.

A hasznosításra vonatkozó kérdések

Hasznosítás – Kapcsolati háló

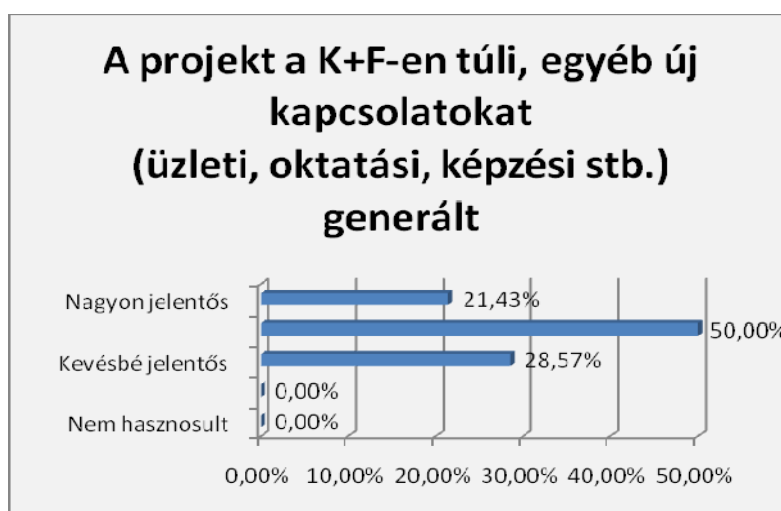
A pályázati hasznosítást a felmérésben résztvevők a következő táblázatokban szerepelő megállapításokra adott válaszaikkal fejezték ki.

20/a. : A projekt segítségével új pályázati együttműködések, megrendelések születtek

A válaszadók nagy többsége jelentősnek/nagyon jelentősnek ítélte meg, hogy a projekt segítségével új pályázati együttműködések és megrendelések jöttek létre. Ez egyértelműen láttatja, hogy a projektekben való részvétel ezeknél a konstrukciónál is azt a tovagyrúzó hatást fejtette ki, amely segítségével az új lehetőségek a pályázók számára kialakulhattak. Több, mint 66%-os volt a válaszadók ilyen irányú véleménye.

Az új KFI kapcsolatok tekintetében is nagyon magas, több, mint 78%-os volt azok aránya, akik úgy gondolták, hogy a projektnek köszönhetően alakultak ki ezek a kapcsolataik.

20/b. : A projekt generált a K+F-en túli, egyéb új kapcsolatokat

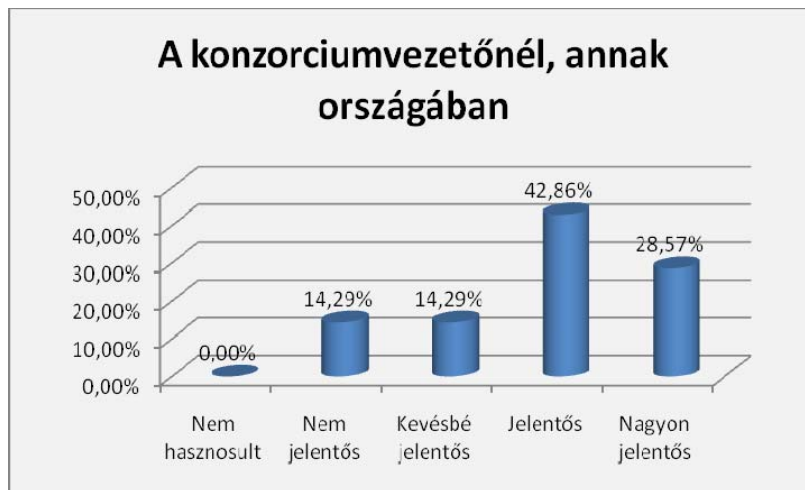
A K+F-en túli kapcsolatok és a projektekben történő részvétel esetében a jelentős/nagyon jelentős megállapítás együttes értéke itt is 71% feletti, azonban a „kevésbé jelentős” kategória is magas eredménnyel mutatkozott, ez több, mint 28%.

A projektekben történő részvétel tehát – a pályázók véleménye alapján - egyértelműen pozitív és erős hatással van a fenti megállapításokban foglaltakra.

A következő táblázatok egyenként/megállapításonként vizsgálták, hogy **„A kapcsolódó EU projekt kutatás-fejlesztési eredményei miként hasznosultak? Hol vált/válik belőlük termék vagy szolgáltatás?”** a felmérésben részt vevők véleménye szerint.

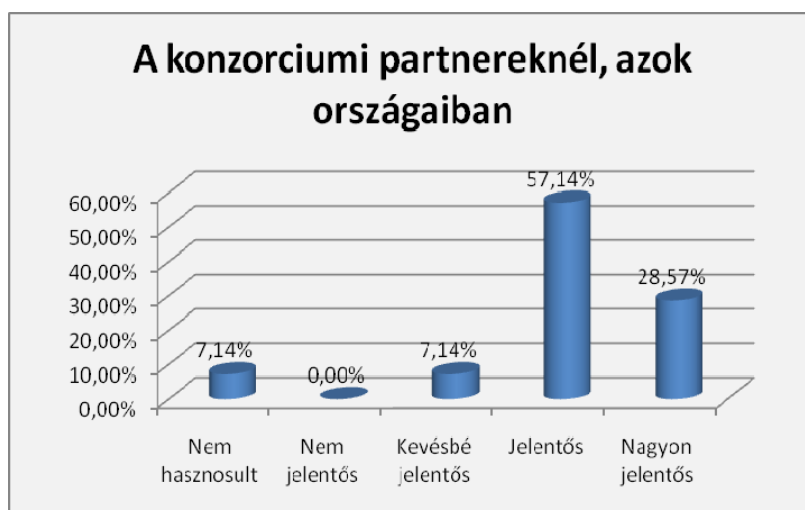
Hasznosítás – helye

A hasznosítás területi jellege szerint:

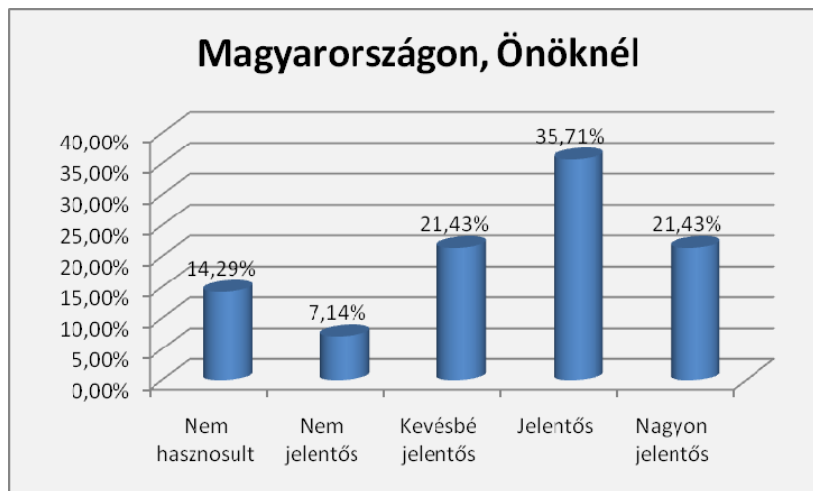
20/c. : A konzorciumvezetőnél, annak országában

A válaszadók több, mint 71%-a jelentősnek vagy nagyon jelentősnek ítélte meg a termék/szolgáltatás hasznosulását a konzorciumvezetőnél.

20/d. : A konzorciumi partnereknél, azok országaiban

Még markánsabb eredményt „produkált” a konzorciumi partnereknél történő hasznosulás, több, mint 85% volt azon a véleményen, hogy ennek jelentősége számottevő.

20/e. : Magyarországon, Önöknél

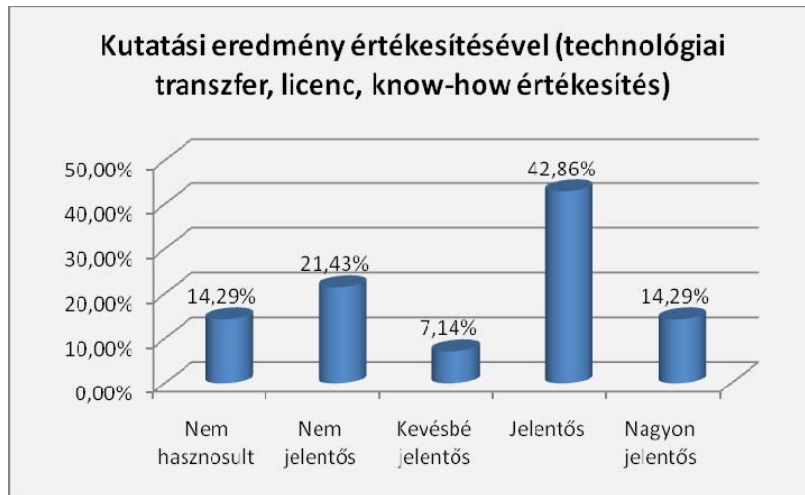
A magyarországi kitekintést elemezve látható, hogy itt is magas azok aránya, akik a hasznosulást komoly jelentőségűnek ítélik meg - ez több, mint 57% - , ugyanakkor itt már megjelenik a „kevésbé jelentős” és a „nem hasznosult” vélemény is, együtt több, mint 35% fölötti értékkel.

A hasznosítás területi jellegét vizsgáló megállapításokat tekintve a konzorciumi közös hasznosítás eredményei voltak a legalacsonyabbak, annak jelentőségének megítélésében, a válaszadók véleménye szerint.

Összességében a területi jelleg szerinti kontextusban a felmérésben részt vevők egyértelműen úgy ítélték meg, hogy a kapcsolódó EU projekt kutatás-fejlesztési eredményei mind a konzorciumvezetőnél, mind a konzorciumi partnereknél, mind pedig Magyarországon jelentős mértékben hasznosulnak.

A hasznosítás jellege szerint (az önök intézménye általi hasznosítás esetén):

A saját intézményben kifejezetten a spin off alapításával történő hasznosulással a válaszadók nem értettek egyet, ahogyan a saját intézményen belüli hasznosítással sem, amennyiben a továbbfejlesztésre, belső hasznosításra fókuszálunk.

20/f. : Kutatási eredmény értékesítésével

A technológiai transzfer, licenc, know-how értékesítésre vonatkozó kutatási eredmények értékesítésével történő hasznosulást ezzel ellentétben jelentősnek/nagyon jelentősnek - több mint 57% - ítélték meg a válaszadók.

A fenti eredmények mellett a felmérésben részt vevő intézmények a hasznosulás fajtái közül lényegében csak a referált publikációk számát és az új termék/szolgáltatást, új technológiát említették. Ezek közül a kategóriák közül is csak egy-egy intézmény jelölt meg érdemben hasznosítható darabszámokat. A tervezett darabszámok pedig ezeknél is jelentősen felülmúlják a már realizálódott mennyiségeket.

C.) pályázati konstrukció – ERC_HU_09 – pályázat (a válaszadók közül 5 résztvevő válaszolt legalább egy kérdésre az „C” konstrukciókkal kapcsolatban)

Tudományági kapcsolódás

Az ERC_HU_09 pályázatok az orvostudományokhoz és a természettudományokhoz kapcsolódtak.

A pályázat hatása az eredeti célokra

A pályázat eredeti célokot segítő hatása jelentős tulajdonság a pályázatok minősítését illetően. A pályázók pozitív véleményt fogalmaztak meg ezzel kapcsolatban, tehát véleményük szerint a pályázati konstrukció segítette az eredeti ERC-hez benyújtott projekt megvalósulást.

A pályázók a jelen konstrukció egyes elemeinek módosításáról is véleményt alkothattak. Ezek:

- Az ERC_HU pályázat finanszírozása az eredeti ERC pályázati összegének mindössze 30%-a volt - ebből a pénzügyi keretből nem reális, hogy az eredeti célok teljesüljenek. A pozitív elbírálású, ámde mégsem nyertes ERC pályázatok finanszírozását célszerű lenne a pályázati összeg 70-80%-ára felvinni
- A hosszabb távú pályázatok esetén a költségek elszámolásában nagyobb flexibilitást lehetne biztosítani a vezető kutatónak, hiszen lehetnek különleges igények pl. egy műszer meghibásodása vagy olyan számviteli törvényi változások, melyek alapvetően befolyásolják a pályázat költségeit. Szintén a 3 évre vagy hosszabb időre megítélt támogatások esetén a kitűzött feladatok módosításának lehetősége is indokolt lehet.

A projektben történő részvétel hatása más projektben történő részvételre

A válaszadók pályázati részvételének más pályázatokban való részvételre gyakorolt hatását vizsgálta a kérdés. Úgy gondolták, hogy nagymértékben hozzájárult a jelenlegi pályázati részvétel a későbbiekben történetekhez.

A hasznosításra vonatkozó kérdések

A válaszadók jelentősnek ítélték meg, hogy a projekt segítségével új pályázati együttműködések és megrendelések jöttek létre, valamint szerintük a projekt segítségével létrejöttek új kapcsolatok.

A projektek K+F-en túli, egyéb új kapcsolatokra gyakorolt hatását vegyesen ítélték meg.

8.2. A személyes interjúk értékelési eredményeinek bemutatása

Az egyéni és a csoportos mélyinterjú alanyainak meghatározása esetén a legfontosabb szempont az volt, hogy mindhárom vizsgált pályázati konstrukció típusot (FP7 rásegítő konstrukciók; EU-s kezdeményezésekbe történő bekapcsolódás támogatása; ERC kiegészítő konstrukció) lefedjük. A megkérdezettek esetében fontos kiemelni, hogy jelentős pályázati tapasztalattal rendelkeznek mind az Európai Bizottság által kiírt pályázatok, mint a hazai pályázatok tekintetében. A mélyinterjúk résztvevői a képviselt szervezetek eltérő intézményi formái (felsőoktatási intézmény, kutatóintézet, vállalati szféra) miatt lefedték a pályázói spektrum széles körét.

Az interjúk során nem a kérdőív kérdéseit vettük sorra, hanem a pályázati konstrukciók működésével kapcsolatos pozitív és negatív tapasztalatok részleteit vitattuk meg, illetve a jövőben kialakítandó pályázati konstrukciókra vonatkozó javaslatokra fókuszáltunk.

Az interjúk során az alábbi kérdéskörök kerültek részletes kifejtésre:

- Az adott pályázati konstrukció mennyiben szolgálta az eredeti célokat? Szükség van-e ilyen konstrukcióra a jövőben, a Horizont 2020 program időszakára (2014-2020)?
- Mik voltak a legnagyobb pozitívumai az adott konstrukciónak, mit kellene megtartani belőle a Horizont 2020 keretprogram idejére is?
- A konstrukciók mely elemei okoztak nehézségeket? Milyen módosításokat javasol a jövőre nézve?
- Hogyan értékeli a technikai lebonyolítást és a közreműködő szervezetek munkáját?
- Milyen újabb pályázati konstrukciókat javasol a Horizont 2020 keretprogram idejére? Hol van leginkább szükség kiegészítő támogatásra?
- Milyen egyéb intézkedésekre – akár pályázaton kívüli szolgáltatásokra - lenne szükség a pályázati konstrukciók mellett?

A csoportos interjúk, valamint az ERC_HU pályázati kiírás egyéni nyertesének tapasztalatainak összefoglalója:

ERC_HU pályázati konstrukció értékelése

ERC_HU pályázati konstrukció nyertese

Az ERC_HU pályázat kapcsán egy nyertes elmondta, hogy a konstrukció legnagyobb előnye, hogy a pályázat megadta a szükséges anyagi forrást az ERC-hoz eredetileg benyújtott kutatási ötlet hatékony megvalósításához és ezt a megfelelő időzítéssel, és támogatási futamidővel tette. Az ERC eredeti koncepcióját követve a magyar pályázat is lehetőséget adott új, kockázatosnak tekinthető, de jelentős eredményeket ígérő kutatási irányok elindítására. A projekt további együttműködések hozott, többek között egy brazil vállalati partnerrel, illetve az eredmények más nemzetközi együttműködési projekteken is hasznosulnak (ARTEMIS, NASA, CERN).

Pozitívként említette, hogy a hazai pályázat az ERC nemzetközi szakértők bevonásával készített szakmai értékelésére támaszkodott: a nemzetközi előszűrés csökkenti a hazai finanszírozó kockázatát és a hazai pályázati adminisztrációt. A támogatott projekt megvalósítása során elsősorban a beszámoltatás kapcsán jelentkeztek negatív tapasztalatok

a beszámolók ellenőrzése nagyrészt a pénzügyekre korlátozódott, valóban komoly, akár nemzetközi szakértők bevonásával zajló szakmai ellenőrzés nem történt. A beszámolókra vonatkozóan meghatározott tartalmi elemek és indikátorok nem feleltek meg az ERC pályázati konstrukció egyedi jellegének. A támogatott projekt eredményeinek bemutatása, promotálása nem kapott kellő figyelmet.

A jövőre vonatkozóan az ERC_HU pályázati konstrukció folytatása javasolt, tekintettel arra, hogy a kutatói társadalom megfelelő rétegét szólítja meg. Bírálathoz szempontról kevesebb a költség és munkaráfordítás, mivel a bizottsági bírálat kerül átmenetbe a hazai rendszerbe. A konstrukciónak nagy szerepe lehet abban, hogy megakadályozza a kiváló kutatók elvándorlását Magyarországról.

A pályázat finomhangolásra szorul a következő elemek esetében: a szakmai kontroll erősítése, angol nyelvű beszámolók elfogadása és az elért eredmények széles körű promotálása hazai szinten (konferencia).

Egyéb rásegítő programok/intézkedések kapcsán célszerű lenne az ERC pályázók brüsszeli meghallgatására történő felkészítés (training) megszervezése korábbi ERC nyertesek, értékelők bevonásával. Az ERC hazai rásegítő pályázatot érdemes lenne kiterjeszteni az ERC Starting Grant típuson túl egyéb ERC Grant típusokra is (pl. Consolidator, Advanced stb.).

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kutatói – a résztvevők FP7 rásegítő (BONUS_HU) és EU-s kezdeményezésekbe történő bekapcsolódást elősegítő (AAL, ARTEMIS, ENIAC) konstrukciókat használták

Az interjú résztvevői szükségesnek tartják a BONUS_HU jellegű konstrukció jelenlétét a pályázati portfólióban, mivel véleményük szerint az Európai Bizottság által nem támogatott költségekhez/önrészhez történő kormányzati hozzájárulás ösztönzi az EU-s pályázatokban való részvételt. A Konzorciumépítő pályázattal kapcsolatban elhangzott, hogy túlságosan bonyolult, jelenlegi formájában nem életszerű konstrukció. A támogatott költségekhez (pl. utazási költségek) akkor kellene hozzájutni, mikor szükség van rájuk. Az önrész-kiegészítő BONUS típusú konstrukciót egyértelműen fontosabbnak ítélték, a Konzorciumépítő szükségességét viszont többen megkérdőjelezték.

Az interjú résztvevői egyöntetűen nehezményezték a viszonylag alacsony összegű pályázati támogatáshoz rendelt adminisztratív terheket, ez több nehézséget okozott, mint az EU-s támogatás adminisztrációja. A Bizottsághoz benyújtott angol nyelvű beszámolók magyarra történő fordítása plusz terhet jelentett. A túlzott adminisztratív elvárások miatt a kifizetések elcsúszása likviditási gondokat eredményezett. Rendkívül problémásnak tartották az adminisztratív előírások változását is, pályázói oldalról ez nagyon nehezen követhető.

Az adminisztráció felgyorsítását szolgálná az – EU által is használt - elektronikus ügyintézés lehetővé tevő rendszer bevezetése (hiánypótlások mechanizmusának felgyorsítására). Az adminisztráció során felmerülő kérdések gyors megválaszolására újra be kellene vezetni a Projektpartner intézményét, konkrét elérhetőségekkel.

Bár a Horizont 2020 programban az ÁFA költségek elszámolhatóak lesznek a közfinanszírozású intézmények esetében is, de ez sem hoz teljes körű megoldást számukra az Államháztartási törvényben szereplő, amortizációra vonatkozó előírások miatt. Az elszámolható rezsiköltségek sem fedezik majd a valós rezsiköltségeket az intézményeknél, ezért önrész-kiegészítő konstrukcióra a jövőben is szükség lesz.

A BONUS típusú támogatásnál a támogatható költségnemek körébe célszerű lenne új költségtípusok beemelése a konstrukcióba: anyagbeszerzés, eszköz karbantartásának, felújításának támogatására, valamint iparjogvédelem, szabadalom költségeinek fedezésére is jelentkezik igény, főleg a műszaki/természettudományi kutatások területén.

Az EU-s kezdeményezésekbe való bekapcsolódást támogató pályázatok kapcsán probléma az EU-s és hazai feltételrendszer különbözősége: a pénzügyi és szakmai beszámolókat más szabályok szerint, más nyelven kell benyújtani. Mivel ezeknél a pályázatoknál a projektekbe való bekapcsolódás alapfeltétele a hazai finanszírozás biztosítása, így a hazai szerződéskötések csúszása komoly nehézségeket okozott a nemzetközi projektek elindulása során. A pályázati rendszer kiszámíthatatlansága – több pályázati fordulóba a hazai finanszírozás hiánya miatt Magyarország nem kapcsolódott be – a nemzetközi partnerek felé is rontotta a magyar pályázókkal való projektindítási hajlandóságot.

Egyéb javasolt rásegítő intézkedések kapcsán a kutatók szorgalmazták „csatlakozó ipari partner” konstrukciót, amellyel magyar vállalatok bekapcsolását lehetne elősegíteni a kutatási/ megvalósítási munkába. A projekt- eredmények hasznosítását, az IPR védelmét támogató follow-up jellegű pályázati kiírások bevezetése ugyancsak fontos lenne a jövőben.

Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézete (MTA SZTAKI) – FP7 rásegítő konstrukciókban és EU kezdeményezésekbe való bekapcsolódást támogató pályázatokban (EUROSTARS) vettek részt

A BONUS_HU és Konzorciumépítő jellegű pályázati konstrukciók esetén a kutatók szükségesnek tartják a folytatást. A konzorciumépítéshez kapcsolódó költségek (pl. utazások) és az önrész állami rendszerből történő támogatása folyamatosan nyitott konstrukciók kapcsán jelentős tehermentesítés egy kutatóintézet számára.

Az adminisztrációs terhek átgondolása és jelentős csökkentése növelné a konstrukcióra pályázók számát. Az angol nyelvű szakmai beszámolók automatikus elfogadása elengedhetetlen a többletadminisztráció elkerülése érdekében. Az uniós pályázathoz képest alacsonyabb támogatási összegekkel dolgozó BONUS pályázat elszámolása esetén az egyes költségnemekre lebontott elszámolást a kutatók nem tartják indokoltnak. Fontosnak tartják, hogy az időközi beszámolók, elszámolások határideje jobban illeszkedjen az uniós pályázat határideihez. A magyar rásegítő pályázatok kötelező vállalásainak definiálása sok esetben nem illeszkedik az uniós pályázat elvárásaihoz, ezzel többletmunkát generál.

A közreműködő szervezet esetében az adott pályázati konstrukcióhoz rendelt „kontaktpontok” (hasonlóan a Projektpartner rendszerhez) újra bevezetése nagyban segítené a pályázókat.

A jelenlegi pályázati kiírások mellett a kutatók javaslata az elmúlt időszak uniós pályázási-nyerési statisztikái alapján adott intézményhez allokált „keretösszeg” biztosítása, amelyet az adott intézmény minimális adminisztráció mellett pályázati önrész biztosítására / utazásra / eszközbeszerzésre fordíthatna.

Az iparjogvédelmi, szabadalmaztatási eljárások pénzügyi és szakmai támogatása is nagyobb figyelmet kell, hogy kapjon a pályázati portfólióban, hiszen ezek éppen az eredmények a hazai hasznosulását segítenék elő.

Az uniós pályázatok esetén a magas pontszámot elért, de támogatást nyert magyar projektjavaslatok hazai forrásból történő támogatása növelné az EU pályázatokra benyújtásának hajlandóságát.

A projekteredmények hasznosítása, disszeminációja kapcsán szükséges lenne partnerkereső rendezvények, fórumok szervezése, valamint a marketing jellegű tevékenységek szakértői támogatására.

A személyes és a csoportos interjúkon résztvevő interjúalanyok az alábbi ajánlásokat fogalmazták meg a jövő pályázati kiírásaival, a pályázati portfólió kialakításával kapcsolatban:

A pályázati felhívások tartalmi elemei, támogatható költségek köre:

BONUS_HU esetében:

- Az uniós projektek önrész-kiegészítését támogató hazai mechanizmus folytatására van szükség. A projektek végrehajtása során felmerülő – az uniós pályázatban nem támogatható költségként felmerülő – anyagköltségek, csekély összegű beszerzések támogatása fontos lenne.
- Uniós projektek eszközbeszerzése kapcsán az adott eszköz csak az üzembe állítás (az eszközzel történő effektív munka elkezdése) után lehet amortizációs költségeket elszámolni. A magyar rásegítő rendszerben az eszköz amortizációját a projekt kezdete és az üzembe helyezés ideje alatt lehetne támogatni.

KONZORCIUMÉPÍTŐ:

- A projekt-előkészítő, konzorciumépítő támogatásokra is szükség van a továbbiakban is, de jelentősen leegyszerűsített adminisztrációval.
- Előnyben részesítenék a „bizalmi alapú” finanszírozást, tételes költségelszámolás nélkül.

EU-s kezdeményezésekbe való bekapcsolódás támogatása:

- Az EU-s kezdeményezésekbe való bekapcsolódást segítő pályázati konstrukciókra a jövőben is lesz igény, a hazai támogatás nélkül a hazai pályázók nem tudnak bekapcsolódni ezekbe a nemzetközi együttműködési programokba.
- Szükséges lenne a hazai és a nemzetközi pályázat tartalmi, valamint elszámolható költségek körének összehangolása.

ERC_HU:

- A hazai ERC pályázat esetében ugyancsak a folytatást, sőt a Starting Grant-en kívül egyéb ERC pályázati konstrukciók esetében való bevezetését is javasolták.

9. Ajánlások megfogalmazása KTIA, a GINOP és VEKOP tervezéséhez, és a H2020 programjaiban való sikeres magyar részvétel elősegítéséhez.

Az értékelés eredményei egyértelmű, világosan meghatározható inputokat nyújtanak a rásegítő programok magyarországi viszonylatban történő tervezéséhez a 2014-2020 közötti programozási időszakban.

Általánosságban elmondható, hogy az érintettektől kapott visszajelzések alapján a H2020 esetében is szükség lesz a nemzeti rásegítő programkonstrukciók tervezésére és működtetésére a sikeres magyar részvétel biztosítása érdekében.

A felmérésben részt vevő intézmények általános javaslatai között megjelennek a kérdőív egyes specifikus szakaszaiban, valamint a személyes interjúk eredményeiben is felmerülő tapasztalatok. Ezek a következő problémák, vélemények köré összpontosulnak:

A pályázatok értékelése, adminisztratív lebonyolítása tekintetében:

- Kiszámítható közreműködő szervezetre és szabályrendszerre van szükség.
- Az hazai ERC pályázathoz hasonló konstrukciók esetében az uniós bírálókat elfogadása automatizmust vinne bele a rendszerbe, a színvonalas nemzetközi bírálókat átvétele csökkentené a finanszírozó kockázatát és a felgyorsítaná a folyamatot, valamint csökkentené az adminisztrációt. Ezen konstrukciók esetében viszont a szakmai ellenőrzés rendszerének megerősítése szükséges.
- A magyar szerződéskötés, valamint a beszámolók leadásának ütemezését hozzá kell igazítani az uniós pályázatok ütemezéséhez.
- A szakmai beszámolók esetén az angol nyelvű dokumentáció kerüljön elfogadásra.
- Elszámolások esetén a magyar támogatást ne kelljen az uniós projekt minden költségénél részletesen lebontani.
- Online adminisztráció bevezetése.
- Adott projekt esetében a közreműködő szervezet jelöljön ki egy projektpartneret, aki az adminisztratív kérdésekben (beszámolók és elszámolások elkészítése, benyújtása) támogatja a pályázót.
- A kötelező vállalások és indikátorok meghatározása illeszkedjen az uniós pályázatok elvárásaihoz.
- Az uniós pályázati rendszer esetében tapasztalt rugalmasabb szabályozási környezet kialakítása, bizalmon alapuló megközelítés.

Javasolt egyéb pályázati konstrukciók; nem pályázati jellegű rásegítő mechanizmusok szintjén:

- Az ERC_HU pályázathoz hasonló, az uniós értékelés során magas pontszámot elért projektek hazai finanszírozásának biztosítása olyan H2020 pályázatok esetén lehetséges, ahol egy természetes személy, vagy egy intézmény a pályázó(ERC-n kívül az új KKV eszköz illetve a Marie Curie ösztöndíjak jönnek szóba).
- A vállalati szférával történő szinergiák megteremtése: a pályázatot elnyerő intézmény a KKV költségeinek egy részét az erre meghatározott keretből támogathassa.

- Iparjogvédelmi és a szellemi tulajdonjog megszerzésére irányuló dedikált pályázati kiírások megerősítése, valamint erre vonatkozó tréningek megtartása.
- A projekt eredményeinek hasznosulását segítő (ipari partner megtalálása), valamint disszeminációs tevékenységek (konferencia szervezése) támogatása, szakmai segítség nyújtása.
- A hazai/uniós pályázati statisztikák alapján az adott intézményre vonatkozó szabad felhasználású keret biztosítása.
- Tréningek, szakmai workshop-ok szervezése, ahol bírálók, tapasztalt pályázók osztják meg szakmai tapasztalatukat.

Az „A” és „B” pályázati konstrukciók technikai feltételekkel kapcsolatos véleményeinek legfontosabb tanulságai:

A levonható tanulságokat összegezve, az „A” és „B” konstrukciókkal kapcsolatban a legmarkánsabban az fogalmazható meg, hogy a pályázók a legelégedettebbek a következőkkel:

- a megvalósítást követő ellenőrzési rendszert megfelelőnek, az adatszolgáltatási követelményeket jónak tartják, valamint hatékonyan működőnek tekintik a helyszíni ellenőrzéseket
- az informatikai rendszer könnyen kezelhető
- véleményük szerint a beadási határidő(k) lehetővé teszi egy megalapozott, teljes körű pályázati anyag elkészítését
- a pályázat elbírálását és a döntés megalapozottságát megfelelőnek tartják

Amivel pedig a leginkább elégedetlenek:

- nem gondolják, hogy az ügyfélszolgálat könnyen elérhető, pályázóbarát, támogatja problémák megoldását.
- nem gondolják, hogy a szerződéskötés kapcsán az adminisztratív terhek (adatbekérés) megfelelőek

Ezeket a véleményeket figyelembe véve, valamint az eddigi tapasztalatokat felhasználva a KTIA, GINOP és VEKOP tervezésénél érdemes továbbfejleszteni azokat a területeket, amelyek az alapkonceptiókban is jól működtek és a felmérésben részt vevők jelezték az elégedettségüket azokkal kapcsolatban. Ezek jellemzően magára a pályázati kezdeményezésre és az egészét átfogó folyamatra vonatkoztak és ezek alapján kijelenthető, hogy a magyarországi FP7 rásegítő programok sikeresek voltak, sikeresen segítették a pályázókat. Mindazonáltal – természetesen a H2020-as programstruktúra új jellemzőit is figyelembe véve – fontos, hogy azok a specifikus részek, amelyek a felmérés különböző aspektusaiból tekintve is azonos eredményeket produkáltak, lehetőleg változtathatóak legyenek, mivel ezek nagyban megkönnyítenék a pályázás folyamatait.

Mindemellett elmondható, hogy a válaszadók aktívan és a folyamatokat jól ismerve, azok jó irányba történő változtatásának szándékával fejtették ki véleményüket a válaszaikban. Jól érzékelhető, hogy kíváncsian és érdeklődve tekintenek a H2020-as program pályázatai elé és alkalmazkodni szeretnének a megújuló pályázatokhoz, valamint az európai normákhoz.

10. Mellékletek

1. számú melléklet

Online kérdőív – kérdések (FP7 rásegítő pályázatok)

Az Európai Unió 7. Keretprogramjában (FP7), CIP programban és egyéb közös EU-s kezdeményezésekben való magyar részvételt hazai pályázatok is elősegítették. A továbbiakban ezeket a pályázatokat nevezzük összefoglaló, rövid néven **rásegítő pályázatoknak**.

Jelen kérdőív a rásegítő pályázatok eredményeinek, hasznosulásának értékelésével foglalkozik. Kitöltésével kérjük, segítse munkánkat!

I: A pályázóra vonatkozó kérdések

1. Az adatlap kitöltőjére vonatkozó adatok

Kizárólag a NIH nyilvántartása számára. Közlésre nem kerül.

a)

Intézmény neve:		
Címe:		
Az intézmény szervezeti formája (kérjük, jelölje):	közfinanszírozású intézmény	
	for-profit	
	• Kis- és középvállalkozás	
	• Nagyvállalat	
	non-profit	
Gazdálkodási forma:		
A rásegítő pályázatot gondozó szervezeti egység:		

b)

Kapcsolattartó neve, beosztása, elérhetősége (email, telefon):	
--	--

Amennyiben pályázati konstrukciónként más kapcsolattartót kíván megadni, erre is lehetősége van az alábbiakban:

Konstrukció (aláhúzással jelölje)	Konzorciumépítő, BONUS
Válaszadó neve, beosztása, elérhetősége (email, telefon):	

Konstrukció (aláhúzással jelölje)	EUROSTARS, AAL, ARTEMIS, ENIAC; ERA-NET
Válaszadó neve, beosztása, elérhetősége (email, telefon):	

Konstrukció	ERC_HU-09
Válaszadó neve, beosztása, elérhetősége (email, telefon):	

Jellemezze a cég K+F tevékenységét, milyen területen kutat? (válasszon maximum 3-at az alábbiak közül)

Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat

Bányászat, kőfejtés

Élelmiszeripar, ital, dohánytermék gyártása

Textília, ruházat, bőr és bőrtermék gyártása

Fafeldolgozás, papírtermék gyártása, nyomdai tevékenység

Kokszgyártás, kőolaj feldolgozás

Vegyí anyag, termék gyártása

Gyógyszergyártás

Gumi-, műanyag és nem fém ásványi termék gyártása

Fém alapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása

Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása

Orvosi eszközgyártás

Villamos berendezés gyártása

Gép, gépi berendezés gyártása

Járműgyártás

Egyéb feldolgozóipar

Villamos energia -, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás

Környezetvédelem, vízellátás, megújuló energia

Építőipar

Kereskedelem

Szállítás, raktározás

Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás

Kiadói tevékenység, hang- és filmfelvétel készítése, műsorszolgáltatás

Távközlés

Információtechnológiai és egyéb információs szolgáltatás

Pénzügyi, biztosítási tevékenység

Jogi, számviteli, üzletviteli, építészmérnöki tevékenység, műszaki vizsgálat, elemzés

Biotechnológiai kutatás, fejlesztés
 Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
 Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés
 Egyéb szakmai tudományos, műszaki tevékenység
 Közigazgatás; védelem;
 Oktatás, ismeretterjesztés
 Orvosi kutatás, egészségügyi ellátás
 Művészet, szórakoztatás, szabadidő
 Egyéb szolgáltatás
 Nanotechnológia

II. A pályázati konstrukcióra vonatkozó kérdések

2. Melyik pályázati konstrukcióra pályázott, melyik évben? Többet is jelölhet! (Kérjük, jelölje x-szel!)

	Konzorcium- -építő (EUKONZ_07; EU_KP_12)	BONUS (BONUS_HU,	EUROSTARS (EUROSTARS_HU_07; NEMZ_12)	AAL (NEMZ_12)	ARTEMIS (NEMZ_12)	ENIAC (NEMZ_12)	ERA- NET (ERA-NET_HU_09, NEMZ_12)	ERC_HU-09
2007								
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								
2013								

3. Nevezze meg konkrétan mi volt a legfőbb motivációs szempontja a rásegítő pályázaton való indulásnál! (max. 3 mondat)

4. Véleménye szerint milyen rásegítő pályázati konstrukciókra lenne szükség a Horizon2020 és egyéb közös EU-s kezdeményezésekben történő sikeres magyar részvétel elősegítése érdekében?

--

5. A nemzetközi projektekben való részvétel jelentősége és a hazai pályázati környezet továbbfejlesztése.

Rangsorolja a következő állításokat a nemzetközi projektekben való részvétellel kapcsolatban, (1-el jelölve a legfontosabbnak tekintett tényezőt)

A nemzetközi projektekben történő részvétel esetén a legfontosabb cél:	
• Jelentős - tudományos, technológiai, innovációs - eredmények elérése	
• Az elért eredmények széleskörű hasznosítása	
• Az eredmények hazai hasznosítása	
• Nemzetközi kapcsolatrendszer kialakítása, erősítése	
• A támogatási forrás megszerzése	

Minősítse a következő állításokat a nemzetközi együttműködésekhez segítő hazai támogatási rendszerrel kapcsolatban 1-5 között (ahol 1=egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért):

A nemzetközi együttműködésekhez segítő hazai támogatási rendszerben:	
• Növelni kellene a nemzetközi pályázatokban való részvételt segítő pályázatok arányát a pályázati portfólióban	
• Fontosabb a hazai programok támogatása, és az így megerősödött pályázók már sikerrel szerepelnek a nemzetközi szinten	
• A hazai pályázati rendszert összhangba kell hozni a meghatározó nemzetközi pályázati rendszerekkel (pl.H2020), így előkészítve a hazai pályázók sikeres részvételét a nemzetközi pályázatokban	
• A pénzügyi támogatás mellett egyéb rásegítő akciók (partnerkeresés, együttműködési feltételek szabályozási segítése stb.) is szükségesek	
• A pályázati támogatásnál fontosabbak az egyéb rásegítő akciók	

III. Az egyes pályázati konstrukciókra vonatkozó specifikus kérdések

Az áttekinthetőség érdekében betűkkel jelölt három csoportra osztottuk a pályázati konstrukciókat (A., B., C.).

Kérjük, hogy a további, részletes kérdéseket csak arra a pályázati csoportra nézve töltsse ki, amelyben pályázott. Ha több pályázati csoport esetében szerzett tapasztalatokat, kérjük, minden érintett pályázati csoportra nézve válaszoljon a kérdésekre.

A.) pályázati konstrukció: BONUS, Konzorciumépítő pályázatok. (Az EU 2007-2013 tervezési időszakban létrehozott Keretprogramokba (FP7, CIP), valamint az „egyéb közös EU-s kezdeményezésekbe” való bekapcsolódást elősegítő, ezekhez addicionális forrást biztosító kiírások (amelyek a pályázatok előkészítését, vagy a szerződéskötést segítik, illetve a nyertes pályázatok esetén önrész-kiegészítést biztosítanak)

B.) pályázati konstrukció: EUROSTARS, AAL, ARTEMIS, ENIAC; valamint az ERA-NET, ERA-NET+ projektek hazai finanszírozása. (A nemzetközi programokban pályázó nyertes nemzetközi konzorciumok hazai tagjait Magyarország finanszírozza.)

C.) pályázati konstrukció: ERC_HU_09 – az FP7 vonatkozó pályázatán támogatást nem nyert, de magas szakmai szintet képviselő pályázók támogatása

A.) pályázati konstrukció (6-12 sz. kérdések) - BONUS, Konzorciumépítő pályázatok

6. Jelölje x-szel, hogy az Önök pályázatai mely tudományágakhoz kapcsolódnak?

	BONUS	Konzorciumépítő
Természettudományok		
Műszaki tudományok		
Orvostudományok		
Agrártudományok		
Társadalomtudományok		
Bölcsészettudományok		

7. Hogyan került kapcsolatba az FP7-ben pályázó nemzetközi konzorciummal (jelölje x-szel, több válasz is lehet)

A konzorcium tagjával/tagjaival korábban már projektpartnerek voltak	
A konzorcium tagjával/tagjaival egyéb szakmai kapcsolatban voltak	
Harmadik fél, egyéb közvetítők, partnerkeresők, stb. általi ajánlat alapján	
Előzmény nélküli kapcsolatfelvétel	

8. Rásegítő hatás:

a) A rásegítő pályázati konstrukció jelentett-e plusz motivációt/biztonságot a nemzetközi pályázat benyújtásakor (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

b) Véleménye szerint a pályázati konstrukció mennyiben segítette a magyar pályázókat a nemzetközi pályázatokban való sikeres szereplésben, a projektek megvalósításában (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

9. A technikai lebonyolításra vonatkozó kérdések:

A pályázat technikai lebonyolítása szempontjából milyen pozitív illetve negatív tapasztalatai vannak?

a) 1-5-ig (ahol 1, ha egyáltalán nem ért egyet, 5, ha teljesen egyetért) terjedő skálán értékelje a következőket:

A pályázati kiírás(ok) kapcsán	
<ul style="list-style-type: none"> • az útmutató(k) rendelkezései jól követhetőek, világosak • a pályázati dokumentáció összeállítása egyszerű 	
A pályázat beadása kapcsán	
<ul style="list-style-type: none"> • az informatikai rendszer könnyen kezelhető • a beadási határidő(k) lehetővé teszik egy megalapozott, teljeskörű pályázati anyag elkészítését 	
A pályázat elbírálása és a döntés megalapozottsága megfelelő	
A szerződéskötés, kifizetések, ellenőrzés kapcsán	
<ul style="list-style-type: none"> • a szerződéskötés időben és követhető módon történik • szerződéskötés kapcsán az adminisztratív terhek (adatbekérés) megfelelőek • fizetési határidők és kondíciók megfelelőek • a beszámolási és elszámolási feltételek egyértelműek • a megvalósítást követő ellenőrzési rendszer megfelelő adatszolgáltatási követelményekkel dolgozik és hatékonyan működik a helyszíni ellenőrzések során 	
A pályázók tájékoztatását szolgáló ügyfélszolgálat, online felület	
<ul style="list-style-type: none"> • a támogató információs rendszer és a változásokkal kapcsolatos tájékoztatás megfelelő • az ügyfélszolgálat könnyen elérhető, pályázóbarát és támogatást ad a problémák megoldásában 	
Összességében elégedett a pályázat technikai lebonyolításával	

b) Ezeken túl egyéb megjegyzések (max. 3 mondat)

10. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyet a pályázása során negatívan értékelt a pályázattal kapcsolatban!

1.

2.

3.

11. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyekkel Ön szerint hatékonyabb lenne a pályázat!

1.

2.

3.

12. Lennének-e javaslatai a jelen konstrukció egyes elemeinek módosítására? Ha igen, kérem, fejtse ki javaslatait! (max. 5 mondat)

Lehetséges szempontok: Pályázók körének meghatározása, támogatott tevékenységek, finanszírozás maximális összege, finanszírozás mértéke, finanszírozás módja, elszámolható költségek köre, egyéb.

13. Hasznosítás

a) Az alábbi állításokat minősítse az alábbiak szerint (a kapcsolódó EU projekt keretében):

Nagyon jelentős = 5

Jelentős = 4

Kevésbé jelentős = 3

Nem jelentős = 2

Nem hasznosult = 1

Hasznosítás – Kapcsolati háló	Minősítés
A projekt segítségével új pályázati együttműködések, megrendelések születtek	
Kialakultak új KFI, tudományos kapcsolatok	
A projekt a K+F-en túli, egyéb új kapcsolatokat (üzleti, oktatási, képzési stb.) generált	

b) A kapcsolódó EU projekt kutatás-fejlesztési eredményei miként hasznosultak? Hol vált/válik belőlük termék vagy szolgáltatás? Minősítse a hasznosulás mértékét az alábbiak szerint:

Nagyon jelentős = 5

Jelentős = 4

Kevésbé jelentős = 3

Nem jelentős = 2

Nem hasznosult = 1

Hasznosítás – helye	Jelentőség
A hasznosítás területi jellege szerint	---
a) A konzorciumvezetőnél, annak országában	
b) A konzorciumi partnereknél, azok országában	
c) Magyarországon, Önöknél	
d) Konzorciumi közös hasznosítás	
A hasznosítás jellege szerint (az önök intézménye általi hasznosítás esetén)	---
a) Saját intézményben (spin-off alapításával)	
b) Kutatási eredmény értékesítésével (technológiai transzfer, licenc, know-how értékesítés)	
c) Saját intézményen belüli hasznosítás (pl. továbbfejlesztés, belső hasznosítás)	
Egyéb, éspedig:	

c) Hasznosulás (kutatási eredmények)

Kérem, adjon meg darabszámokat az EU projekt Önökre vonatkozó hasznosulásaira!
(Amennyiben több lezárt EU projektjük van, akkor kérjük ezeket külön-külön megadni).

Hasznosulás fajtája	Már realizált, ill. elindított (db)	Tervezett (db)
Megalapított spin-off vállalkozások száma		
Szabadalmi bejelentések száma		
Megadott szabadalmak száma		
Növényfajta oltalom száma		
Használati mintaoltalom száma		
Védjegyek száma		
Szerzői jogi oltalom száma		
Referált publikációk száma		
Oktatási, képzési anyag		
Új termék/ szolgáltatás		
Új technológia		

B.) pályázati konstrukció (14-19 sz. kérdések)– EUROSTARS, AAL; ARTEMIS, ENIAC; és ERA-NET, ERA-NET+ projektek

14. Amennyiben EUROSTARS, vagy ERA-NET konstrukcióban vett részt, kérem, jelölje x-szel, hogy az Önök pályázatai mely tudományágakhoz kapcsolódnak?

	EUROSTARS	ERA-NET
Természettudományok		
Műszaki tudományok		
Orvostudományok		
Agrártudományok		
Társadalomtudományok		
Bölcsészettudományok		

15. Hogyan került kapcsolatba a pályázó nemzetközi konzorciummal (jelölje x-szel, több válasz is lehet)

A konzorcium tagjával/tagjaival korábban már projektpartnerek voltak	
A konzorcium tagjával/tagjaival egyéb szakmai kapcsolatban voltak	
Harmadik fél, egyéb közvetítők, partnerkeresők, stb. általi ajánlat alapján	
Előzmény nélküli kapcsolatfelvétel	

16. A pályázat technikai lebonyolítása szempontjából milyen pozitív illetve negatív tapasztalatai vannak?

a) 1-5-ig (ahol 1, ha egyáltalán nem ért egyet, 5, ha teljesen egyetért) terjedő skálán értékelje a következőket:

	Hazai lebonyolítás	Nemzetközi lebonyolítás (ha releváns)
A pályázati kiírás(ok) kapcsán		
<ul style="list-style-type: none"> az útmutató(k) rendelkezései jól követhetők, világosak a pályázati dokumentáció összeállítása egyszerű 		
A pályázat beadása kapcsán		
<ul style="list-style-type: none"> az informatikai rendszer könnyen kezelhető a beadási határidő(k) lehetővé teszik egy megalapozott, teljeskörű pályázati anyag elkészítését 		
A pályázat elbírálása és a döntés megalapozottsága megfelelő		
A szerződéskötés, kifizetések, ellenőrzés kapcsán		
<ul style="list-style-type: none"> a szerződéskötés időben és követhető módon történik szerződéskötés kapcsán az adminisztratív terhek 		

(adatbekérés) megfelelőek		
• fizetési határidők és kondíciók megfelelőek		
• a beszámolási és elszámolási feltételek egyértelműek		
• a megvalósítást követő ellenőrzési rendszer megfelelő adatszolgáltatási követelményekkel dolgozik és hatékonyan működik a helyszíni ellenőrzések során		
A pályázók tájékoztatását szolgáló ügyfélszolgálat, online felület		
• a támogató információs rendszer és a változásokkal kapcsolatos tájékoztatás megfelelő		
• az ügyfélszolgálat könnyen elérhető, pályázóbarát, támogatja problémák megoldását.		
Összességében elégedett a pályázat technikai lebonyolításával		

b) Ezeken túl egyéb megjegyzések (max. 3 mondat)

16. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyet a pályázása során negatívan értékelt a pályázattal kapcsolatban!

1.

2.

3.

17. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyekkel Ön szerint hatékonyabb lenne a pályázat!

1.

2.

3.

18. Hasznosítás (a kérdések a kapcsolódó EU-s projekt vonatkozásában a meglévőket és a vonatkozó projekt kereteit meghaladó, új kapcsolatokra irányulnak)

a) Az alábbi állításokat minősítse az alábbiak szerint (a kapcsolódó EU projekt keretében):

Nagyon jelentős = 5

Jelentős = 4

Kevésbé jelentős = 3

Nem jelentős = 2

Nem hasznosult = 1

Hasznosítás – Kapcsolati háló	Minősítés
A projekt segítségével új pályázati együttműködések, megrendelések születtek	
Kialakultak új KFI, tudományos kapcsolatok	
A projekt generált a K+F-en túli, egyéb új kapcsolatokat (üzleti, oktatási, képzési stb.)	

b) A kapcsolódó EU projekt kutatás-fejlesztési eredményei miként hasznosultak? Hol vált/válik belőlük termék vagy szolgáltatás? Minősítse a hasznosulás mértékét az alábbiak szerint:

Nagyon jelentős = 5

Jelentős = 4

Kevésbé jelentős = 3

Nem jelentős = 2

Nem hasznosult = 1

Hasznosítás helye	Jelentőség mértéke
A hasznosítás területi jellege szerint	
a) A konzorciumvezetőnél, annak országában	
b) A konzorciumi partnereknél, azok országában	
c) Magyarországon, Önöknél	
d) Konzorciumi közös hasznosítás	
A hasznosítás jellege szerint (az önök intézménye általi hasznosítás esetén)	
a) Saját intézményben (spin-off alapításával)	
b) Kutatási eredmény értékesítésével (technológiai transzfer, licenc, know-how értékesítés)	
c) Saját intézményen belüli hasznosítás (pl. továbbfejlesztés, belső hasznosítás)	
Egyéb, éspedig:	

c) Hasznosulás (kutatási eredmények)

Kérem, adjon meg darabszámokat az EU projekt Önökre vonatkozó hasznosulásaira!

Hasznosulás fajtája	Már realizált, ill. elindított (db)	Tervezett (db)
Megalapított spin-off vállalkozások száma		
Szabadalmi bejelentések száma		
Megadott szabadalmak száma		
Növényfajta oltalom száma		
Használati mintaoltalom száma		
Védjegyek száma		
Szerzői jogi oltalom száma		
Referált publikációk száma		
Oktatási, képzési anyag		
Új termék/szolgáltatás		
Új technológia		

C.) pályázati konstrukció - 20-25 sz. kérdések – ERC_HU_09 – pályázat

19. Jelölje x-szel, hogy az Önök pályázatai mely tudományágakhoz kapcsolódnak?

Természettudományok	
Műszaki tudományok	
Orvostudományok	
Agrártudományok	
Társadalomtudományok	
Bölcsészettudományok	

20. Véleménye szerint a pályázati konstrukció mennyiben szolgálta az eredeti célokat, mennyiben segítette az eredeti ERC-hoz benyújtott projekt-ötlet megvalósulását (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

21. Lennének-e javaslatai a jelen konstrukció egyes elemeinek módosítására? Ha igen, kérem fejtse ki javaslatait! (max. 5 mondat)

Lehetséges szempontok: Pályázók körének meghatározása, támogatott tevékenységek, finanszírozás maximális összege, finanszírozás mértéke, finanszírozás módja, elszámolható költségek köre, egyéb.

--

22. A jelen pályázatban való részvétel megalapozta-e más nemzetközi/hazai projekteken való részvételét (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

23. Hasznosítás

Az alábbi állításokat minősítse az alábbiak szerint:

Nagyon jelentős = 5

Jelentős = 4

Kevésbé jelentős = 3

Nem jelentős = 2

Nem hasznosult = 1

Hasznosítás – Kapcsolati háló	Minősítés
A projekt segítségével új pályázati együttműködések, megrendelések születtek	
Kialakultak új KFI, tudományos kapcsolatok	
A projekt generált a K+F-en túli, egyéb új kapcsolatokat (üzleti, oktatási, képzési stb.)	

24. Véleménye szerint milyen egyéb rásegítő pályázati konstrukciókra lenne szükség a Horizon2020 ERC programjának sikeres magyar részvétel elősegítése érdekében?
(max. 5 mondat)

IV. Egyéb megjegyzés, észrevétel, tapasztalat, ötlet

2. számú melléklet

FP7 rásegítő pályázatok értékelése
Interjú kérdések – fókuszcsoportos és egyéni mélyinterjúk

Intézmény neve:		
Címe:		
Az intézmény szervezeti formája (kérjük, jelölje):	közfinanszírozású intézmény	
	for-profit	
	• Kis- és középvállalkozás	
	• Nagyvállalat	
	non-profit	
Gazdálkodási forma:		
A rásegítő pályázatot gondozó szervezeti egység:		

Kapcsolattartó neve, beosztása, elérhetősége (email, telefon):	
--	--

Konstrukció	
--------------------	--

A). csoport

25. Rásegítő hatás:

a) A rásegítő pályázati konstrukció jelentett-e plusz motivációt/biztonságot a nemzetközi pályázat benyújtásakor (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

.....

b) Véleménye szerint a pályázati konstrukció mennyiben segítette a magyar pályázókat a nemzetközi pályázatokban való sikeres szereplésben, a projektek megvalósításában (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

.....

26. A technikai lebonyolításra vonatkozó kérdések:

A pályázat technikai lebonyolítása szempontjából milyen pozitív illetve negatív tapasztalatai vannak?

a) 1-5-ig (ahol 1, ha egyáltalán nem ért egyet, 5, ha teljesen egyetért) terjedő skálán értékelje a következőket:

A pályázati kiírás(ok) kapcsán	
<ul style="list-style-type: none"> • az útmutató(k) rendelkezései jól követhetőek, világosak • a pályázati dokumentáció összeállítása egyszerű 	
A pályázat beadása kapcsán	
<ul style="list-style-type: none"> • az informatikai rendszer könnyen kezelhető • a beadási határidő(k) lehetővé teszik egy megalapozott, teljeskörű pályázati anyag elkészítését 	
A pályázat elbírálása és a döntés megalapozottsága megfelelő	
A szerződéskötés, kifizetések, ellenőrzés kapcsán	
<ul style="list-style-type: none"> • a szerződéskötés időben és követhető módon történik • szerződéskötés kapcsán az adminisztratív terhek (adatbekérés) megfelelőek • fizetési határidők és kondíciók megfelelőek • a beszámolási és elszámolási feltételek egyértelműek • a megvalósítást követő ellenőrzési rendszer megfelelő adatszolgáltatási követelményekkel dolgozik és hatékonyan működik a helyszíni ellenőrzések során 	
A pályázók tájékoztatását szolgáló ügyfélszolgálat, online felület	
<ul style="list-style-type: none"> • a támogató információs rendszer és a változásokkal kapcsolatos tájékoztatás megfelelő • az ügyfélszolgálat könnyen elérhető, pályázóbarát és támogatást ad a problémák megoldásában 	
Össességében elégedett a pályázat technikai lebonyolításával	

b) Ezeken túl egyéb megjegyzések (max. 3 mondat)

27. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyet a pályázása során negatívan értékelt a pályázattal kapcsolatban!

- 1.
- 2.
- 3.

28. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyekkel Ön szerint hatékonyabb lenne a pályázat!

- 1.
- 2.
- 3.

29. Lennének-e javaslatai a jelen konstrukció egyes elemeinek módosítására? Ha igen, kérem, fejtsse ki javaslatait! (max. 5 mondat)

Lehetséges szempontok: Pályázók körének meghatározása, támogatott tevékenységek, finanszírozás maximális összege, finanszírozás mértéke, finanszírozás módja, elszámolható költségek köre, egyéb.

B. csoport

1. A pályázat technikai lebonyolítása szempontjából milyen pozitív illetve negatív tapasztalatai vannak?

a) 1-5-ig (ahol 1, ha egyáltalán nem ért egyet, 5, ha teljesen egyetért) terjedő skálán értékelje a következőket:

	Hazai lebonyolítás	Nemzetközi lebonyolítás (ha releváns)
A pályázati kiírás(ok) kapcsán		
<ul style="list-style-type: none"> az útmutató(k) rendelkezései jól követhetőek, világosak 		
<ul style="list-style-type: none"> a pályázati dokumentáció összeállítása egyszerű 		
A pályázat beadása kapcsán		
<ul style="list-style-type: none"> az informatikai rendszer könnyen kezelhető 		
<ul style="list-style-type: none"> a beadási határidő(k) lehetővé teszik egy megalapozott, teljeskörű pályázati anyag elkészítését 		
A pályázat elbírálása és a döntés megalapozottsága megfelelő		
A szerződéskötés, kifizetések, ellenőrzés kapcsán		
<ul style="list-style-type: none"> a szerződéskötés időben és követhető módon történik 		
<ul style="list-style-type: none"> szerződéskötés kapcsán az adminisztratív terhek (adatbekérés) megfelelőek 		
<ul style="list-style-type: none"> fizetési határidők és kondíciók megfelelőek 		
<ul style="list-style-type: none"> a beszámolási és elszámolási feltételek egyértelműek 		
<ul style="list-style-type: none"> a megvalósítást követő ellenőrzési rendszer megfelelő adatszolgáltatási követelményekkel dolgozik és hatékonyan működik a helyszíni ellenőrzések során 		
A pályázók tájékoztatását szolgáló ügyfélszolgálat, online felület		
<ul style="list-style-type: none"> a támogató információs rendszer és a változásokkal kapcsolatos tájékoztatás megfelelő 		
<ul style="list-style-type: none"> az ügyfélszolgálat könnyen elérhető, pályázóbarát, támogatja problémák megoldását. 		
Összességében elégedett a pályázat technikai lebonyolításával		

b) Ezeken túl egyéb megjegyzések (max. 3 mondat)

--

2 Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyet a pályázása során negatívan értékelt a pályázattal kapcsolatban!

1.
2.
3.

3. Soroljon fel 3 konkrét dolgot, amelyekkel Ön szerint hatékonyabb lenne a pályázat!

1.
2.
3.

C csoport

1. Véleménye szerint a pályázati konstrukció mennyiben szolgálta az eredeti célokat, mennyiben segítette az eredeti ERC-hoz benyújtott projekt-ötlet megvalósulását (jelölje x-szel)?

Egyáltalán nem	Kismértékben	Nagymértékben	Kiemelkedő mértékben

.....
2. Lennének-e javaslatai a jelen konstrukció egyes elemeinek módosítására? Ha igen, kérem fejtse ki javaslatait! (max. 5 mondat)

Lehetséges szempontok: Pályázók körének meghatározása, támogatott tevékenységek, finanszírozás maximális összege, finanszírozás mértéke, finanszírozás módja, elszámolható költségek köre, egyéb.

--

3. A jelen pályázatban való részvétel megalapozta-e más nemzetközi/hazai projektekben való részvételét (jelölje x-szel)?

Minden csoport számára

1. Véleménye szerint milyen rásegítő pályázati konstrukciókra lenne szükség a Horizon2020 és egyéb közös EU-s kezdeményezésekben történő sikeres magyar részvétel elősegítése érdekében?

.....

2. Minősítse a következő állításokat a nemzetközi együttműködésekhez segítő hazai támogatási rendszerrel kapcsolatban 1-5 között (ahol 1=egyáltalán nem ért egyet, 5=teljes mértékben egyetért):

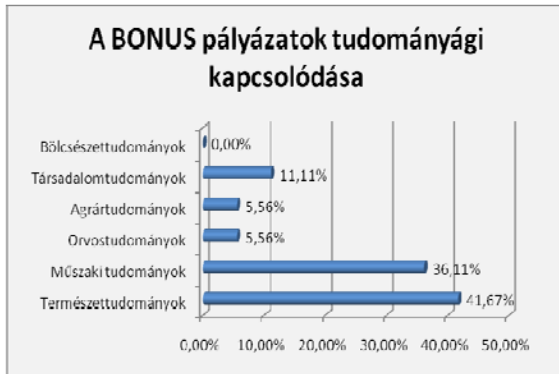
A nemzetközi együttműködésekhez segítő hazai támogatási rendszerben:	
• Növelni kellene a nemzetközi pályázatokban való részvételt segítő pályázatok arányát a pályázati portfólióban	
• Fontosabb a hazai programok támogatása, és az így megerősödött pályázók már sikerrel szerepelnek a nemzetközi szinten	
• A hazai pályázati rendszert összhangba kell hozni a meghatározó nemzetközi pályázati rendszerekkel (pl.H2020), így előkészítve a hazai pályázók sikeres részvételét a nemzetközi pályázatokban	
• A pénzügyi támogatás mellett egyéb rásegítő akciók (partnerkeresés, együttműködési feltételek szabályozási segítése stb.) is szükségesek	
• A pályázati támogatásnál fontosabbak az egyéb rásegítő akciók	

Egyéb:

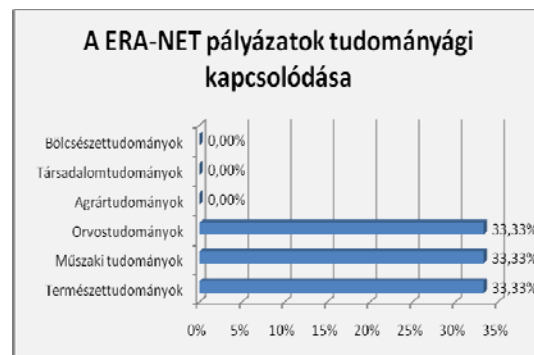
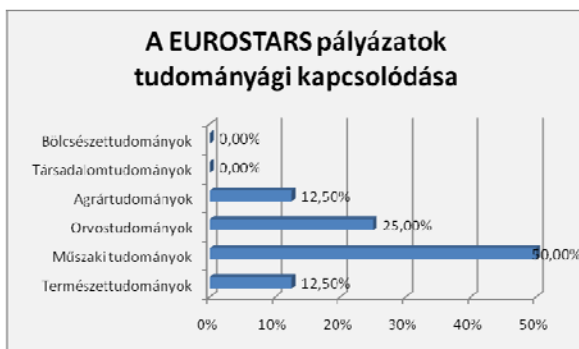
3. számú melléklet

Az elemzés során használt – a törzsszövegben meg nem jelenő ábrák jegyzéke

A kérdőív 6. pontja alapján - „A” konstrukciók

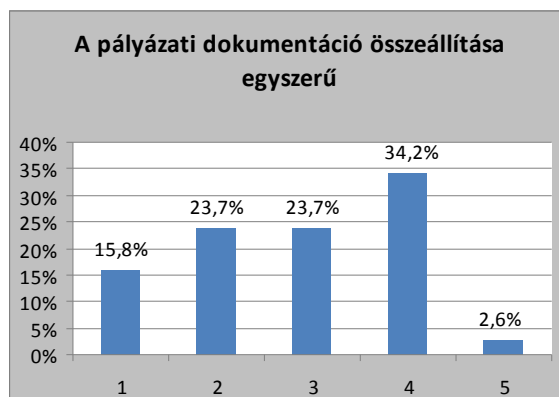
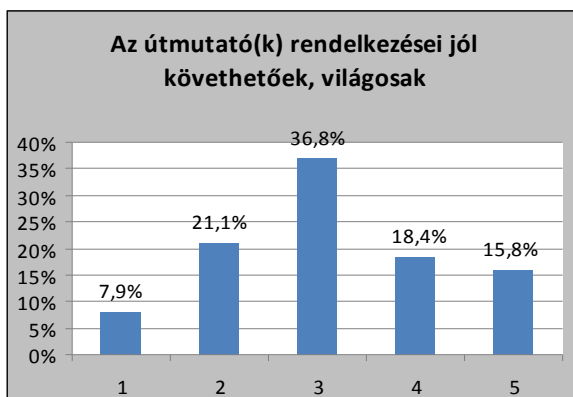
A kérdőív 14. pontja alapján - „B” konstrukciók

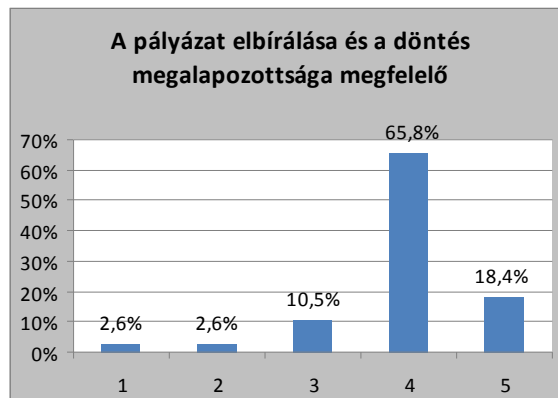
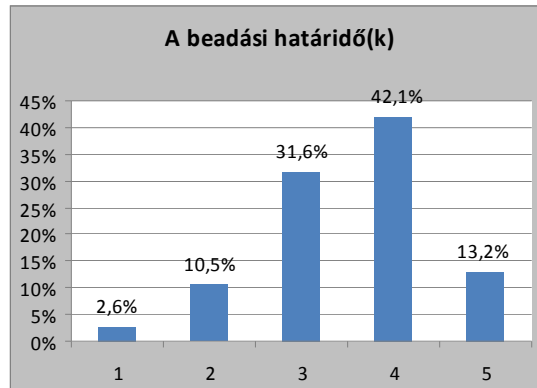
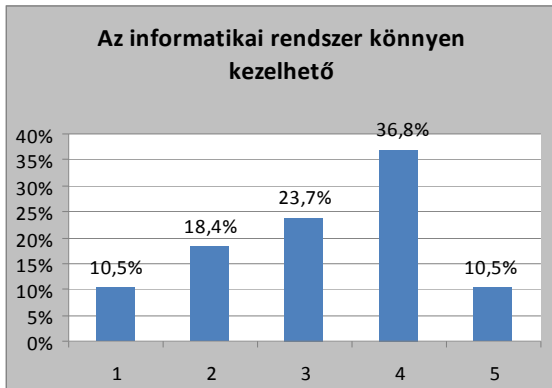
A kérdőív 9. pontja alapján - „A” konstrukciók

A technikai lebonyolításra vonatkozó kérdések (1-egyáltalán nem ért egyet; 5- teljesen egyetért)

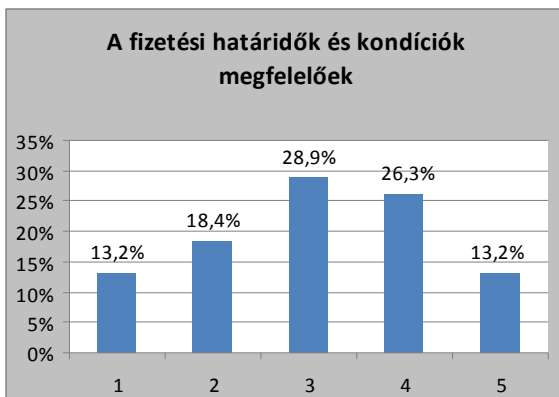
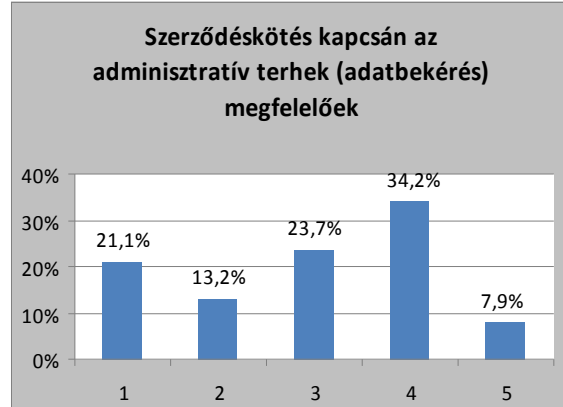
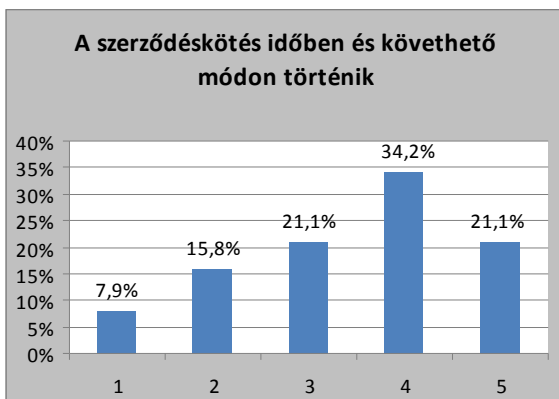
A pályázati kiírás(ok) kapcsán

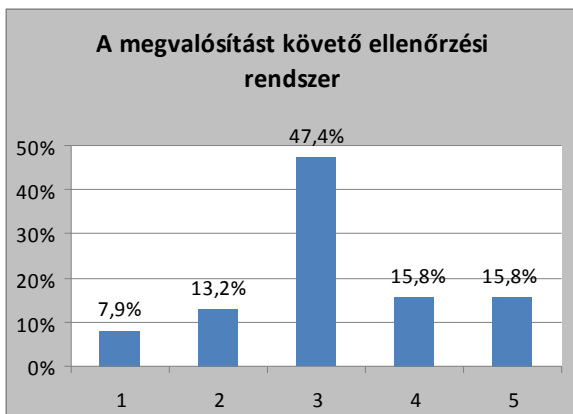

A pályázat beadása kapcsán

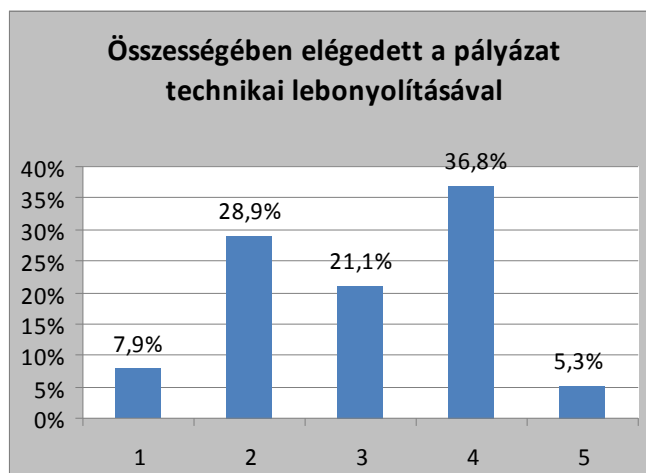
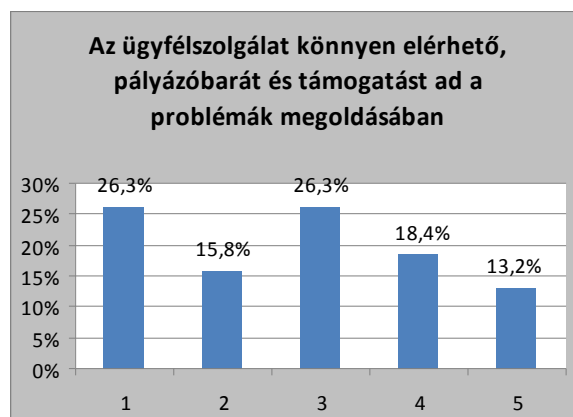
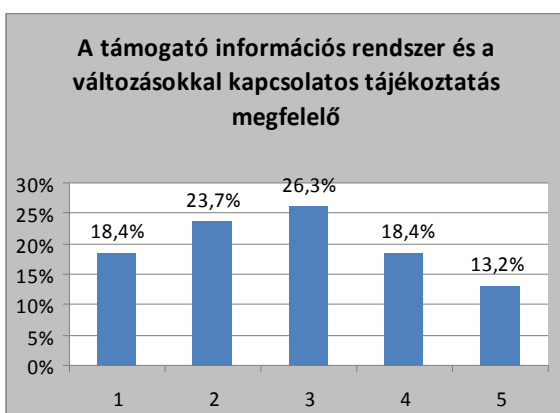

A szerződéskötés, kifizetések, ellenőrzés kapcsán

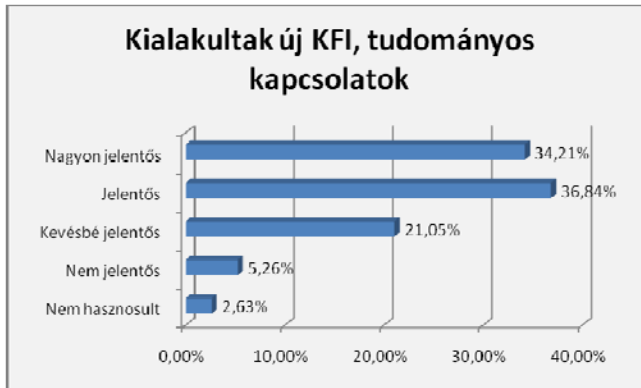
A pályázók tájékoztatását szolgáló ügyfélszolgálat, online felület

A kérdőív 13. pontja alapján - „A” konstrukciók

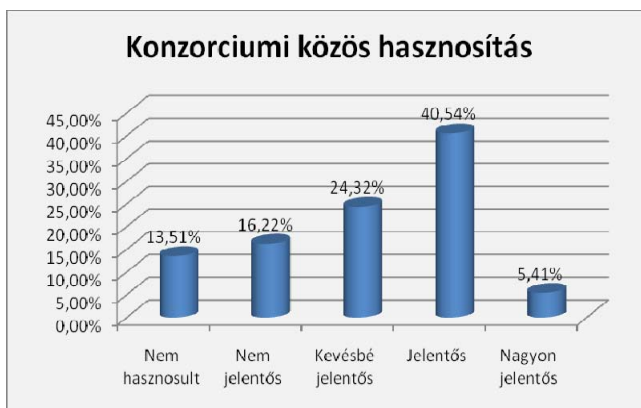
A hasznosításra vonatkozó kérdések

Hasznosítás – Kapcsolati háló

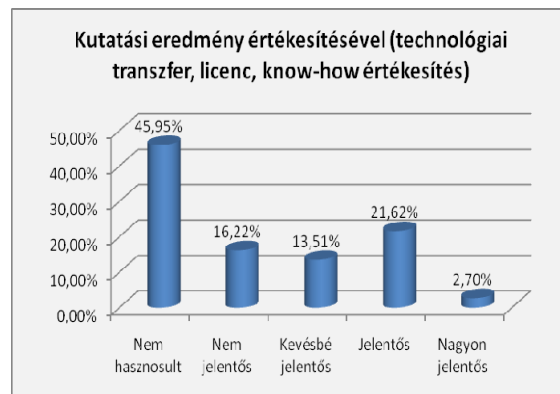
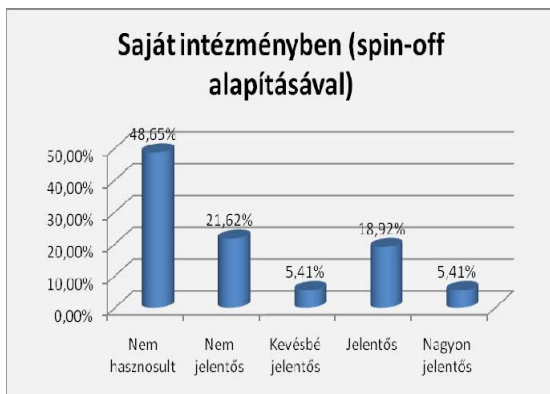

Hasznosítás – helye

A hasznosítás területi jellege szerint:

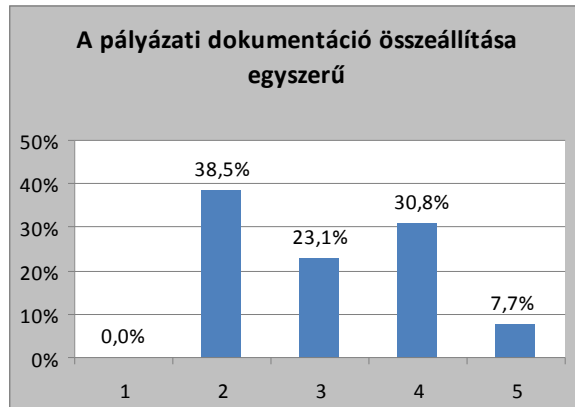
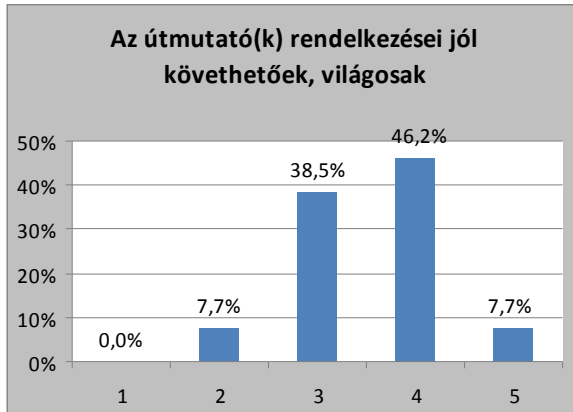
A hasznosítás jellege szerint (az önök intézménye általi hasznosítás esetén):

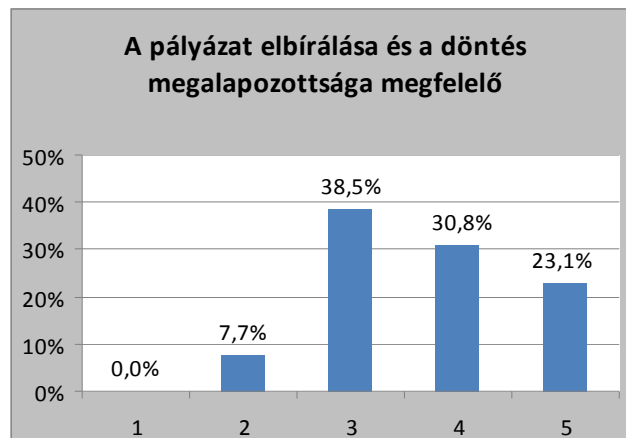
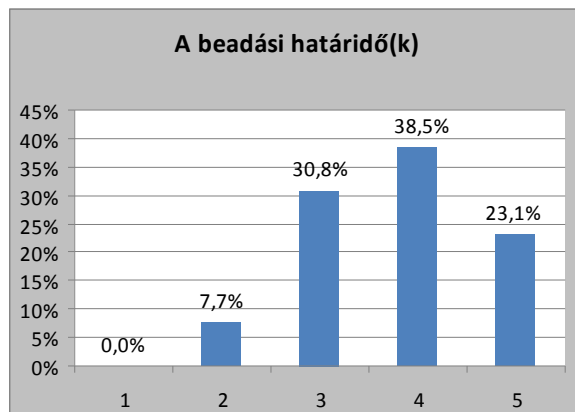
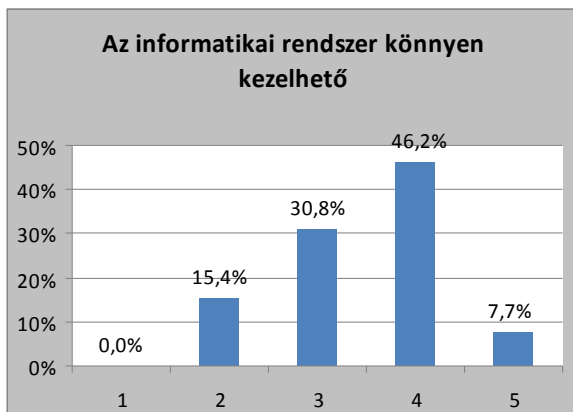
A kérdőív 16. pontja alapján - „B” konstrukciók

A technikai lebonyolításra vonatkozó kérdések (1-egyáltalán nem ért egyet; 5- teljesen egyetért)

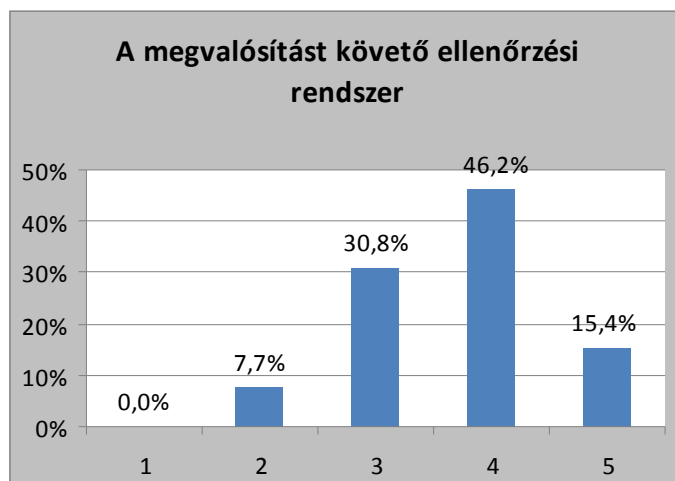
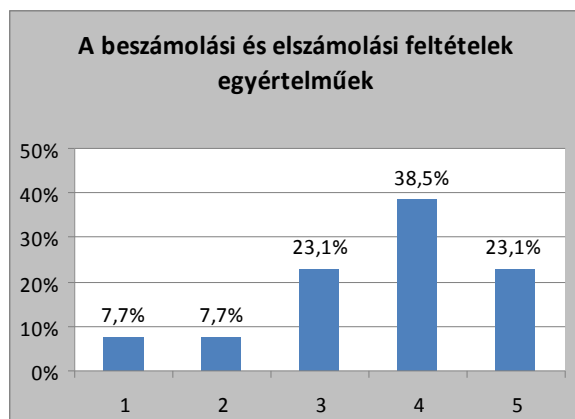
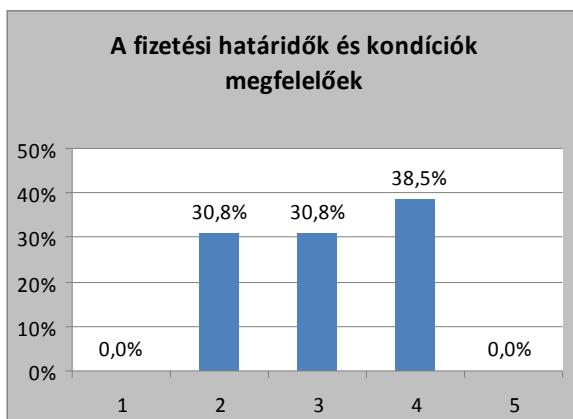
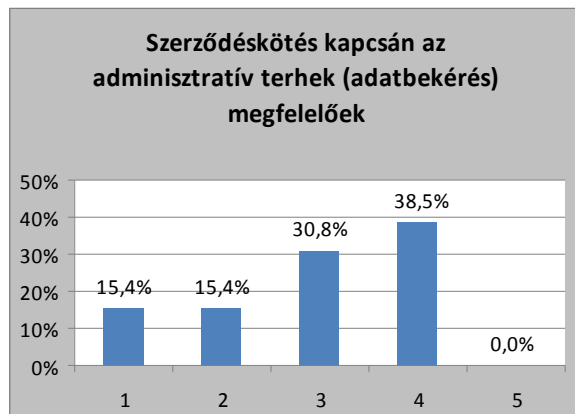
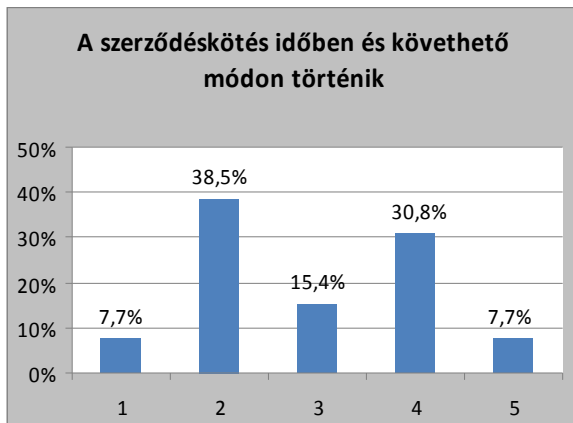
A pályázati kiírás(ok) kapcsán

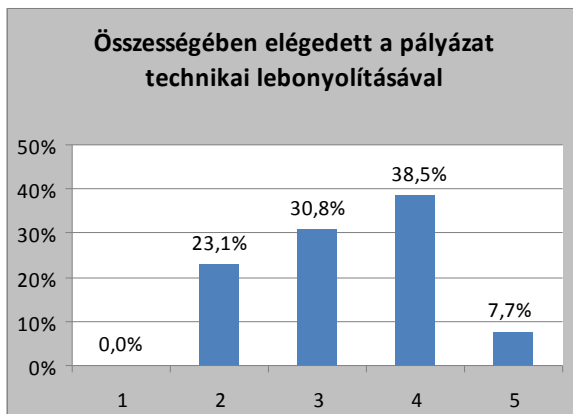
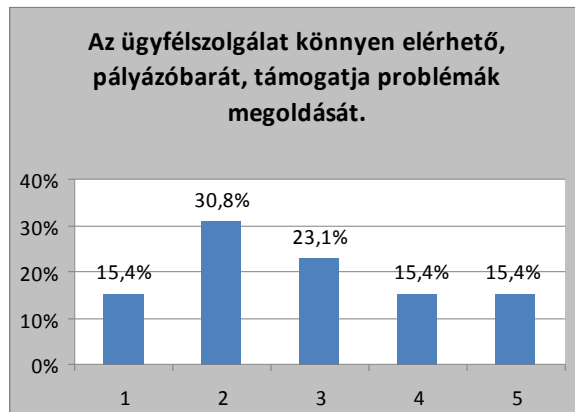
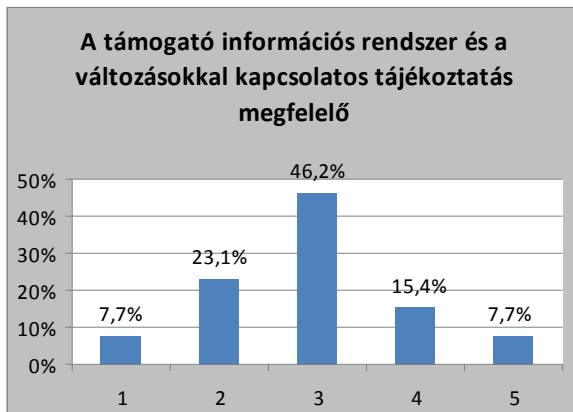
A pályázat beadása kapcsán

A szerződéskötés, kifizetések, ellenőrzés kapcsán

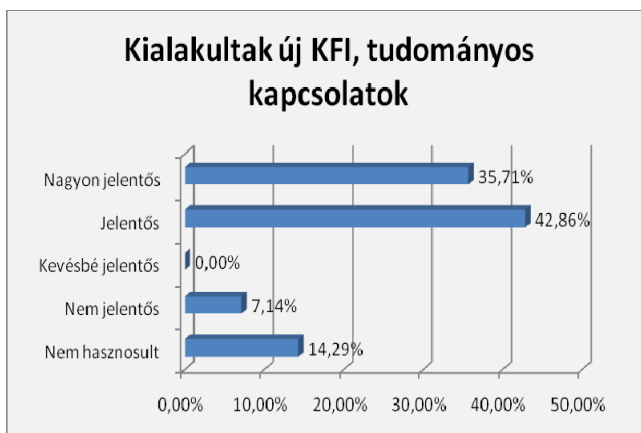
A pályázók tájékoztatását szolgáló ügyfélszolgálat, online felület

A kérdőív 18. pontja alapján - „B” konstrukciók

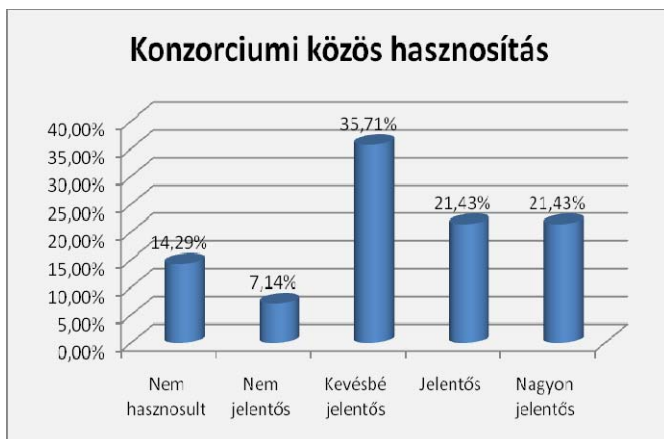
A hasznosításra vonatkozó kérdések

Hasznosítás – Kapcsolati háló

Hasznosítás – helye

A hasznosítás területi jellege szerint:

A hasznosítás jellege szerint (az önök intézménye általi hasznosítás esetén):

